

asociația română a băncilor

Romanian Association of Banks

Annual report / Raport anual

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ A BĂNCILOR

**ROMANIAN
ASSOCIATION
OF BANKS**

asociația română a băncilor

2017- 2018

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Sistemul bancar românesc cunoaște o evoluție pozitivă – atât din perspectiva cifrelor, cât și din perspectiva indicelui de încredere în economie al populației, deși contextul european al ultimilor ani a fost mai puțin prielnic cu băncile. Asociația Română a Băncilor, instituție cu o tradiție de 27 de ani, și-a asumat pe deplin efortul de susținere a păstrării climatului economic stabil și a condițiilor de creștere economică, fiind principalul partener al autorităților pe marginea priorităților guvernamentale, a provocărilor prezente și previzibile ale industriei bancare din România. Ne-am asumat acest rol activ prin dialogul deschis și constructiv cu toți factorii de decizie instituțională și cu mediul de afaceri, tocmai pentru a crește impactul pozitiv al industriei bancare asupra climatului economic și social.

Consolidarea poziției ca partener de dialog și consultare pentru autorități nu este lipsită însă de provocări. Anul acesta au fost încercări succesive de a împinge industria bancară să iasă din starea pro-activă și să se îndrepte către cea defensivă, fiind necesar să se reamintească mediului socio-economic menirea industriei în interiorul societății. Este rolul nostru, al ARB, de a prezenta onest și obiectiv, decidenților politici și nu numai, poziția și argumentele industriei bancare față de seria de inițiative legislative ce privesc industria financiar bancară și posibilul lor impact fundamentat prin studii realizate de consultanți de prestigiu. Aceste studii sunt, de altfel, absolut esențiale pentru argumentarea unor astfel de inițiative legislative. Pe tot parcursul dezbaterilor, s-a auzit în spațiul public vocea comunității bancare tocmai pentru a evita propagarea unor efecte nedorite precum o încetinire a creșterii

economice, o scădere a consumului și investițiilor, cât și o diminuare a veniturilor la bugetul de stat, pe lângă alte efecte ce vor afecta consumatorii în mod direct și imediat. După ce am parcurs un traseu cu cea mai mare viteză din Uniunea Europeană, și mă refer aici la capitolul reducerii creditelor neperformante, am putea asista, prin aplicarea acestor inițiative legislative, la un recul pe această zonă a scăderii nivelului de neperformanță la nivelul industriei. Sistemul bancar românesc a aplicat măsuri drastice de reducere a portofoliilor de credite neperformante, fiind în prezent la aproape un sfert din nivelul de neperformanță din urmă cu patru ani, mai exact la 5,71% în luna iunie 2018. Promovarea acestor inițiative, care în runda a doua produc o serie de efecte nedorite, intră în contradicție cu demersurile realizate la nivelul Uniunii Europene pentru soluționarea nivelurilor ridicate de credite neperformante și curățirea bilanțurilor băncilor, având în vedere că acestea sunt considerate a reprezenta un risc la adresa stabilității financiare și a creșterii economice. Cunoaștem cu toții că diferențele mari în ceea ce privește standardele de reglementare adoptate de statele membre contribuie la fragmentarea pieței unice, ceea ce afectează libera circulație a capitalurilor și a serviciilor în interiorul Uniunii Europene. Acestea conduc la o concurență insuficientă și încetinesc dezvoltarea unei piețe secundare funcționale a creditelor bancare. La nivel general, lipsa predictibilității legislative poate avea consecințe negative asupra mediului de afaceri și a investițiilor.

Sistemul bancar și-a demonstrat reziliența la factorii externi și interni regăsindu-și profitabilitatea și atractivitatea investițională, având astăzi o stabilitate structurală avansată, fiind în același timp unul din cele mai bine capitalizate sisteme bancare europene. Indicatorul de solvabilitate la nivelul României se situa la 20,07% în luna iunie 2018. Industria bancară din România a traversat criza financiară globală fără ca statul român să contribuie în niciun fel la eventuala salvare a unor bănci, așa cum a fost cazul în alte 23 de țări membre ale Uniunii Europene. În ultimii 10 ani, aportul acționarilor la capitalul social al subsidiarelor bancare care operează în România a fost de circa 4 miliarde de euro. Într-o abordare pro-activă, la nivelul sectorului bancar, sunt trei piloni pe care ne concentrăm: incluziunea financiară (doar 58% în România în comparație cu peste 90% la nivel european), agenda digitală (ultimul loc în Europa pe baza indicelui DESI, dar cu un loc 2 privind conectivitatea de mare viteză) și educația financiară, unde România ocupă ultimul loc în UE 28. Este necesară creșterea creditării în condițiile în care România înregistrează o serie de decalaje în raport cu statele membre ale UE ceea ce fragmentează eforturile de integrare și conduce la o serie de efecte adverse precum sunt reducerea avuției nete și

.....

adâncirea diferențelor dintre clasele sociale și creșterea migrației. Îngrijorătoare sunt procesul de dezintermediere financiară și fenomenul emigrației cu consecințe directe și ample asupra evoluției economiei României. Gradul de intermediere financiară, calculat ca pondere a creditului neguvernamental în PIB plasează țara noastră pe ultimul loc în UE cu 26,4%, în timp ce ponderea activelor bancare în PIB se află la 50%, la nivelul UE fiind de 255%, iar în zona euro de 288%. Fenomenul emigrației a atins un nivel îngrijorător, de 15% din populația țării, respectiv 25% din populația activă. Creditarea bancară în România are un potențial de creștere ridicat, în special pe zona societăților comerciale, cu efecte benefice la nivelul economiei per ansamblu, însă sunt necesare eforturi comune ale industriei bancare susținute de factorii de decizie. Trebuie identificate acele reglaje fine care să permită creșterea capacității firmelor să devină bancabile și să-și extindă activitatea. Atingerea obiectivului comun de creștere a bunăstării economice se poate face prin creșterea creditării, pe baze sustenabile. Nu putem să avem bunăstare dacă nu avem creștere economică și, pe termen lung, nu putem să avem creștere economică dacă nu încercăm să resincronizăm ciclul de creștere economică cu ciclul financiar, de creștere a intermedierei financiare. În continuare evidențiez câteva domenii în care demersurile ARB generează o valoare adăugată mare în relația cu clienții băncilor și mă refer punctual la programele de educație financiară și o nouă abordare de relaționare a industriei bancare transpusă în Codul de Conduită. Sunt notabile progresele înregistrate în planul educației financiare, în ultimul an, când ARB alături de stakeholderii sistemului financiar au livrat publicului "Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare" primul instrument de educație financiară ce conține o sinteză de concepte din piața bancară, piața de capital, asigurări, pensii și leasing. Suntem onorați ca asociație a industriei bancare să fim printre cele cinci instituții, din care patru reprezintă autorități publice, care vor elabora Strategia Națională de Educație Financiară a României.

Acest parteneriat este mai mult decât necesar de vreme ce studiile arată că doar 1 din 5 adulți au o înțelegere a produselor financiare de bază, plasând România pe ultimul loc în Europa, cu o rată a educației financiare de 22%. Lipsa educației financiare a populației reprezintă, la rândul său, un obstacol în calea creșterii creditării, dar și a dezvoltării economiei. Deși în creștere, România are printre cele mai scăzute niveluri ale bunăstării din Uniunea Europeană, iar soluția este tratarea cauzelor care plasează țara noastră pe această poziție. Exprimat în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 63% în 2017 față de 49% în 2008. Reglementarea activității bancare în conformitate cu standardele și practicile bancare prudente și sănătoase dezvoltate la nivelul industriei bancare, reprezintă pentru ARB un alt obiectiv important. În acest sens, noul Cod de Conduită, adoptat anul acesta de comunitatea bancară,

pune accent pe respectarea principiilor eticii bancare în raport cu toți stakeholderii sistemului bancar și pe protecția consumatorului, inclusiv pe o mai bună concurență cu debitorii consumatori care se confruntă cu dificultăți financiare. Codul de Conduită al industriei bancare, care revizuieste Codul de Etică Bancară aprobat în anul 2009, urmărește creșterea atenției acordate intereselor clienților în relația cu băncile și a încrederii publice în sistemul financiar-bancar, prin uniformizarea standardelor de integritate și etică aplicabile între bănci și stakeholderi. Sunt reglementate, într-o abordare completă, de 360 de grade, relațiile inter-bănci, dintre bănci și clienți, dintre instituțiile de credit și autorități, dintre acestea și angajați, și între angajații din cadrul sistemului bancar. Se creează astfel un cadru unic, transparent și predictibil de desfășurare a activităților de relaționare internă și externă a sistemului bancar. În ceea ce privește tema recâștigării încrederii, suntem pe un trend pozitiv, important fiind ca vocea detractorilor industriei să fie izolată de cea a profesioniștilor care prezintă argumentat situația, tocmai ca percepția construită pe niște așteptări administrate greșit să nu țină loc realității obiective.

Băncile au învățat și anul acesta din lecțiile inițiativelor legislative, dar toate acestea implică și costuri, inclusiv de imagine. Se impune o responsabilitate mai mare și poate și noi bancherii ar trebui să fim mai prezenți cu poziția noastră în interiorul cercului decizional pentru a contribui la construcția percepției pe baza unei informări corecte. Privind în perspectivă, preluarea în premieră de către România a Președinției Consiliului Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2019 constituie, fără îndoială, un eveniment cu multiple relevanțe. La o distanță de mai bine de 10 ani de la accederea în cadrul comunității europene, România va avea astfel un mandat limitat ca orizont de timp, dar nelimitat din punct de vedere al oportunităților pe care potențial le avem prin prezidarea Consiliului Uniunii Europene. România se va afla în punctul nodal al deciziilor de la nivelul Uniunii Europene și va avea un cuvânt decisiv în stabilirea agendei poziției și priorităților de dezvoltare a spațiului comunitar, cu impact direct asupra a 500 de milioane de cetățeni europeni, inclusiv a aproximativ 20 de milioane de cetățeni români. Președinția este, înainte de toate, un exercițiu de responsabilitate pentru România – o provocare și, totodată, o oportunitate de a da dovadă de cumpătare în discurs și viziune.

Doresc să adresez mulțumiri tuturor partenerilor, conducătorilor băncilor, membrilor Comisiilor de specialitate și executivului ARB pentru deschidere și pentru contribuția la dezvoltarea economiei României și creșterea bunăstării economice.

Sergiu Oprescu,
Președintele Consiliului Director
Asociația Română a Băncilor

MESSAGE OF THE PRESIDENT

The Romanian banking sector has passed through positive developments - both as regards figures as well as the population's consumer confidence index, despite the fact that, in recent years, the European context has not been too favourable for banks. The Romanian Association of Banks (RAB), an institution with a tradition of 27 years of existence, has totally committed to the effort of supporting the preservation of a stable economic climate and conditions for economic growth, being the main partner of the authorities when it comes to government priorities and to the current and foreseeable challenges of the Romanian banking industry. Moreover, we have committed to having an active role via an open and constructive dialogue with all institutional decision-makers and with the business environment, precisely in order to enhance the positive impact of the banking industry upon the economic and social climate.

Nevertheless, the position as the authorities' partner for dialogue and consulting comes with some challenges as well. This year, we have witnessed successive attempts to determine the banking industry to get out of its pro-active stance and become defensive, being in the position to remind the socio-economic environment the mission of our industry inside society. The RAB role is to present, in an honest and non-biased manner, to political decision-makers and not only to them, the banking industry's position and submit arguments related to a number of legal initiatives of interest for the financial & banking industry, next to their potential impact, fundamented via surveys drawn up by prestigious consultants. As a matter of fact, such surveys are absolutely essential in order to bring valid arguments for legal initiatives. During the debates, the public at large has heard the voice of the banking community for the very purpose to avoid the spreading of some unwanted effects such as a slowing down of economic growth, a drop in consumption and investments, or lower revenues for the state budget, besides other effects that would affect consumers directly and promptly.

After having travelled at the highest speed in the European Union - and here I have in mind the cut in NPLs - we could witness, due to the enforcement of these legal initiatives, a backlash, i.e. higher non-performance across the industry. The Romanian banking sector has applied strong measures to cut the NPL portfolios standing currently at a quarter compared to the figure we had four years ago, more precisely 5.71% in June 2018. The promotion of these initiatives which, in the second round, generate a number of unwanted effects, are at odds with the actions implemented across the European Union in order to resolve the high levels of NPLs and to clean banks' balance sheets,

taking into account the fact that they are considered as being risk to financial stability and to economic growth.

We are all aware that the major differences as regards the regulatory standards adopted by Member States contribute to the fragmenting of the single market, a situation which affects the free circulation of capitals and services inside the European Union. This brings about weak competition and the slowing down of the development of a functional secondary market for bank loans. Generally speaking, the absence of legal predictability could have negative consequences upon the business environment and upon investments. The banking sector has proven its resilience before external and internal factors returning to being profitable and attractive for investors, so that, today, we benefit from advanced structural stability, being at the same time one of the best capitalized European banking sectors. The solvency ratio across Romania stood at 20.07% in June 2018.

The banking industry of Romania has gone through the global financial crisis without the Romanian state being forced to contribute to the potential bailing out of some banks, as things happened in other 23 countries members of the European Union. In the last 10 years, the shareholders' contribution to the equity capital of bank branches operating in Romania stood at about €4 billion across the banking sector. By a pro-active approach all across the banking sector, we focus on three pillars: financial inclusion (merely 58% in Romania compared to over 90% at European level), the digital agenda (ranking last in Europe based on DESI, but ranking number two as regards high speed connectivity) and financial literacy, where Romania ranks last in EU28 and where the banking sector could gain special traction when it comes to the sustainable growth of financial intermediation.

There is need to boost lending, contemplating the fact that Romania has a number of gaps compared to EU Member States, a situation which fragments the integration efforts and leads to a number of adverse effects such as the shrinking of net wealth, more social disparities and more migration. We are concerned about the process of financial disintermediation and about migration, with direct and major consequences upon the developments in Romania's economy. The level of financial intermediation, computed as weight of non-government credit against the GDP, places our country on the last position in the EU, i.e. 26.4%; the weight of bank assets against the GDP stands at 50%, while in the EU it stands at 255% and in the euro area at 288%. The migration phenomenon reached a worrying level of 15% of the country's population, respectively 25% of the active population.

.....

In Romania, bank lending - and especially corporate lending, has high growth potential, with beneficial effects for the economy on the overall; but, common efforts of the banking industry are needed here, efforts supported by decision-makers. Then, there is need to identify the fine tuning that would allow the enhancing of companies' capacity as regards access to and usage of banking services and therefore the expansion of their activity. The reaching of the common goal of enhancing economic welfare can happen by boosting lending on sustainable basis. We cannot have welfare if we do not have economic growth and, on long term, we cannot have economic growth if we do not try to resynchronize the economic growth cycle with the financial cycle, in order to enhance financial intermediation. In what follows, allow me to highlight some fields where the RAB actions generate high added value in the relationship with bank customers - concretely, I have in mind the financial education programmes and a new approach as regards the behaviour of the banking industry transposed into a Code of Conduct.

We have had notable progress when it comes to financial literacy in the last year, when RAB together with the financial sector's stakeholders delivered to the public at large the "Practical Handbook for the Users of Financial Services", the first instrument of financial education containing a summary of concepts used on the banking, capital, insurance, pensions and leasing markets. We are honoured as an association of the banking industry to be among the five institutions - of which four represent public authorities - which will draw up Romania's National Strategy for Financial Education.

This partnership is indeed a must as long as surveys show that only 1 of 5 adults understand basic financial products, a situation which places Romania on the last position in Europe in this respect, with a financial literacy rate of 22%. At its turn, the fact that the population has poor financial literacy represents a barrier for the expansion of lending and for economic development. Although on an upward trend, Romania has one of the lowest welfare levels in the European Union, and the solution is to address the causes which place our country in this position. Expressed as the standard purchasing parity, GDP/capita reached 63% in 2017 compared to 49% in 2008. The regulating of banking in conformity with prudent and sound banking practice standards developed across the banking industry represents for RAB another major goal. In this regard, the new Code of Conduct adopted this year by the banking community focuses on observing the principles of ethics in banking in relation to all the stakeholders of the banking sector and on consumer protection, including on a better collaboration with debtors, i.e. consumers who have to face financial difficulties. The banking industry's Code of Conduct - which reviews the Code of Banking Ethics approved in the year 2009 - targets to focus more on customers' interests in their

relationship with banks, next to enhancing the general public's trust in the financial & banking sector, by making uniform the integrity and ethics standards applicable between banks and stakeholders.

In a complete, 360-degrees approach we regulate the inter-bank relationship, next to the relationship between banks and customers, between credit institutions and the authorities, between banks and their employees and among the banking sector's employees. Along these lines, we have set up a single, transparent and predictable framework for the deployment of the internal and external networking of the banking sector.

Concerning the regaining of trust, here we are on a positive trend; it is important that the voice of the industry's detractors be isolated from the voice of the professionals who come with arguments when presenting the situation, so that the perception built on expectations wrongly managed does not replace objective realities. We must be careful with what is termed as the increasing 'trend of trust asymmetry' - namely trust is regained faster with those who are more informed and who understand correctly what financial & banking services actually are. This year as well, banks have learnt from the lessons of some legal initiatives; but all these lessons mean costs, including image costs. We need more accountability and, maybe, we, the bankers, should be more present with our position in the decision-making circle, with a view to contribute to perception building based on correct informing.

Thinking ahead, the taking over by Romania, for the first time, of the Presidency of the European Union Council starting with 1 January 2019 is, undoubtedly, an event with manifold relevance. After more than 10 years since we joined the European community, Romania will have a mandate limited in time but unlimited as regards the opportunities that we have, potentially at least, when presiding the Council of the European Union. Romania will be at the heart of the decision-making process at European Union level and will have a major say when establishing the agenda, the position and the development priorities of the European community, with direct impact upon 500 million European citizens, including upon 20 million Romanians. The Presidency is, first and foremost, an exercise of accountability for Romania - a challenge but, at the same time, an opportunity to demonstrate moderation in discourse and in vision.

Allow me to convey my thanks to all our partners, to banks' management, to the members of the RAB's specialised commissions and to the RAB executive staff, for their openness and for their contribution to the development of Romania's economy and the enhancement of economic welfare.

Sergiu Oprescu,
President of the Board of Directors
Romanian Association of Banks

PREZENTARE ARB

Asociația Română a Băncilor este una dintre cele mai puternice asociații profesionale din România, care reprezintă întreaga piață bancară formată din 35 de bănci active ca persoane juridice române sau străine în sectorul financiar și care s-a extins prin includerea a șase noi membri afiliați, companii non-bancare, punând astfel bazele unui parteneriat ce își propune să contribuie la consolidarea unui mediu de afaceri predictibil, transparent și de încredere în România. Prioritățile industriei bancare vizează menținerea rolului sistemului bancar de principal finanțator al economiei României cu asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar.

Asociația Română a Băncilor are o tradiție de 27 de ani și este membră a Federației Bancare Europene din anul 1991 (cu drepturi depline din 2007), a Consiliului European al Plăților, a Federației Ipotecare Europene, a Institutului Bancar European și în 26 de organisme naționale lucrative privind dezvoltarea și perfecționarea cadrului economic. Pentru aceasta, comunitatea bancară pune la dispoziție peste 800 de specialiști din cadrul instituțiilor de credit și membrilor afiliați care participă la cele 24 de comisii tehnice.

Constituită în mai 1991 ca asociație profesională, Asociația Română a Băncilor are în prezent 35 de membri, instituții de credit cu capital majoritar privat sau de stat, sucursale și reprezentanțe ale unor bănci străine și 6 membri afiliați. ARB concentrează întreaga industrie bancară din România, fiind vocea sectorului bancar în relația cu autoritățile române, Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Banca Mondială și alte organisme interne și internaționale. Obiectivul principal constă în reprezentarea și apărarea drepturilor și intereselor membrilor, mai ales acum în perioada în care reglementarea gândită la nivel european a unui sistem bine normat poate exercita presiune suplimentară pe activitatea băncilor.

ARB și-a asumat un rol activ în promovarea unui dialog deschis și constructiv, cu toți factorii de decizie instituțională și cu mediul de afaceri, în reprezentarea intereselor membrilor săi, ca și în dezvoltarea celor mai sustenabile abordări de politici publice cu impact asupra domeniului financiar-bancar și, în final, asupra economiei României și pentru bunăstarea românilor.

Prin eliminarea provocărilor aduse sistemului bancar, în special de ordin legislativ, consumatorii vor putea beneficia de servicii bancare la prețuri mai competitive, iar companiile din România vor putea concura cât mai eficient posibil pe piețele externe. Proiectele comunității bancare urmăresc creșterea nivelului de educație financiară prin Platforma de Educație

Financiară, accelerarea introducerii tehnologiilor digitale în serviciile financiar bancare prin Platforma pentru Agenda Digitală și integrarea intermediarii financiare pentru creșterea gradului de accesare a fondurilor europene, creditarea IMM-urilor, dezvoltarea Parteneriatului Public Privat și finanțarea proiectelor mari de investiții. La nivelul sistemului bancar sunt trei piloni pe care ne concentrăm: incluziunea financiară (doar 58% în România în comparație cu peste 90% la nivel european) agenda digitală (ultimul loc în Europa pe baza indicelui DESI, dar cu un loc 2 pe conectivitatea de mare viteză) și educația financiară, unde România ocupă ultimul loc în Europa 28 și unde sistemul bancar ar putea avea o tracțiune deosebită în creșterea sustenabilă a intermediarii financiare.

Activitatea ARB trebuie văzută ca o modalitate transparentă de promovare a intereselor, a propunerilor de amendare a legilor sau de modificare în situația în care impactul preconizat urmează să producă efecte negative pentru sistemul bancar și, implicit, pentru economie. ARB este permanent consultată și răspunde solicitărilor autorităților în calitate de reprezentant al mediului de afaceri financiar bancar. Modalitățile prin care Asociația Română a Băncilor reprezintă și promovează interesele sistemului bancar românesc includ atât demersurile în plan local la factorii decizionali interni precum Parlamentul, Guvernul, Banca Națională a României, precum și acțiunile de reprezentare la nivel internațional la Comisia Europeană, Parlamentul European și Fondul Monetar Internațional. Înființarea Institutului Bancar Român, a Fondului de Garantare a Depozitelor Bancare și a Biroului de Credit, procesul de denominare a monedei naționale, aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), realizarea de proiecte de educație financiară, modernizarea Sistemului de Plăți, crearea noului sistem de raportări a băncilor la BNR, standardizarea și armonizarea proceselor de plăți – proiectul SEPA – sunt parte dintre proiectele majore care au impactat activitatea ARB și colaborarea cu Banca Națională a României.

Sectorul bancar românesc finanțează preponderent economia românească, asigurând aproximativ 80% din totalul finanțărilor acordate de sistemul financiar românesc. Sistemul bancar din România, care deservește milioane de clienți, s-a dovedit a fi rezilient în perioada crizei, nefiind nevoie de sprijin din fonduri publice pentru susținerea acestuia.

Asociația Română a Băncilor este membră a Federației Bancare Europene din anul 1991 (cu drepturi depline din 2007), a Consiliului European al Plăților, a Federației Ipotecare Europene, a Institutului Bancar European și în 26 de organisme naționale lucrative privind dezvoltarea și perfecționarea cadrului economic.

RAB PRESENTATION

The Romanian Association of Banks (RAB) is one of the strongest professional associations in Romania which represents the entire banking market - made up of 35 banks active as Romanian or foreign legal persons in the financial sector - and which expanded by including other 6 new affiliate members, non-bank companies, thus setting the foundation of a partnership with the intention of contributing to the consolidation of a predictable, transparent and reliable business environment in Romania. The priorities of the banking industry are related to maintaining the banking sector's role as main financier of Romania's economy while assuring the stability and credibility of the banking sector.

The Romanian Association of Banks has a twenty-seven-year tradition and has been a member of the European Banking Federation since 1991 (with full rights since 2007), of the European Payments Council, of the European Mortgage Federation, of the European Banking Institute and of 26 national lucrative bodies for developing and improving the economic framework. To this end, the banking community makes available over 800 experts from credit institutions and affiliate members who participate in 24 technical commissions.

Established in May 1991 as a professional association, the Romanian Association of Banks includes currently 35 members, credit institutions with majority private or state-owned capital, branches and representative offices of foreign banks and 6 affiliate members. The Romanian Association of Banks concentrates the entire banking industry from Romania, being the voice of the banking sector in its relationship with the Romanian authorities, the International Monetary Fund, the European Commission, the World Bank and other domestic and international bodies. Its main objective is related to the representation and defence of its members' rights and interests, especially now when regulations devised at European level for a well regulated system can put additional pressure on banks' activity.

The Romanian Association of Banks has committed to playing an active role in promoting an open and constructive dialogue with all institutional decision-makers and with the business environment, when representing its members' interests, and when developing the most sustainable approaches to public policies with impact upon the financial and banking sector and, in the end, upon Romania's economy and the Romanians' welfare. By eliminating the challenges facing the banking sector, especially the legal ones, consumers will be able to benefit from banking services at more competitive prices, while the companies from Romania will be able to compete as efficiently as

possible on foreign markets. The banking community's projects have as aim, among others, to enhance financial literacy via the Platform for Financial Education, to accelerate the introduction of digital technologies in financial and banking services via the Platform for the Digital Agenda next to the integration of financial intermediation, in order to boost the accessing of European funds, the development of Public-Private partnerships and the funding of large investment projects. The banking sector focuses on three pillars, namely: financial inclusion (merely 58% in Romania compared to over 90% at European level) the digital agenda (last in Europe based on DESI, but number 2 as regards high speed connectivity) and financial education, where Romania ranks last in Europe 28 and where the banking sector could gain special traction in sustainably enhancing financial intermediation. The RAB activity must be seen as a transparent manner of promoting its interests and the proposals to change laws or amend them if the forecast impact is to produce negative effects for the banking sector and, implicitly, for the economy. RAB is consulted on on-going basis and answers the authorities' requests as the representative body of the financial and banking business environment. The ways in which the Romanian Association of Banks represents and promotes the Romanian banking sector's interests include local actions before domestic decision-makers such as the Parliament, the Government, the National Bank of Romania, as well as representation actions at international level before the European Commission, the European Parliament and the International Monetary Fund.

The setting up of the Romanian Banking Institute, of the Bank Deposit Guarantee Fund and of the Credit Bureau, the denomination of the national currency, the implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS), the carrying out of financial education projects, the modernization of the Payments System, the setting up of a new reporting to the NBR system for banks, the standardization and the harmonization of payment processes – the SEPA project – are all part of the major projects that impacted RAB's activity and its collaboration with the National Bank of Romania. The Romanian banking sector finances mainly the Romanian economy, providing about 80% of total funding granted by the Romanian financial sector. The banking sector of Romania which serves millions of customers has proven to be resilient during the crisis so that there was no need to support it with public money. RAB has been a member of the European Banking Federation since 1991 (with full rights since 2007), of the European Payments Council, of the European Mortgage Federation, of the European Banking Institute and of 26 national lucrative bodies for the developing and improving of the economic framework.

viziune

Contribuția la consolidarea unui mediu de afaceri sigur, predictibil, transparent și de încredere în România

misiune

Dezvoltarea și consolidarea sectorului financiar bancar ca parte a unei piețe performante, stabile și eficiente

obiective

Alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate

Contribuția sistemului financiar bancar la prosperitatea economică

Vocea autorizată a industriei financiar-bancare

valori

Integritate
Profesionalism
Transparență
Credibilitate
Inovație

vision

Contribution to consolidating a safe, predictable, transparent and trustworthy business environment in Romania

mission

Developing and consolidating the financial & banking sector as part of a performing, stable and efficient market

objectives

Aligning to the environment of the Central and Eastern European banking sector via efficiency, competitiveness and stability

Contribution of the financial & banking sector to economic prosperity

The authorised voice of the financial & banking industry

values

Integrity
Professionalism
Transparency
Credibility
Innovation

COLABORARE / COLLABORATION
INTERNĂ / INTERNAL

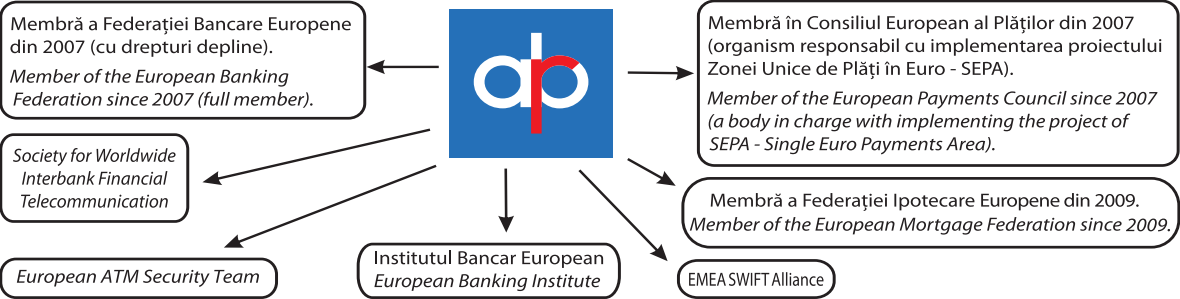
- BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
- MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
- MINISTERUL JUSTIȚIEI
- MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
- MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
- MINISTERUL ECONOMIEI
- MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE
- PARLAMENTUL ROMÂNIEI
- OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR
- FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE
- BIROUL DE CREDIT
- TRANSFOND
- INSTITUTUL BANCAR ROMÂN
- AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ
- BURSA DE VALORI BUCUREȘTI
- BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI
- AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ
- AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR
- AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL
- UNIUNEA NAȚIONALĂ A NOTARILOR PUBLICI DIN ROMÂNIA
- CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI
- UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

- NATIONAL BANK OF ROMANIA
- MINISTRY OF PUBLIC FINANCE
- MINISTRY OF JUSTICE
- MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
- MINISTRY OF AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT
- MINISTRY OF ECONOMY
- MINISTRY OF REGIONAL DEVELOPMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION AND EUROPEAN FUNDS
- PARLIAMENT
- NATIONAL OFFICE FOR PREVENTION AND CONTROL OF MONEY LAUNDERING
- BANK DEPOSIT GUARANTEE FUND
- CREDIT BUREAU
- TRANSFOND
- ROMANIAN BANKING INSTITUTE
- FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY
- BUCHAREST STOCK EXCHANGE
- ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE
- NATIONAL AGENCY FOR CADASTRE AND LAND REGISTRATION
- NATIONAL AUTHORITY FOR CONSUMER PROTECTION
- NATIONAL SUPERVISORY AUTHORITY FOR PERSONAL DATA PROCESSING
- NATIONAL UNION OF NOTARIES PUBLIC FROM ROMANIA
- CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF ROMANIA
- NATIONAL UNION OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS

EXTERNĂ / EXTERNAL

ARB are contacte permanente cu Comisia ale Uniunii Europene, cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare.

RAB has permanent contacts with European Union commissions, the International Monetary Fund, the World Bank and the European Bank for Reconstruction and Development.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

Conducerea Asociației Române a Băncilor este asigurată de:

- **ADUNAREA GENERALĂ**
- **CONSILIUL DIRECTOR**
- **CONDUCEREA EXECUTIVĂ**
- **CENZORUL**

ADUNAREA GENERALĂ

Adunarea Generală este organul suprem de conducere al Asociației. Adunarea Generală se desfășoară anual la data stabilită de Consiliul Director și ori de câte ori este nevoie, la cererea Consiliului Director sau la propunerea a 1/5 din numărul de membri.

CONSILIUL DIRECTOR

Consiliul Director este organul deliberativ și decizional care se întrunește cel puțin o dată pe lună sau de câte ori este nevoie și este format din reprezentanți ai asociațiilor, aleși dintre conducătorii instituțiilor de credit respective. O informare cu privire la ordinea de zi a Consiliului Director, problemele discutate și hotărârile luate, este transmisă lunar tuturor membrilor Asociației, împreună cu sinteza activității asociației în luna respectivă.

Consiliul Director este format din 7 membri, având următoarea structură: un Președinte, un Vicepreședinte desemnat de membrii Consiliului Director și 5 membri.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE

The management of the Romanian Association of Banks is provided by:

- **GENERAL MEETING**
- **BOARD OF DIRECTORS**
- **EXECUTIVE MANAGEMENT**
- **INTERNAL AUDITOR**

THE GENERAL MEETING

The General Meeting is the supreme governing body of the Association. The General Meeting takes place annually on the date the Board of Directors establishes, and whenever it is necessary, upon the request of the Board of Directors or following the proposal of 1/5 of members.

BOARD OF DIRECTORS

The Board of Directors is the deliberative and decisional body which meets at least once a month or whenever necessary, and which is made up of representatives of the Association, elected from the leaders of the respective credit institutions. An informing of the Board about the agenda, the topics tackled upon and the decisions taken is sent monthly to all Association members, together with a summary of the Association's work during the respective month.

The Board of Directors is made up of 7 members, with the following structure: a President, a Vice-president appointed by the Board of Directors members and 5 members.

CONSILIUL DIRECTOR / BOARD OF DIRECTORS

**Președinte al Consiliului Director/
Chairman of the Board**

SERGIU OPRESCU

Președinte Executiv/
Executive President
Alpha Bank

**Vicepreședinte al Consiliului Director/
Deputy Chairman of the Board**

LUMINIȚA DELIA RUNCAN

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
Banca Transilvania

Membri ai Consiliului Director / Members of the Board

FRANCOIS BLOCH

Director General/
General Manager
BRD GSG

MIHAELA BITU

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
ING Bank

DAN SANDU

Director General/
General Manager
Intesa SanPaolo Bank

THEODOR-CORNEL STĂNESCU

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
Marfin Bank

ION POPOVICI

Vicepreședinte executiv/
Executive Vice president
Leumi Bank

**Președinte de onoare
President of honour
RADU GRAȚIAN GHEȚEA**

Președinte CEC Bank
President & CEO CEC Bank

Președintele de onoare este numit de Adunarea Generală a Asociației dintre foștii Președinți ai Consiliului de Administrație/Consiliului Director al Asociației, cu activitate îndelungată în cadrul Asociației.

The President of Honour is appointed by the General meeting of the Association from among the former Presidents of the Board/Board of Directors of the Association, with a long-term activity in the Association.

CONDUCEREA EXECUTIVĂ

Asociația are o Conducere executivă, al cărei personal este numit conform hotărârii Consiliului Director. Conducerea executivă este asigurată de una sau mai multe persoane numite de Consiliul Director, dintre care o persoană este desemnată în funcția de Președinte Executiv. Consiliul Director poate mandata Președintele Executiv să reprezinte Asociația în fața unor organisme interne și internaționale.

**Președinte Executiv
Executive President
FLORIN DĂNESCU**

EXECUTIVE MANAGEMENT

The Association has an Executive Management whose staff is appointed in conformity with the Board of Directors' decision. The Executive Management is provided by one or several persons appointed by the Board of Directors, of whom one person is appointed as Executive President. The Board of Directors can mandate the Executive President to represent the Association before internal and international bodies.

CENZORUL

Cenzorul reprezintă organul de control financiar intern al Asociației, care verifică modul în care este gestionat patrimoniul Asociației și îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de legislația în materie, Statut sau stabilite de Adunarea Generală. Cenzorul este ales de către Adunarea Generală.

INTERNAL AUDITOR

The internal auditor represents the internal financial control body of the Association who checks the manner in which the patrimony of the Association is managed and who carries out any other duties set forth by the legislation in the matter, the Charter or the duties established by the General Meeting. The internal auditor is selected by the General Meeting.

COMISIILE TEHNICE ALE ARB

Activitatea Asociației Române a Băncilor și a membrilor Comisiilor de specialitate se materializează în elaborarea a numeroase propuneri pentru perfecționarea cadrului legislativ și reglementativ în sistemul bancar. Peste 800 de specialiști ai băncilor comerciale, concentrați în cele 24 de comisii ale Asociației Române a Băncilor, realizează punctele de vedere cu care Asociația promovează interesele sistemului bancar românesc în fața factorilor decizionali interni și externi. Influențarea procesului legislativ urmărește crearea unui cadru uniform al legislației europene pentru toți jucătorii din Uniunea Europeană.

RBA'S TECHNICAL COMMISSIONS

The activity of the Romanian Association of Banks and of its members in specialised Commissions materializes in the drawing up of numerous proposals to improve the legal and regulatory frameworks of the banking sector. Over 800 experts from commercial banks, concentrated in the 24 commissions of the Romanian Association of Banks draw up the opinions with which the Association promotes the interests of the Romanian banking sector before domestic and international decision-makers. The influence upon the legal process intends to create a level playing field as regards the European legislation for all players in the European Union.

COMISII - PUNCTE DE REPER - OBIECTIVE

COMMISSIONS - HIGHLIGHTS - OBJECTIVES

Obiective strategice

- Alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate
- Contribuția sistemului financiar bancar la prosperitatea economică
- Vocea autorizată a industriei financiar-bancare

.....

Strategic objectives

- Alignment with the banking systems in Central and Eastern Europe via efficiency, competitiveness and stability
- Contribution of the financial sector to economic prosperity
- The authorised voice of the financial & banking industry

COMISIA JURIDICĂ Comisia juridică analizează și soluționează problemele de natură juridică ce preocupă comunitatea bancară, cadrul legislativ și normativ, aducându-și de asemenea contribuția la alinierea legislației bancare naționale la Directivele europene în materie.	COMISIA DE SECURITATE BANCARĂ Comisia de securitate bancară are ca preocupări securitatea fizică a instituțiilor de credit, întrunirile membrilor săi constituind un permanent schimb de experiență pe linia protecției băncilor, a organizării unor cursuri de specializare pentru responsabilii cu securitatea fizică în băncile comerciale.
COMISIA DE DECONTĂRI ȘI OPERAȚIUNI ÎN LEI Comisia pentru decontări și operațiuni în lei analizează problematica specifică operațiunilor de decontări în moneda națională (transfer credit, debitare directă și instrumente de debit) și contribuie la modificarea și actualizarea reglementărilor specifice, inclusiv în procese de autoreglementare.	COMISIA PENTRU CREDIT IPOTECAR Comisia pentru credit ipotecar contribuie la alinierea legislației bancare naționale la Directivele europene în materie și soluționează problemele specifice domeniului, inclusiv prin participarea directă și nemijlocită la activitatea comisiilor de specialitate ale Federației Ipotecare Europene.
COMISIA DE CREDITARE Comisia de creditare dezbate problemele specifice cu care se confruntă acest sector de activitate și contribuie la perfecționarea reglementărilor pe segmentul creditării și segmentul de activitate colateral acestuia.	COMISIA DE COMUNICARE Comisia de comunicare propune acțiuni sub egida ARB care prezintă activitatea comunității bancare și urmăresc consolidarea imaginii și reputației sistemului bancar românesc, promovarea unor proiecte de interes sectorial sau chiar național și educarea financiar-bancară a clienților.
COMISIA DE FISCALITATE Comisia de fiscalitate analizează problemele de fiscalitate cu impact direct asupra rezultatelor financiare ale instituțiilor de credit și inițiază propuneri de modificare și completare a legislației fiscale.	COMISIA DE CONTABILITATE Comisia de contabilitate are ca obiectiv principal pregătirea sistemului bancar pentru aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și se ocupă de adaptarea și completarea legislației în domeniul contabilității în conformitate cu legislația europeană.
COMISIA PENTRU CARDURI Comisia pentru carduri analizează cadrul de reglementare și problemele practice ale activității curente în domeniul operațiunilor cu carduri, urmărește armonizarea cu standardele europene a activității de carduri și este permanent preocupată de identificarea unor soluții comune pentru prevenirea și reducerea fenomenului de fraudă în operațiunile cu carduri, în contextul creșterii continue a acestuia.	COMISIA DE AUDIT INTERN Comisia de audit intern dezbate problemele cu care se confruntă băncile în materia auditului intern, aspectele legate de reglementările interne și internaționale în domeniu, oportunitățile de școlarizare și de certificare a funcției de auditor intern.
COMISIA PENTRU FONDURI EUROPENE Comisia pentru fonduri europene contribuie activ la îmbunătățirea cadrului legal de accesare și utilizare a fondurilor europene, alături de toate părțile implicate, obiectivul fiind creșterea ratei de absorbție a fondurilor europene în România.	COMISIA PENTRU SISTEMUL DE RAPORTĂRI SIR-BNR Comisia SIRBNR a avut o contribuție activă în faza de analiză a sistemului de raportare către BNR, prin propuneri referitoare la eliminarea redundanțelor și necorelărilor întâlnite în vechiul sistem, precum și propuneri și observații privind fișele indicatorilor, fișele de metadata și fișele raportărilor pentru noul sistem.
COMISIA PENTRU PROIECTUL SEPA Comisia SEPA este un organism consultativ înființat la nivelul ARB pentru implementarea zonei unice de plăți în euro - Single Euro Payments Area SEPA - proiect derulat de industria europeană a plăților în scopul armonizării și restructurării piețelor de plăți naționale, prin implementarea unor noi standarde tehnice și a unor reguli comune de procesare a plăților.	COMISIA ANTI-FRAUDĂ Comisia antifraudă are ca obiectiv principal stabilirea de politici și practici comune în domeniul prevenirii și al combaterii fraudelor bancare pentru minimizarea impactului acestora asupra băncilor.
COMISIA DE CONFORMITATE Comisia de conformitate are ca obiectiv consolidarea funcției de conformitate, de adaptare sistematică a normelor interne la reglementările în domeniu, precum și continuarea consultării cu autoritățile de reglementare, supraveghere și control.	COMISIA DE NUMERAR Comisia de numerar analizează și soluționează problemele care țin de operațiunile cu numerar în relația cu Banca Națională a României și între instituțiile de credit.
COMISIA DE RECUPERARE CREDITE NEPERFORMANTE Comisia de recuperare credite neperformante dezbate problemele specifice cu care se confruntă acest sector de activitate și contribuie la perfecționarea reglementărilor pe segmentul recuperării creanțelor bancare.	COMISIA DE RISC Comisia de risc s-a constituit pentru a aborda subiecte legate de gestiunea tuturor tipurilor de risc din cadrul activității bancare și a eventualelor vulnerabilități ale sistemului financiar. Această comisie a preluat și problematica fostei Comisii Basel III.
GRUPUL UTILIZATORILOR SWIFT Grupul utilizatorilor SWIFT analizează problemele tehnice și operaționale ale comunității SWIFT, monitorizează stadiul proiectelor derulate de comunitatea SWIFT și organizează periodic sesiuni de pregătire profesională, cu participarea experților SWIFT.	COMISIA PENTRU PIEȚE DE CAPITAL ȘI TREZORERIE Comisia piețe de capital și trezorerie dezbate problemele legate de operațiunile specifice acestei piețe, precum și reglementările interne și internaționale în domeniu.
COMISIA DE SECURITATE IT&C Comisia de securitate IT&C are ca obiective identificarea unor soluții comune pentru problemele de securitate a sistemelor informatice și de comunicații care apar în activitatea curentă a instituțiilor de credit și definirea unor practici comune la nivelul sistemului bancar pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme.	COMISIA DE AFACERI DOCUMENTARE Comisia de afaceri documentare se ocupă de problematica decontărilor comerciale internaționale.
COMISIA DE RESURSE UMANE Comisia de resurse umane propune actualizarea ocupațiilor specifice din nomenclatorul COR și colaborează la elaborarea standardelor ocupaționale, analizând problemele aferente activităților de școlarizare și perfecționare a forței de muncă.	COMISIA DE ASIGURĂRI Comisia de asigurări a ARB a fost creată pentru analiza reglementărilor care vor fi aplicate cu impact asupra activităților de asigurare și mai ales asupra activităților de distribuție a produselor de asigurare.

GENERAL MEETING

BOARD OF DIRECTORS

EXECUTIVE MANAGEMENT

TECHNICAL COMMISSIONS

LEGAL COMMISSION

The Legal Commission analyses and identifies solutions for the legal issues which concern the banking community, the legal and normative framework, bringing its contribution to aligning national banking legislation with the relevant European directives.

LEI OPERATIONS AND SETTLEMENT COMMISSION

The Lei Operations and Settlements Commission analyses the matters specific to settlement operations in the national currency (Credit Transfers, Direct Debits and debit instruments) and contributes to the amending and updating of specific regulations, including in self-regulatory processes.

LENDING COMMISSION

The Lending Commission debates on the specific issues facing this sector and contributes to improving the regulations relevant to lending and its ancillary business.

TAXATION COMMISSION

The Taxation Commission analyses taxation issues with direct impact upon the financial results of credit institutions and initiates proposals to amend and supplement fiscal legislation.

CARD OPERATIONS COMMISSION

The Card Operations Commission analyses the regulatory framework and practical, daily issues as regards card operations, monitors harmonisation with European standards of card operations and has been concerned with identifying common solutions to prevent and curb fraud in card operations, considering that it has been going up lately.

EUROPEAN FUNDS COMMISSION

The European Funds Commission contributes actively to improving the legal framework for raising European funds, together with all the parties involved, the aim being to enhance the absorption rate of European funds in Romania.

COMMISSION FOR THE SEPA PROJECT

The SEPA Commission is a consultative body set up by the RAB to implement the unique area for euro payments – Single Euro Payments Area SEPA - a project deployed by the European payment industry in order to harmonize and restructure national payment markets, by implementing new technical standards and common rules for payments' processing.

COMPLIANCE COMMISSION

The Compliance Commission has as main goal to consolidate the compliance function, to systematically adapt internal norms to the regulations in the field and to continue consultations with authorities having duties in the field of regulating, supervising and controlling.

BAD LOANS RETRIEVAL COMMISSION

The Bad Loans Retrieval Commission debates the specific problems this activity sector has to challenge and contributes to concluding the regulations regarding the recoverability of bad loans area.

SWIFT USERS GROUP

The SWIFT Users Group analyses the technical and operational issues of the SWIFT community, monitors the stages of the projects rolled out by the SWIFT community and organizes, periodically, training sessions with the participation of SWIFT experts.

IT&C SECURITY COMMISSION

The IT&C Security Commission has as goals to analyse and find common solutions to the IT&C security problems which occur in the everyday business of credit institutions and to define a common practice across the banking sector in preventing and solving these issues.

HUMAN RESOURCES COMMISSION

The Human Resources Commission proposes updating the jobs specific to the banking industry in the Classification of Occupations in Romania (COR) and collaborates in the drawing up of occupational standards, analysing issues pertaining to training the labour force.

BANKING SECURITY COMMISSION

The Banking Security Commission is concerned with the physical security of credit institutions, the meetings of its members constituting an ongoing exchange of experience regarding banks' protection, by organizing specialization training courses for the people in charge with the physical security of commercial banks.

MORTGAGE LENDING COMMISSION

The Mortgage Lending Commission contributes to aligning the national banking legislation with the European relevant Directives and solves the issues specific to this field, including by directly attending the activity of specialised commissions of the European Mortgage Federation.

COMMISSION FOR PUBLIC RELATIONS

The Commission for Public Relations proposes action under the RAB aegis which presents the activities of the banking community and works to consolidate the image and reputation of the Romanian banking sector, by promoting projects of sector or even national interest, and action with view to enhance customers' financial and banking education.

ACCOUNTING COMMISSION

The Accounting Commission has as main target preparing the banking sector for the implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) and deals with adapting and supplementing the legislation in the field of accounting, in line with European legislation.

INTERNAL AUDIT COMMISSION

The Internal Audit Commission debates upon the issues facing banks regarding internal audit, aspects related to the internal and international regulations in the field, the opportunities for training and certifying the internal auditor position.

SIRBNR REPORTING COMMISSION

The SIRBNR Reporting Commission has had an active contribution in the analysis stage of the reporting-to-NBR system, via proposals regarding eliminating redundancies and the lack of correlation existing in the old system, as well as proposals and remarks concerning the ratios' cards, the metadata cards and the reporting cards for the new system.

ANTI - FRAUD COMMISSION

The Anti-fraud Commission has as main goal to establish common policies and practices regarding the issues related to preventing and combating banking fraud in order to mitigate its impact upon banks.

CASH COMMISSION

The Cash Commission analyses and solves issues pertaining to cash operations in the relationship with the National Bank of Romania and with other credit institutions.

THE RISK COMMISSION

The Risk Commission was set up with a view to tackle upon topics related to the management of all risk types specific to banking and upon the potential vulnerabilities of the financial sector. This Commission deals also with the issues dealt with by the former Basel III Capital Accord Commission.

CAPITAL MARKET AND TREASURY COMMISSION

The Capital Markets and Treasury Commission debates matters related to operations specific to this market as well as internal and international regulations in the field.

DOCUMENTARY OPERATIONS COMMISSION

The Documentary Operations Commission deals with international settlement.

THE INSURANCE COMMISSION

The RAB Insurance Commission was set up with a view to analyse the regulations that are to be enforced with impact on insurance and particularly on the distribution of insurance products.

OBIECTIVE

ABORDARE STRATEGICĂ

Asociația Română a Băncilor, ca voce autorizată a industriei bancare din România, are ca principale obiective strategice alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate și contribuția la prosperitatea economică a României.

ARB promovează consolidarea unui mediu de afaceri sigur, predictibil, transparent și de încredere în România.

ARB urmărește poziționarea pe o linie de dialog constructivă, prin care sistemul bancar să se situeze în dialogul instituțional ca promotor al unor soluții în beneficiul consumatorilor și al economiei românești prin:

- O abordare strategică proactivă la nivelul ARB
- O comunicare constantă, integrată, proactivă

Sistemul bancar contribuie la bunăstarea consumatorilor și la dezvoltarea economiei prin:

- ▶ Creșterea incluziunii financiare
- ▶ Creșterea intermediarii financiare
- ▶ Reducerea riscurilor/barierelor
- Promovarea unor proiecte de anvergură națională și internațională:
 - ▶ Platforma de educație financiară
 - ▶ Agenda digitală
 - ▶ Creditarea prin:
 - Susținerea IMM-urilor
 - Susținerea creșterii absorbției fondurilor europene
 - Promovarea Parteneriatului Public Privat
 - ▶ Abordarea tip platformă, sinergie necesară pentru liniile și proiectele comune
- Poziționarea ARB ca o voce unitară a sistemului bancar
- Derularea proiectelor strategice și activitatea curentă a ARB structurată în jurul Comisiilor tehnice
- Derularea funcției de autoreglementare, audit și control al Schemelor Naționale de Plăți

OBIECTIVE STRATEGICE:

ALINIAREA LA MEDIUL SISTEMULUI BANCAR DIN ZONA CENTRALĂ ȘI EST EUROPEANĂ PRIN EFICIENȚĂ, COMPETITIVITATE ȘI STABILITATE

- Contribuția la adaptarea cadrului legislativ românesc la legislația europeană și transpunerea Directivelor Europene în spiritul în care au fost create
- Contribuția sistemului bancar ca principal finanțator al economiei românești la integrarea economică a României în zona centrală și est europeană
- Participarea la construcția mecanismelor europene și accesul direct la informații privind deciziile în acest domeniu - asigurarea dialogului, colaborării, schimbului de experiență și bune practici
- Promovarea sistemului bancar românesc ca parte activă a sistemului bancar european

CONTRIBUȚIA SISTEMULUI FINANCIAR BANCAR LA PROSPERITATEA ECONOMICĂ A ȚĂRII

- Educația financiară
- ARB - partener de încredere al instituțiilor guvernamentale în stabilirea și adoptarea de măsuri și promovarea unei legislații care să stimuleze economia de piață în general și piața financiar-bancară în special
 - Poziționarea ARB ca partener de încredere în relația cu autoritățile publice (Parlament, Guvern, Ministere etc.)
 - Participarea activă a sistemului bancar în procesul de elaborare a politicilor economico-financiare, fiscale, etc. care au impact asupra acestuia
- Implicarea în alinierea la nivel european și la noile tendințe în domeniul plăților, precum și în dezvoltarea de produse inovative
- Conlucrarea cu băncile membre pentru menținerea unor standarde ridicate de siguranță a operațiunilor și activității bancare
- Aportul comunității bancare la dezvoltarea pieței de capital

VOCEA AUTORIZATĂ A INDUSTRIEI FINANCIAR-BANCARE

- Îmbunătățirea continuă a comunicării
- Creșterea transparenței activității bancare
- Eficientizarea fluxurilor bancare prin schimb de informații și bune practici
- Susținerea propunerilor comunității bancare de către companii specializate în domeniu
- Identificarea sectoarelor economice în contact direct cu băncile și dezvoltarea de alianțe cu acestea

OBJECTIVES

STRATEGIC APPROACH

The Romanian Association of Banks (RAB), as the authorised voice of the banking industry from Romania, has as main strategic objectives aligning itself to the environment of the banking sectors from Central and Eastern Europe via efficiency, competitiveness and stability, while contributing to Romania's economic prosperity.

RAB has been promoting the consolidation of a safe, predictable, transparent and reliable business environment in Romania.

RAB has as target positioning itself inside a constructive dialogue where the banking sector – in an institutional dialogue – is the promoter of solutions for the benefit of consumers and the Romanian economy, via:

- A proactive strategic approach RAB
- Constant, integrated, proactive communication

The banking sector contributes to consumers' welfare and to the development of the economy by:

- ▶ enhancing financial inclusion
- ▶ enhancing financial intermediation
- ▶ mitigating risks/barriers
- Promotion of projects of national and international scope:
 - ▶ platform for financial literacy
 - ▶ the digital agenda
 - ▶ lending with a view to:
 - support SMEs
 - support the enhancement of the European funds absorption
 - promote Public Private Partnerships
 - ▶ a platform-type approach, the synergy needed for common lines and projects
- RAB positioning itself as the uniform voice of the banking sector
- The deployment of strategic projects and RAB's current activity structured around its Technical Commissions
- The deployment of the self-regulating function, the audit and control of National Payment Schemes

STRATEGIC OBJECTIVES:

ALIGNING TO THE ENVIRONMENT OF THE BANKING SECTORS FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPE VIA EFFICIENCY, COMPETITIVENESS AND STABILITY

- Contribution to adapting the Romanian legal framework to the European legislation and to transposing European Directives, by observing their spirit
- Contribution of the banking sector as main financier of the Romanian economy to Romania's economic integration in Central and Eastern Europe
- Participating to building European mechanisms and direct access to information concerning the decisions in this field – providing dialogue, collaboration, experience exchange and best practices
- Promoting the Romanian banking sector as an active component of the European banking sector

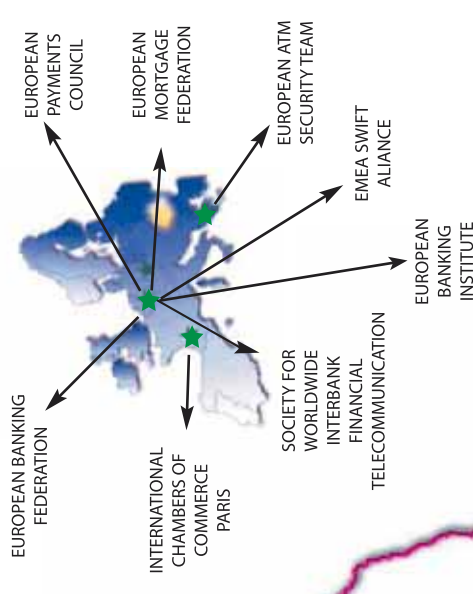
CONTRIBUTION OF THE FINANCIAL & BANKING SECTOR TO THE COUNTRY'S ECONOMIC PROSPERITY

- Financial literacy
- RAB - a reliable partner for government institutions with a view to establishing and adopting measures and promoting legislation that would stimulate the market economy in general and the financial and banking market in particular
 - RAB positioning itself as a trustworthy partner in the relationship with public authorities (the Parliament, the Government, Ministries etc.)
 - Active participation of the banking sector to the process of drawing up economic, financial, fiscal etc. policies that impact this sector
- Implication in aligning to Europe and to the new trends in the field of payments and the development of innovative products
- Cooperation with member banks, with a view to maintaining high standards as regards the safety of banking operations and banking activity in general
- The contribution of the banking community for the development of the capital market

THE AUTHORISED VOICE OF THE FINANCIAL & BANKING INDUSTRY

- On-going communication improvement
- Enhancing the transparency of banking
- More efficient banking flows via information exchanges and best practices
- Supporting the proposals of the banking community by making use of specialised companies in the field
- Identifying the economic sectors that have direct contact with banks and developing alliances with them

REPREZENTARE ARB / THE RAB REPRESENTATION

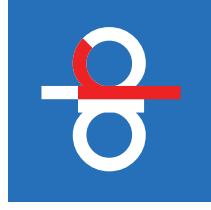
Institutul Bancar Român

Comisia de agrementare a sistemelor de securitate mecanică

Programul Jeremie

Comitetul de Monitorizare POS CCE

Platforma de educație financiară

asociația română a băncilor

Consiliul Fiscal

Parchetul ICCJ - proiect parteneriat public - privat antifraudă

MECRMA - Grupul pentru evaluarea impactului economic al actelor normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii (GEIEAN)

Platforma de Dialog Permanent și Colaborare - Ministerul Justiției și Mediului de Afaceri

Comisia pentru monitorizarea mecanismelor și instrumentelor de susținere a exportului

Asociația Română pentru Standardizare

Consiliul de export

Comitetul Național SEPA

Organizația Suport Aderare Scheme SEPA (NASO)

Comisia interinstituțională de elaborare a Strategiei Naționale de Export

Consiliul Consultativ pentru dezvoltarea IMM-urilor

Consiliul Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat

Asociația Infocons - Proiectul European - SYPCIT (System for Prevention and Combat Identity Theft)

Comitetul de Coordonare al Evaluării Programului Operational Competitivitate 2014 - 2020

Grup Național Membri SWIFT

Grup Național Utilizatori SWIFT

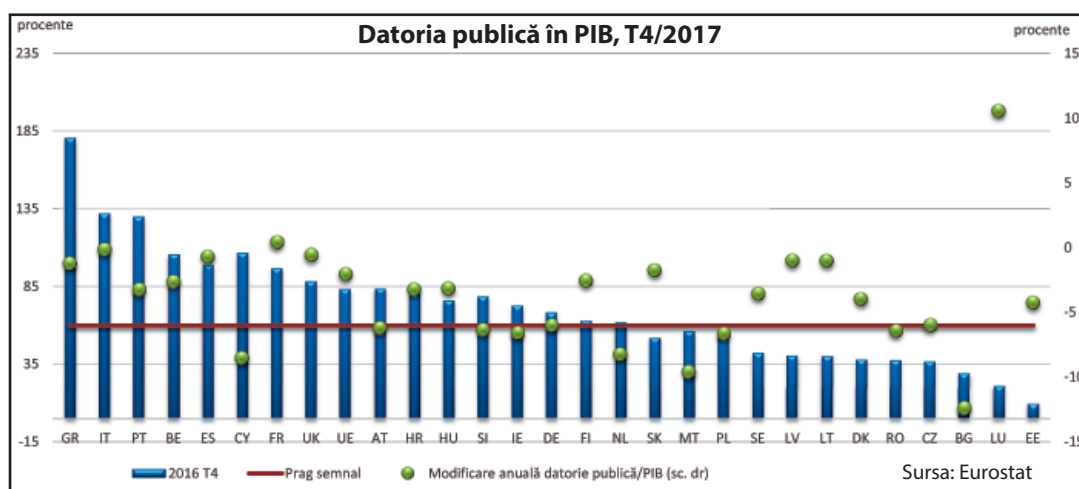
PERSPECTIVELE MACROECONOMICE ALE ROMÂNIEI

România a înregistrat o rată ridicată de creștere economică în anul 2017, de 6,9%, fiind printre cele mai mari rate de creșteri la nivelul UE-28, pe fondul cererii de consum stimulată de măsuri fiscale prociclice orientate către creșterea veniturilor populației și reducerea taxării indirecte. Se estimează că ascensiunea ciclică a economiei României din ultimii ani va continua și anul acesta și în 2019 când evoluția PIB ar putea fi de peste 6,1% în 2018 și 5,7% în 2019. PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media Uniunii Europene în 2016 față de 26,4% în 2008, iar în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 63% în 2017 față de 49% în 2008.

Pe parcursul anului 2017, s-a înregistrat creșterea deficitului bugetar structural și a deficitului comercial, în timp ce rata inflației a revenit rapid în intervalul superior al țintei. Potrivit INS, rata medie a prețurilor de consum în ultimele 12 luni (septembrie 2017–august 2018) față de precedentele 12 luni (septembrie 2016–august 2017), calculată pe baza IPC, este 4,2%. Nivelul ratei șomajului a continuat traiectoria descendentă în condițiile în care rata șomajului s-a plasat la finele anului 2017 în proximitatea minimelor istorice, de 3,9%, respectiv 4,6% șomajul BIM (serii de date ajustate sezonier). Însă, România se confruntă cu o vulnerabilitate

în piața muncii determinată de problema demografică în condițiile în care emigrația a atins un nivel îngrijorător, de 15% din populația țării, respectiv 25% din populația activă. România și-a anunțat intenția de menținere a deficitului bugetar în apropierea limitei de 3% din PIB până în anul 2019. Poziția fiscală este sustenabilă, considerând că deficitul bugetar este sub 2,9% din PIB și că datoria publică este de sub 60% din PIB, aceste praguri fiind stabilite prin criteriile de convergență. Procentul datoriei publice din PIB este unul dintre cele mai scăzute din UE, de 35% din PIB în 2017, și se estimează că se va stabili sub 40% din PIB pe termen mediu. În perioada ianuarie – decembrie 2017, contul curent al balanței de plăți a înregistrat un deficit de 6,4 miliarde euro, potrivit datelor BNR. Perspectivele pentru anul 2018 sunt legate de sănătatea sistemului bancar la nivel european și de încrederea investitorilor în evoluția statelor emergente în contextul incertitudinilor de creștere la nivel mondial. La capitolul vulnerabilități induse de decizii externe rămâne și ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană. Evoluția dobânzilor, avansul creditelor noi cu două cifre, o relație mai bună cu clienții, implementarea IFRS9 din 2018 sunt, alături de provocările induse de evoluțiile externe, principalele preocupări la nivelul sistemului bancar pentru anul 2018.

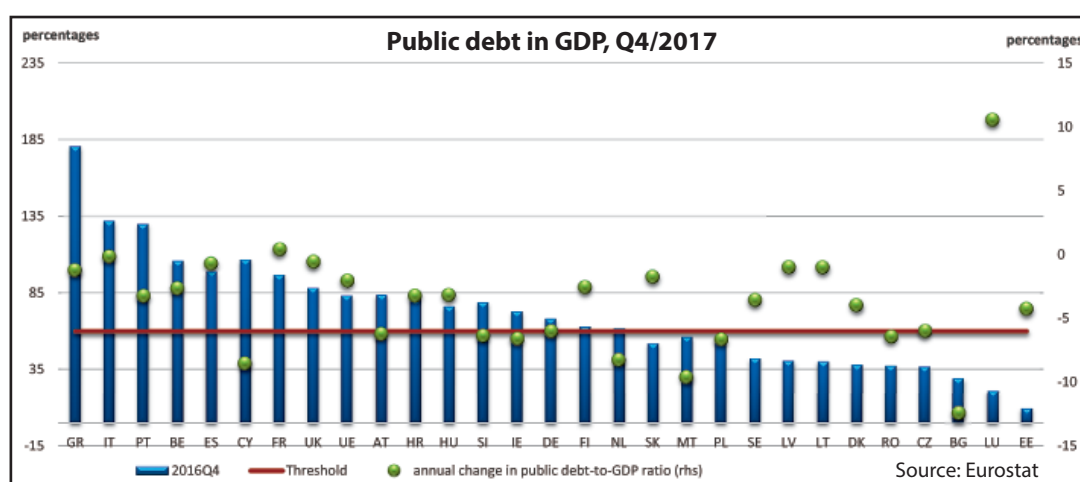
MACROECONOMIC OUTLOOK FOR ROMANIA

In 2017, Romania had a high rate of economic growth, i.e. 6.9% - one of the highest growth rates across EU28, due to consumption demand boosted by pro-cyclical fiscal measures having as aim to increase the population's revenues and cut indirect taxation. We estimate that the cyclical going up of Romania's economy in the last years will continue this year too, as well as in 2019, years when the GDP development could stand at about over 6.1% in 2018 and 5.7 in 2019.

GDP/capita in current prices reached 28% of the European Union average in 2016 compared to 26.4% in 2008, while the standard purchasing power GDP/capita stood at 63% in 2017 against 49% in 2008 against the same average. During 2017, we witnessed the going up of the structural budget deficit and of the trade deficit, while the inflation rate moved fast to the upper part of the target. According to NIS, the average rate of consumption prices in the last 12 months (September 2017– August 2018) against the previous 12 months (September 2016 – August 2017) - computed based on CPI - stood at 4.2%. The level of the unemployment rate has continued its downward trend, contemplating the fact that the unemployment rate stood at the end of 2017 close to historical lows, i.e. 3.9%, respectively 4.6%, ILO unemployment (data

series adjusted seasonally). But, Romania has been confronted with a certain level of vulnerability on the labour market, brought about by the demographic issue, taking into account the fact that emigration has reached a worrying level of 15% from the country's population, respectively 25% of the active population. Romania had declared its intention to maintain the budget deficit close to the limit of 3% of the GDP by 2019. Romania's fiscal standing is sustainable, considering that the budget deficit was 2.9% of GDP, and that the country's public debt was 60% of GDP. With 35% of GDP, the level of public debt is one of the lowest in the EU in 2017, and is estimated to stabilise at below 40% in the medium term. During January – December 2017, the current account of the balance of payments had a deficit of €6.464 billion, according to the NBR data. The outlook for 2018 pertains to the soundness of the banking sector across Europe and investors' trust in the development of emerging states in the context of uncertainties related to growth at global level. As regards the vulnerabilities induced by external decisions, we have to take into account Brexit. The interest rates' development, the advance of new loans by two digits, a better CRM are, next to the challenges induced by external developments, the main concerns of the banking sector for 2018.

INTERMEDIEREA FINANCIARĂ ÎNCOTRO ?

Asociația Română a Băncilor a prezentat în anul 2018 studiul "Impactul economic și social al sistemului bancar în România", realizat de PricewaterhouseCoopers, care arată că sistemul bancar a contribuit cu 4,2% la PIB-ul cumulat al României din perioada 2012-2016, cu aproximativ 30 miliarde euro, atunci când se iau în considerare efectele directe, indirecte și induse asupra economiei. Impactul pozitiv asupra PIB-ului este creat de serviciile bancare (efect direct), producția mai mare a furnizorilor băncilor în România și a furnizorilor acestora, ca rezultat al achizițiilor de bunuri și servicii efectuate de către bănci (efectul indirect) și consumul suplimentar al angajaților din sistemul bancar și angajaților tuturor furnizorilor de-a lungul lanțului de valoare, generat de cheltuirea salariilor primite în economie (efectul indus). Studiul PwC arată că pentru fiecare 1 euro din valoarea adăugată brută generată de sistemul bancar, alți 0,33 euro în valoare adăugată sunt generați de-a lungul lanțului de aprovizionare și alți 0,22 euro sunt generați prin cheltuielile angajaților în economie.

Impactul este notabil și în ceea ce privește numărul angajărilor determinate de sectorul bancar, acesta fiind aproape dublu dacă luăm în calcul și impactul indirect și indus. Astfel, în perioada 2012-2016, industria bancară a angajat direct o medie de 57.887 persoane și a contribuit la angajarea altor 51.221 în restul economiei, generând astfel 109.108 de locuri de muncă în total. Studiul menționează că pentru fiecare persoană angajată de către sistemul bancar, alte 0,54 persoane sunt angajate în restul economiei datorită efectului indirect și alte 0,35 persoane sunt angajate datorită efectului indus. De altfel, contribuția generată de sistemul bancar la bugetul de stat a fost de aproximativ 5 miliarde euro în perioada menționată. Rolul sistemului bancar în economie este binecunoscut sau, cel puțin, ar trebui să fie pe deplin înțeles.

Băncile asigură intermedierea financiară, prin atragerea de depozite și plasarea de credite. Prin intermediul creditelor, băncile ajută la finanțarea nevoilor persoanelor fizice și ale companiilor care întorc acești bani în economie prin consum și investiții. Prin atragerea de depozite băncile protejează economiile populației și ale companiilor. Creșterea veniturilor disponibile ale consumatorilor ca urmare a accesului la creditare conduce la creșterea consumului, avuției nete și la reducerea diferențelor dintre clasele sociale. Considerăm că este interesul autorităților să adopte măsuri care conduc la reducerea diferențelor dintre clasele sociale, pentru creșterea bunăstării economice, reducerea migrației și creșterea demografiei.

Studiul menționat arată că există o corelație directă puternică între nivelul creditelor de consum noi și evoluția cheltuielilor de consum și între nivelul creditelor imobiliare noi și evoluția numărului de locuințe. Corelația între nivelul creditelor noi de consum acordate gospodăriilor și nivelul cheltuielilor lunare de consum este de 0.91, ceea ce relevă faptul că, prin intermediul creditelor băncile stimulează direct nivelul de consum în economie și implicit creșterea economică. Similar, corelația între nivelul creditelor imobiliare acordate populației și numărul de locuințe existente este de 0.94, ceea ce indică faptul că prin intermediul creditelor imobiliare populația stimulează direct creșterea numărului de locuințe. Sunt peste 450.000 de familii care locuiesc în case achiziționate pe credit, ceea ce înseamnă cam 10% dintre români.

În România, intermedierea financiară, calculată ca pondere a creditului neguvernamental în PIB a scăzut anul trecut la 26,4%, fiind la nivelul din anul 2006. Suntem pe ultimul loc în Uniunea Europeană ca nivel al intermedierei financiare și tot la coada clasamentului și în materie de bunăstare economică și salarii.

Și atunci rămâne să ne întrebăm cum să evităm adoptarea de măsuri care conduc la creșterea diferențelor dintre clasele sociale? Credem că ar trebui să vedem cu toții interesul românilor pe termen lung. Autoritățile ar trebui să sprijine prin măsuri aplicate creșterea intermediului financiar. La finele anului trecut perspectiva anului 2018 privind evoluția sistemului bancar românesc era optimistă, însă au apărut factori care au alterat această percepție. Se materializează acel risc de care vorbesc bancherii de doi ani încoace: riscul legislativ. Întrebarea noastră este nu cum vom continua creditarea, în ce condiții, ci dacă vom continua creditarea pe unele segmente având în vedere impactul la pachet al unor inițiative din Parlament. Toate aceste inițiative vin cu costuri pentru industria bancară. Paradoxul este că se întâmplă în același stat european în care se înregistrează cel mai redus nivel al intermediului financiar din Uniunea Europeană. Este necesar să avem un cadru corect, care să ne permită să funcționăm în condiții de concurență echilibrată, atât cu jucătorii, cât și cu noile categorii de actori care vor intra treptat pe o anumită zonă de servicii financiare. Suntem cu toții responsabili de menținerea unui climat de încredere care, dacă este afectat, poate să transforme instant o oportunitate într-un risc, mai ales că vorbim de stabilitatea financiară care este atât de necesară pentru echilibrul întregii economii.

Asociația Română a Băncilor nu susține procesul de amendare a OG 13/2011 în sensul unei limitări arbitrare a dobânzilor anuale efective practicate de instituțiile de credit. De asemenea, nu susținem inițiativa legislativă privind plafonarea sumei plătite de consumator către compania de colectare creanțe pentru că permite creșterea creditelor neperformante. Industria bancară este profund îngrijorată de încercarea de plafonare a dobânzilor la credite prin nerespectarea principiului libertății contractuale și principiul forței obligatorii a contractului și încălcarea principiului neretroactivității legii civile, prin propunerea ca noile prevederi să fie aplicabile și în cazul contractelor de credit încheiate anterior. Mai mult, legea concurenței menționează că prețurile produselor și tarifele serviciilor și lucrărilor se determină în mod liber prin concurență, pe baza cererii și ofertei. Declarațiile lansate în spațiul public că sunt multe state europene care practică o astfel de limitare a dobânzilor în funcție de dobânda legală sau Lombard sunt nefundamentate. Situația în rândul statelor Uniunii Europene arată că 14 țări din 28 de state nu au limitări de dobândă. Din cele 14 state care au plafonări, niciuna nu este legată de dobânda de politică monetară, iar în 10 state limitările sunt legate de impunerea unui multiplicator la DAE, limita maximă fiind 292% în UK. Impunerea unei limite de dobândă, de 2,5 ori dobânda legală (dobânda de politică monetară) poate duce la o scădere severă a creditării consumatorilor, cu efect direct de reducere a bunăstării și cu efecte negative asupra întregii economii. În situația plafonării dobânzilor la credite, va fi limitat accesul la creditare

pentru consumatori cu grad mai ridicat de risc. Există riscul ca cererea de împrumuturi să migreze către alte forme de creditare mai puțin sau deloc reglementate sau chiar migrarea către alte piețe, prin credite online de la diferiți operatori externi – caz în care consumatorii vor fi lipsiți de protecția autorităților române. Este posibil să asistăm la solicitarea de garanții suplimentare la accesarea unui credit. Se va exercita o presiune suplimentară asupra pieței imobiliare, cu efecte negative asupra averii populației.

Este foarte posibil să asistăm la creșterea costurilor creditelor acordate companiilor. Limitarea dobânzilor creditelor legând nivelul maximal al DAE de dobânda legală va afecta eforturile autorităților privind contracararea efectelor inflaționiste. Ne întrebăm ce se întâmplă însă cu dobânda la credite când dobânda de politică monetară ar tinde spre zero? Cum remunerază băncile depozitele și cum vor reuși să rămână rentabile? În situația aplicării acestor plafonări, vom asista la scăderea veniturilor din dobânzi cu afectarea profitabilității ceea ce ar putea conduce la afectarea stabilității sistemului bancar și eventuale ieșiri importante de capital. Intrarea în vigoare a unei asemenea inițiative ar determina, la nivel individual, cerințe mai severe de capital/lichiditate concomitent cu scăderea nivelului de capitalizare, din cauza deteriorării bilanțurilor. Considerăm că România are nevoie de profesioniști în toate ramurile de activitate care să perceapă corespunzător efectele de instanță întâi dar și efectele de instanță a doua ale măsurilor propuse. Avem nevoie de predictibilitate și stabilitate și nu de perioade explozive din punct de vedere legislativ. Efectele primare ale proiectelor de lege privind plafonarea dobânzilor, limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate și eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit sunt deja resimțite atât la nivelul așteptărilor publicului cât și la nivelul percepției asupra sistemului bancar. Aceste proiecte de lege permit crearea unui spațiu al așteptărilor nerealiste.

Pe tot parcursul dezbaterilor, s-a auzit în spațiul public vocea comunității bancare tocmai pentru a evita propagarea unor efecte nedorite în rândul consumatorilor, instituțiilor de credit și economiei în ansamblu. Comunitatea bancară a solicitat un studiu care arată că impactul ar putea produce o încetinire a creșterii economice, o scădere a consumului și investițiilor, cât și o diminuare a veniturilor la bugetul de stat, pe lângă alte efecte ce vor afecta consumatorii în mod direct și imediat. După ce am parcurs un traseu cu cea mai mare viteză din Uniunea Europeană la capitalul reducerii creditelor neperformante, vom asista, prin aplicarea acestor inițiative legislative, la un recul pe această zonă a neperformanței. Sistemul bancar românesc a aplicat măsuri de reducere a portofoliilor de credite neperformante, de la o pondere a creditelor neperformante de peste 22% în anul 2014 la 5,71% în luna iunie 2018.

Promovarea acestor inițiative, care în instanța a doua produc o serie de efecte nedorite, intră în contradicție cu demersurile realizate la nivelul Uniunii Europene pentru soluționarea nivelurilor ridicate de credite neperformante, având în vedere că acestea sunt considerate a reprezenta un risc la adresa stabilității financiare și a creșterii economice.

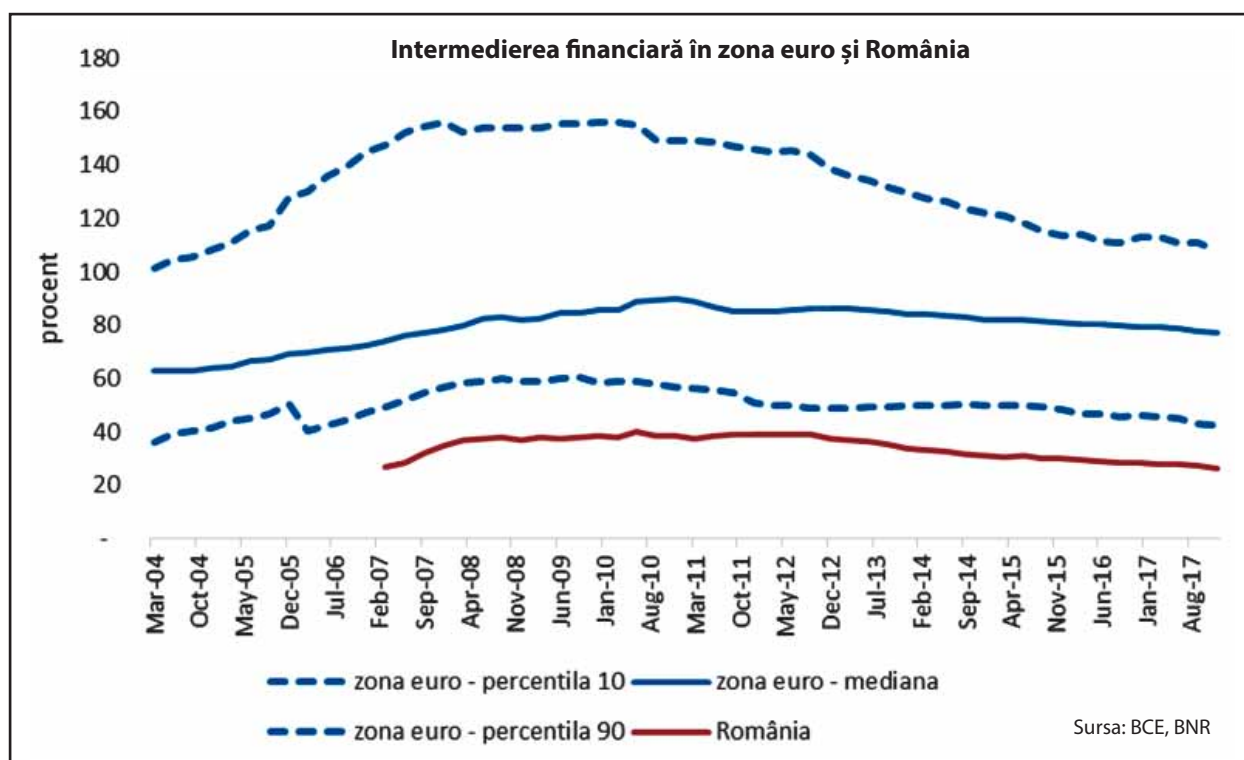
La nivel european sunt lansate deja proiecte de regulamente și de directive prin care se elimină obstacolele nejustificate în zona creditării și a transferului de credite, în vederea dezvoltării în continuare a piețelor secundare pentru creditele neperformante.

Apreciem că proiectele de lege promovate în plan național vin în contradicție cu recomandările de la nivel european și cu angajamentele României în raport cu Fondul Monetar Internațional. Astfel, sunt afectate măsurile de reducere a riscurilor existente la nivelul pieței bancare naționale și chiar europene. Măsurile europene, inclusiv cele care urmează a se implementa, permit băncilor reducerea expunerilor neperformante și concentrarea pe activitatea de bază, de finanțare a consumatorilor și companiilor. Diferențele mari în

cea ce privește standardele de reglementare adoptate de statele membre contribuie la fragmentarea pieței unice, ceea ce afectează libera circulație a capitalurilor și a serviciilor în UE, conduce la o concurență insuficientă și încetinește dezvoltarea unei piețe secundare funcționale a creditelor bancare. La nivel general, lipsa predictibilității legislative poate avea consecințe negative asupra mediului de afaceri și a investițiilor.

Sumarizând, creditarea bancară în România are un potențial de creștere ridicat, în special pe zona corporată, cu efecte benefice la nivelul economiei per ansamblu, însă sunt necesare eforturi comune ale industriei bancare, susținute de factorii de decizie, prin proiectele pe care le promovează.

Creșterea creditului neguvernamental este o condiție de bază în atingerea obiectivului comun de creștere a bunăstării economice. Nu putem să avem bunăstare dacă nu avem creștere economică și, pe termen lung, nu putem să avem creștere economică dacă nu resincronizăm ciclul de creștere economică cu ciclul financiar, de creștere a intermediarii financiare

ANALIZĂ DE IMPACT

Comunitatea bancară a publicat o analiză de impact detaliată realizată de KPMG pentru ca toți decidenții și publicul să înțeleagă nu numai impactul de instanța întâi dar și pe cel de instanța a doua.

Studiul KPMG relevă faptul că, atât impactul individual, cât și cel cumulat al celor trei proiecte de lege privind plafonarea dobânzilor, limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate și eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit ar putea conduce la o încetinire a creșterii economice, o scădere a consumului și investițiilor, cât și la o diminuare a veniturilor la bugetul de stat, pe lângă alte efecte ce vor afecta consumatorii în mod direct și imediat. Propunerile legislative au implicații multiple atât la nivelul consumatorilor cât și la nivel macroeconomic, ca urmare a impactului individual și agregat. Principalele efecte cuprinse în studiul de impact sunt reprezentate de:

- Înlăspirea condițiilor de creditare/reducerea creditării cu impact direct asupra reducerii consumului (achiziții de locuințe, bunuri de folosință îndelungată și bunuri de larg consum) și a avuției nete a populației;
- Reducerea creditării pentru achiziția de locuințe poate crește presiunea asupra pieței imobiliare;
- Adâncirea diferențelor dintre clasele sociale;
- Alterarea comportamentului la plată al consumatorilor;
- Reducerea accesului la creditare al populației, cu potențial de propagare la nivelul de ansamblu al economiei - cu beneficii limitate în planul protecției consumatorilor;
- Limitarea capacității instituțiilor de credit de utilizare a cesiunii de creanță în vederea gestionării nivelului creditelor neperformante, cumulată cu apariția litigiilor de obținere a titlului executoriu vor conduce la încărcarea suplimentară a sistemului judiciar;

- Creșterea creditelor neperformante ca urmare a creșterii duratei și costurilor de recuperare, blocării pieței secundare și a modificării comportamentului la plată al debitorilor, ceea ce poate conduce la creșterea riscului de țară;
- La nivel european există demersuri paralele de îmbunătățire a cadrului de protecție a consumatorilor și de stimulare a soluționării nivelurilor ridicate de credite neperformante, având în vedere că acestea sunt considerate a reprezenta un risc la adresa stabilității financiare și a creșterii economice;
- Reducerea profitabilității și a fondurilor disponibile pentru creditare;
- Lipsa predictibilității legislative poate avea consecințe negative asupra mediului de afaceri și a investițiilor.

În cazul propunerilor legislative privind plafonarea dobânzilor și eliminarea caracterului de titlu executoriu al unui contract de credit, studiul KPMG arată că o potențială reducere a creditării populației cu 5% ca urmare a diminuării capacității instituțiilor de credit de a finanța sectorul privat este estimată să conducă la reducerea consumului cu 1,39%, a investițiilor cu 0,17% și a PIB cu 1,80%. În cazul propunerii legislative privind limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate, având în vedere potențialul de diminuare a capacității instituțiilor de credit de a finanța economia reală, o potențială reducere a creditării populației și a agenților economici cu 5%, conform estimărilor, poate să conducă la reducerea consumului cu 2,19%, a investițiilor cu 0,27% și a PIB cu 2,84%.

În schimb, reducerea ratei creditelor neperformante la un nivel de 3% ar putea genera pentru instituțiile de credit capital suplimentar de 6,3 miliarde lei, care ar putea susține un volum de credite suplimentar de 47 miliarde lei. Informațiile care au stat la baza întocmirii acestui studiu sunt limitate la informații disponibile în mod public din surse oficiale.

WHERE IS FINANCIAL INTERMEDIATION HEADING TO?

In 2018, the Romanian Association of Banks (RAB) has presented a survey called "The Economic and Social Impact of the Romanian Banking Sector", drawn up by PricewaterhouseCoopers, survey which has shown the fact that, during 2012-2016, the banking sector contributed with 4.2% to Romania's cumulated GDP, i.e. with about €30 billion, when taking into account its direct, indirect and induced effects upon the economy.

The positive impact upon the GDP has been generated by banking services (direct effect), by more production of the banks' suppliers in Romania and more production of their suppliers, as the result of the acquisition of goods and services performed by banks (indirect effect) and by the additional consumption of the banking sector's employees and of the employees of all the suppliers along the value chain, generated by their spending the wages received in the economy (the induced effect). The PwC survey has shown that for each 1 euro of the gross added value generated by the banking sector, another €0.33 in added value is generated along the supply chain and another €0.22 is generated by employees' spending their money in the economy.

The impact is significant also as regards the number of staff hired by the banking sector, this number being almost double if we are to take into account the indirect and the induced impacts as well. Thus, during 2012-2016, the banking industry hired directly an average of 57,887 people and contributed to the hiring of another 51,221 in the rest of the economy, as such generating 109,108 jobs in total. The survey mentions that for each person hired by the banking sector, another 0.54 persons are hired in the rest of the economy due to the indirect effect and another 0.35 persons are hired due to the induced effect. Moreover, the contribution generated by the banking sector to the

state budget amounted to about €5 billion during the period mentioned.

The role of the banking sector in the economy is very well known or, at least, it should be fully understood. Banks provide financial intermediation by raising deposits and granting loans. Via lending, banks help the funding of the needs of natural and legal persons that plough back this money into the economy via consumption and investments. By raising deposits, banks protect the population and the companies' savings.

The increase in consumers' available income following their access to loans leads to more consumption, more net wealth and less social disparities. We are of the opinion that it is in the authorities' interest to adopt measures leading to the mitigation of the disparities among classes, with a view to enhance economic welfare, cut migration and improve demographics.

The mentioned survey showed that there is a strong direct correlation between the newly originated consumption loans and the development of consumption expenditure just like between the newly originated real estate loans and the development in the number of residential units. The correlation between the newly originated consumption loans granted to households and the level of monthly expenditure for consumption stands at 0.91, which reveals the fact that, via lending, banks spur directly consumption in the economy and implicitly economic growth. Similarly, the correlation between the volume of real estate loans granted to the population and the number of residential units stands at 0.94, which shows the fact that, via real estate loans, the population boosts the increase in the number of residential units directly. There are over 450,000 families who live in houses bought with credit, which means about 10% of the Romanians.

In Romania, financial intermediation - calculated as the weight of non-government credit against the GDP - went down last year to 26.4%, standing at the level of the year 2006. We rank last in the European Union when it comes to the level of financial intermediation and also when it comes to economic welfare and wages. That is why we have to ask ourselves how to avoid the adopting of measures which lead to more social disparities. We think that we should all contemplate the Romanians' long-term interest. The authorities should foster - via implemented measures - the enhancement of financial intermediation.

At the end of last year, the outlook for 2018 regarding the developments in the Romanian banking sector was optimistic; but, certain factors have occurred in the meantime, altering this perception. We have been witnessing the materialization of the risk bankers have been talking about in the last two years: legal risk. And so, our question refers not so much to how to go on lending or under what conditions, but rather whether to continue lending to some customer segments or not, taking into account the cumulated impact of some initiatives submitted to Parliament. All these initiatives mean costs for the banking industry. The paradox is that this takes place in the European state which has the lowest level of financial intermediation in the entire European Union.

We need to have a fair framework allowing us to operate - in a balanced, competitive environment - with the players as well as with the new player categories that will enter, step by step, certain areas of financial services. We are all accountable for maintaining a climate of trust which, if affected, can turn - instantly for that matter - an opportunity into a risk, especially since we are in the presence of financial stability so much needed for the equilibrium of the whole economy.

The Romanian Association of Banks does not support the amending of G.O. no. 13/2011 arbitrarily limiting the annual percentage rates (APR) charged by credit institutions. Moreover, we do not support the legal initiative on limiting the amounts of money recovered from consumers by claim recovery companies, as this would allow the going up of NPLs.

The banking industry is extremely worried about the attempt to put restrictions on interest rates as this action breaches the principle of contractual freedom and the principle of the contracts' mandatory force, while breaching at the same time the non-retroactivity principle of civil law - due to the proposal that the new provisions should be applied also to the outstanding loan agreements concluded in the past. In addition, the competition law sets forth that product prices and service & work tariffs shall be determined freely via competition, based on supply and demand. The statements launched publicly that there are many

European states which in their countries use such interest rate restrictions function of the statutory interest rate or function of the Lombard rate have no ground.

The situation across the European Union Member States shows that 14 countries out of 28 states have no interest rate restrictions. In the 14 states with interest rate restrictions, no restriction is linked to the monetary policy rate; in 10 countries the restrictions are linked to imposing an APR multiplier, the maximum cap being 292% in the UK. Imposing an interest rate limit of 2.5 times the statutory interest rate (the monetary policy rate) could lead to a severe drop in lending to households, with the direct effect of less welfare and with negative effects across the whole economy. If interest rates on loans are restricted, the access to lending of higher-risk consumers will be limited as well. There is a risk that the loan demand migrates to other lending types less regulated or not regulated at all or that it even migrates to other markets, via on-line loans granted by different foreign operators - case in which consumers will lack the protection of the Romanian authorities. We could even witness the request for additional collateral when applying for a loan. Additional pressure will be put on the real estate market, with negative effects on the population's wealth.

We could even have higher costs for corporate loans. Limiting interest rates on loans by linking the APR's highest level to the statutory interest rate will affect the authorities' efforts to counteract inflationary effects. And, we cannot help asking ourselves what will happen with the interest rates on loans if the monetary policy rate is around zero? And how can banks remunerate deposits and how can banks remain profitable under such circumstances?

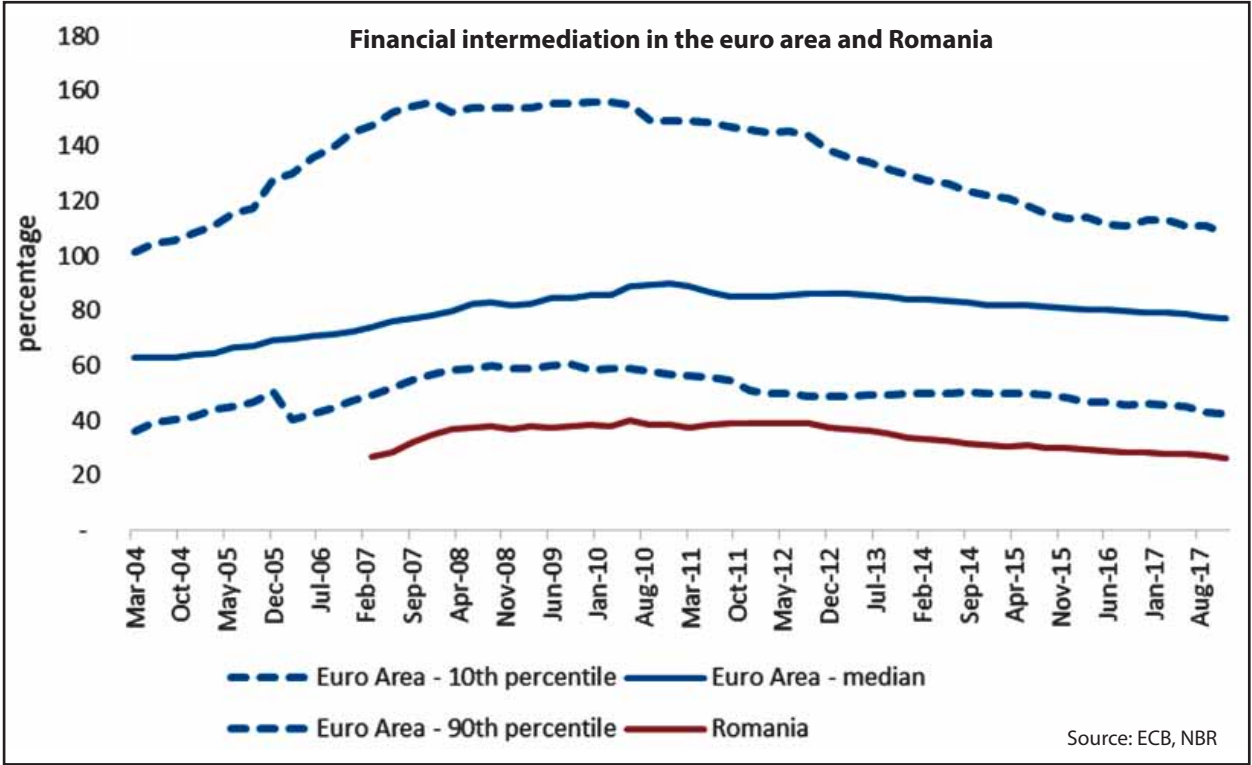
If these restrictions are enforced, we will witness a drop in interest rate income, thus affecting profitability, a situation which could lead to the harming of the banking sector's stability and to potential massive capital outflows. The coming into force of such an initiative could bring about, at individual level, more severe capital/liquidity requirements in parallel with a drop in capitalization due to balance sheet deterioration. We consider that Romania needs professionals in all fields, experts who can perceive in an adequate manner the primary effects but also the secondary effects of the measures proposed. We need predictability and stability and not periods turbulent from a legal point of view. The primary effects of the law drafts on interest rate restrictions, on limitations of the recoverable amounts of assigned receivables and on the elimination of the writ of execution character of loan agreements have already been seen in the public's expectations and in their perception of the banking sector. These law drafts permit the creation of unrealistic expectations.

During the debates, the voice of the banking community was heard publicly, precisely in order to avoid the spreading of some unwanted effects among consumers, credit institutions and the economy on the overall. The banking community has asked for a survey in order to show that the impact could generate a slowing down of economic growth, a drop in consumption and investments and an income drop for the state budget, besides other effects that will affect consumers in a direct and prompt manner. After having had the highest speed in the European Union as regards cutting NPLs, by enforcing these legal initiatives, we will witness a rebound in performance. The Romanian banking sector has enforced measures to cut its NPL portfolios, from a NPL weight of over 22% in 2014 to 5.71% in June 2018. The promotion of these initiatives which in a second instance produce a number of unwanted effects, contradicts the actions taken at the European Union level in order to resolve the high NPL levels, taking into account the fact that these loans are considered a risk to financial stability and to economic growth.

At European level, regulation and directive drafts have already been launched, eliminating the unjustified barriers to lending and to loan transfer, with a view to continue developing the NPL secondary market. We appreciate that the law drafts promoted at national level contradict the recommendations at European level and Romania's commitments before the

International Monetary Fund. Thus, the measures to mitigate the risks present in the national and even in the European banking markets are affected. The European measures, including those that are to be implemented, allow banks to reduce their non-performing exposures and focus on their core business, i.e. to finance consumers and companies. The major differences as regards the regulatory standards adopted by Member States contribute to the fragmentation of the single market which at its turn affects the free circulation of capital and services across the EU, leading to insufficient competition and slowing down the development of a functional secondary market for bank loans. Generally speaking, the absence of legal predictability could have negative consequences upon the business environment and upon investments.

Summarising, bank lending in Romania has a significant growth potential, especially in corporate banking, with beneficial effects across the economy on the overall. But we need the common efforts of the banking industry fostered by decision-makers via the law drafts they promote. The going up of non-government credit is a basic condition to reach the common goal of enhancing economic welfare. And we cannot have welfare if we do not have economic growth and, on the long-term, we cannot have economic growth if we do not resynchronize the economic growth cycle with the financial cycle of enhancing financial intermediation.

IMPACT ANALYSIS

The banking community has published a detailed impact analysis drawn up by KPMG so that all decision-makers and the public at large understand not only the first instance impact but also the second instance impact.

The KPMG survey shows the fact that both the individual and the cumulated impact of the three law drafts on interest rate restrictions, on limiting the recoverable amount of assigned receivables and on eliminating the writ of execution character of loan agreements could lead to a slowing down of economic growth, a drop in consumption and investments and a drop in the state budget income, besides other effects that will affect consumers in a direct and prompt manner.

The legal proposals have multiple implications for consumers and at macroeconomic level, following an individual and an aggregated impact. The main effects mentioned in the survey are:

- Tighter lending terms/ the shrinking of lending with direct impact on the shrinking of consumption (purchases of residential units, of durables and of consumption goods) and of the population's net wealth;
- Less lending available for house purchases could put pressure on the real estate market;
- More social disparities;
- Changes in the payment behaviour of consumers;
- Less access to loans for the population, with a potential effect spreading all across the economy - with limited benefits in terms of consumer protection;
- Limiting credit institutions' capacity to use receivable assignment in order to manage their NPL level, cumulated with the occurrence of litigation in order to obtain the writ of execution title will lead to the additional burdening of the judicial system;
- A higher level of NPLs following a longer recovery period and higher recovery costs, the blocking of the secondary market and changes in debtors' payment behaviour, which could all lead to higher country risk;
- At European level, there are parallel actions taken with a view to improve the consumer protection framework and boost the resolving of the high NPL levels, contemplating the fact that they are considered risks to financial stability and to economic growth;
- Lower profitability and less funds available for lending;
- The lack of legal predictability could have negative consequences on the business environment and on investments.

On the one hand, as regards the legal proposals on interest rate restrictions and on the elimination of the writ of execution character of a loan agreement, the KPMG survey shows that a potential shrinking of lending to consumers by 5% following the going down of credit institutions' capacity to finance the private sector, is estimated to bring the shrinking of consumption by 1.39%, of investments by 0.17% and of the GDP by 1.80%. Regarding the legal proposal on limiting the recoverable amount of assigned receivables and taking into account the potential of diminishing credit institutions' capacity to finance the real economy, in conformity with the estimates, a potential 5% reduction of lending to households and to economic agents could lead to the shrinking of consumption by 2.19%, of investments by 0.27% and of the GDP by 2.84%.

On the other hand, the cut in the NPL rate to 3% could generate for credit institutions additional capital amounting to 6.3 billion lei, money which could support an additional loan volume of 47 billion lei. The information available for this survey is limited to publicly available information from official sources.

EVOLUȚIA SECTORULUI BANCAR

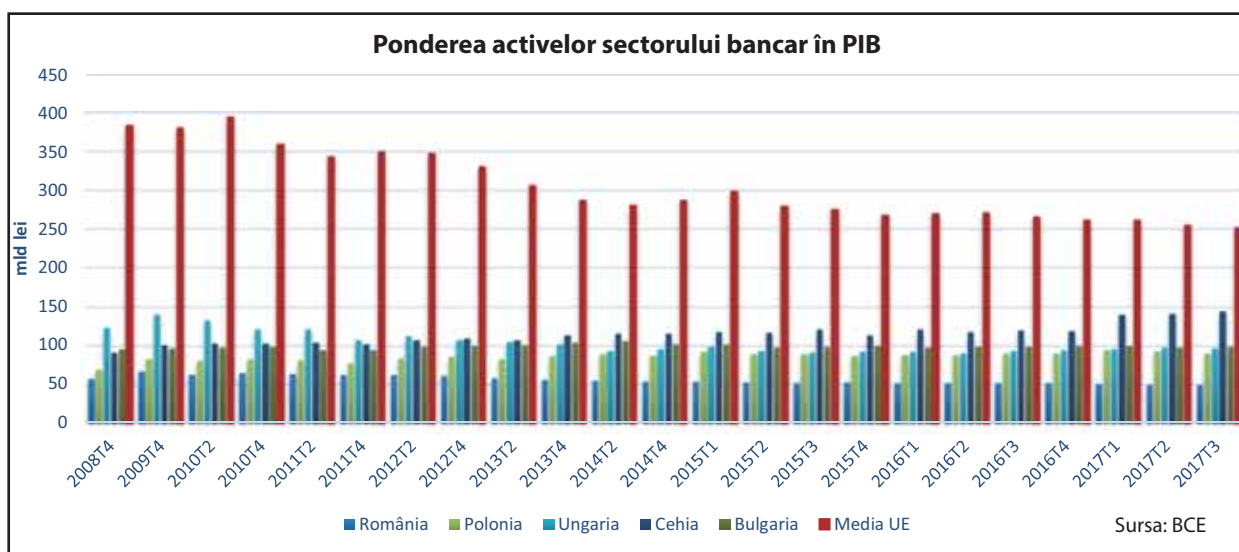

Sistemul bancar local își menține soliditatea, indicatorii de solvabilitate și lichiditate plasându-se la niveluri confortabile, cu o lichiditate imediată în creștere cu 2 puncte procentuale, de 40%. Indicatorul de solvabilitate la nivelul sistemului bancar se situa la 20,07% în luna iunie 2018, nivel ușor mai ridicat comparativ cu perioada similară din 2017. Menținerea indicatorului de solvabilitate peste dublul pragului minim stabilit conform cadrului de reglementare european CRD IV/CRR, de 8%, s-a făcut în principal prin aport de capital suplimentar din partea acționarilor. Sistemul bancar a avut o evoluție pozitivă generată în principal de o evoluție macroeconomică extrem de pozitivă - și nu numai din perspectiva cifrelor, ci și din perspectiva indicelui de încredere în economie al populației în general, ceea ce a condus și la o accelerare a creditării. În urma eforturilor constante depuse de sistemul bancar, rata creditelor neperformante a coborât de la pragul de alertă, la pragul de semnal. Rata creditelor neperformante a scăzut până la 5,71% în iunie 2018 (comparativ cu 8,32% în urmă cu un an), reducerea fiind de aproape 4 ori față de anul 2014.

La sfârșitul anului 2017, sectorul bancar românesc cuprindea 35 de instituții de credit: două bănci cu capital integral sau majoritar deținut de statul român, patru instituții de credit cu capital majoritar românesc privat, 22 bănci cu capital străin majoritar și șapte sucursale ale băncilor străine. Aproximativ 77% din activele sectorului bancar din România sunt deținute de instituții cu capital străin în 2017, tendință descendentă față de nivelul 91,3% înregistrat la sfârșitul anului 2016. La sfârșitul anului 2017, băncile cu capital austriac dețineau o cotă de piață de 25%, urmate de băncile cu capital francez și olandez (cota de piață de 13,5% fiecare), cele cu capital italian (10%) și cele cu capital grecesc (9%). Băncile și-au ajustat numărul de angajați în acest sector la aproximativ 55.000 de persoane, în timp ce numărul unităților bancare a scăzut la 4.500 la sfârșitul anului 2017.

Anul trecut s-au înregistrat rezultate foarte bune, iar trendul pozitiv ne face optimiști cu privire la faptul că băncile vor putea să își concentreze eforturile și resursele către principalul lor domeniu de activitate, respectiv acela de a finanța economia și, implicit, bunăstarea românilor. Evoluția indicatorului de profitabilitate a fost determinată de contextul macroeconomic favorabil, de reducerea semnificativă a cheltuielilor nete cu ajustările pentru depreciere și de nivelul scăzut al costurilor de finanțare. Astfel, profitabilitatea sistemului bancar a continuat să se îmbunătățească, ROE situându-se la 15,71% în iunie 2018, comparativ cu 12,91% la iunie 2017. Rentabilitatea activelor s-a situat la 1,66% în luna iunie 2018. Este important să fie subliniate două aspecte: necesitatea de a analiza un indicator pe un orizont mai mare de timp și diferența între profitul contabil și rezultatul fiscal. Profitabilitatea nu trebuie analizată doar la un moment dat, ci trebuie să avem în vedere intervale de timp mai lungi. Când analizăm pe intervale mari de timp, spre exemplu pe ultimii 10 ani, profitabilitatea medie anuală a sistemului bancar din România a fost de 0,3% ca rentabilitate a activelor și 3,2% ca rentabilitate a capitalului. O astfel de analiză arată că România nu este deloc fruntașă în rândul statelor europene din punctul de vedere al profitabilității.

Al doilea aspect este legat de distincția clară ce trebuie făcută între profitul contabil și rezultatul fiscal. Studii realizate de consultanți reputați arată că majoritatea statelor membre UE permite utilizarea pierderilor fiscale din anii anteriori în vederea compensării viitoarelor profituri, cu excepția Estoniei, care datorită modului în care aplică impozitul pe profit nu poate utiliza pierderile din trecut. Sunt 14 țări din Uniunea Europeană în care se asigură recuperabilitatea (pierderilor din profiturile viitoare) nelimitată la timp: Austria, Belgia, Danemarca, Germania, Franța, Italia, Irlanda, Letonia, Lituania, Malta, Slovenia, Spania, Suedia și Marea Britanie. În Luxemburg se permite recuperabilitatea pe un termen de 17 ani, 10 ani în Finlanda, 9 ani în Olanda și 7 ani în România.

Astfel, dacă o bancă sau o companie înregistrează pierderi în anii anteriori, profitul viitor le acoperă. Acesta este motivul pentru care, deși au înregistrat profit contabil, nu s-a văzut și în rezultatul fiscal. În perioada de criză, sistemul bancar a absorbit la rândul său pierderile din economie. Rezultatele financiare ale sistemului bancar din ultimii ani au fost influențate de efectele crizei economice, de măsurile impuse pentru întărirea rezilienței sectorului, de reducerea riscului de credit prin acoperirea creditelor neperformante cu provizioane, de reducerea dobânzilor și de schimbarea modului de calcul prin conversia la IFRS începând cu anul 2012. Multe bănci au acoperit deja pierderile fiscale și o să vedem și raportări de impozit pe profit.

Performanța pozitivă în zona de profitabilitate a fost însoțită și de accelerarea creditării, chiar dacă gradul intermedierei financiare în România este cel mai scăzut din rândul statelor din Uniunea Europeană (26,4%), în scădere de la 40% în 2011. Procesul de dezintermediere financiară a fost influențat, pe lângă rambursări, pe de o parte, de avansul rapid al PIB și, pe de altă parte, de curățarea bilanțurilor băncilor de credite neperformante. Ponderea activelor bancare în PIB se află la 50%. Prin comparație, la nivelul UE ponderea activelor sectorului bancar în PIB este de 255%, iar în zona euro de 288%. Distribuția activelor sectorului financiar în România arată că instituțiile de credit dețin o pondere de 75,3%.

Creșterea anuală prognozată a creditului neguvernamental este de 6,4% pentru anul 2018 conform strategiilor bancare, în condițiile în care în anul 2017 avansul creditului neguvernamental a fost de 5,6%. Soldul creditului neguvernamental a revenit la 50 miliarde euro, nivel înregistrat la începutul crizei, în ciuda faptului că între timp am asistat la rambursări totale, rambursări de principal, vânzarea creditelor neperformante integral provizionate, etc. Anul 2018 a adus schimbarea structurii creditelor acordate mediului privat. La finalul lunii martie, ponderea creditelor în lei reprezenta 63,8% din total credite – cel mai ridicat nivel post 1996. Pentru anul 2018 există semnale care creează așteptări

pozitive. Este de așteptat ca sistemul bancar românesc să-și mențină soliditatea și să îndeplinească cu succes mandatul de finanțator al economiei românești. Din punct de vedere legislativ/reglementativ, anul 2018 a adus pentru sistemul bancar o serie de provocări și aici putem enumera implementarea IFRS9, aplicarea Legii 258/2017 privind contul de plăți de bază, transpunerea directivei PSD2, aplicarea Regulamentului 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal (GDPR), transpunerea Directivei a 4 AML și unele inițiative legislative locale pe zona consumatorilor care nu sunt în linie cu principiile economice. Ca principal risc la nivelul stabilității financiare, sistemul bancar evidențiază schimbările legislative care nu sunt în concordanță cu dreptul european.

Inițiativele legislative, realizate fără studii de impact și fără consultarea jucătorilor din piață, pot avea efecte nedorite, care să afecteze pe termen lung creditarea și bunăstarea populației. Potrivit unui raport KPMG realizat la solicitarea ARB, o potențială reducere a creditării populației este estimată a avea un impact semnificativ asupra consumului, producției și investițiilor, și cu efecte asupra bugetului de stat. Astfel, o reducere de 5% a creditării va avea un impact negativ asupra PIB de 1,8%. Cel mai ridicat risc sistemic identificat de Banca Națională a României în Raportul de Stabilitate, publicat în luna iunie 2018, constă în deteriorarea încrederii investitorilor în economiile emergente. Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental este un risc sistemic ridicat identificat de BNR în ultimul raport asupra Stabilității Financiare.

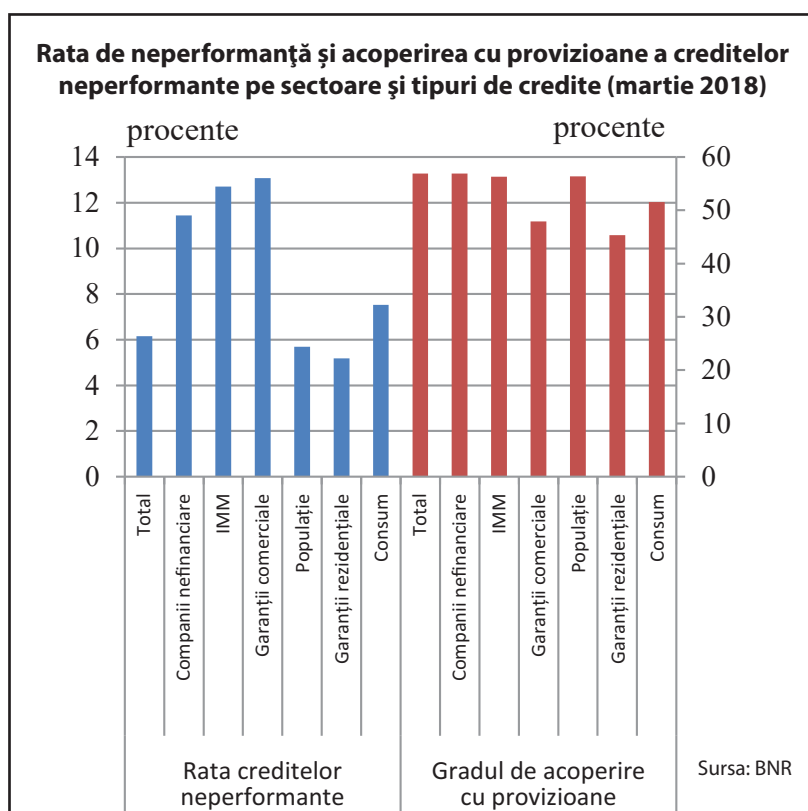
Provocările care pot să apară la nivelul sistemului bancar sunt legate de evoluția dobânzilor aflate până de curând la minime istorice. Elementul particular al anului trecut este reversarea de trend de dobândă de bază, respectiv creșterea ROBOR, după o perioadă de șapte ani în care s-a aflat în scădere. Nivelul actual al ROBOR este similar cu cel înregistrat în urmă cu patru ani, de aproximativ 3%. Cum ROBOR este un

indice de referință variabil, astfel de mișcări erau de așteptat, mai ales că acesta s-a plasat la minim istoric și avea o cale de evoluție previzibilă: cea de creștere. În contextul în care în anul 2017 am asistat la schimbarea de trend în ceea ce privește evoluția dobânzilor, Asociația Română a Băncilor a analizat posibilitatea utilizării mai largi a dobânzilor fixe în activitatea de creditare a persoanelor fizice. Astfel, consumatorii ar putea fi protejați suplimentar de riscul de variație a ratei dobânzii prin crearea unor mecanisme de natură să permită stimularea mai amplă a împrumuturilor cu dobânda fixă. În același timp, este nevoie să fie stimulată crearea unei piețe secundare a titlurilor de stat pe diferite maturități și a unei curbe de randament, precum și încurajarea pieței de capital pentru dezvoltarea segmentului de obligațiuni corporative. S-a înregistrat o creștere a creditelor noi acordate cu dobândă fixă, 27% din împrumuturile ipotecare și 79% din creditele de consum acordate în intervalul ianuarie – martie 2018 fiind cu dobândă fixă. Prin comparație, doar 6% din creditele ipotecare acordate în perioada similară din 2017 au fost la dobânzi fixe.

Perspectivile de continuare a creșterii dobânzilor se mențin, în condițiile în care prognoza de inflație a BNR pentru 2018 este de 3,6%, cu efecte asupra dobânzilor variabile la creditele în monedă națională, ceea ce se va reflecta, implicit, în majorarea ratelor de rambursat pentru aceste împrumuturi. Am asistat deja la creșterea dobânzii de politică monetară, date fiind presiunile inflaționiste, la 2,5%. De altfel, creșterea dobânzilor este în tendințe la nivel internațional, iar România nu poate face notă discordantă. Accelerarea ritmului de majorare a ratelor dobânzilor poate fi determinată și

de factori conjuncturali, precum retragerea din piață a unor sume semnificative cum ar fi o colectare mai bună a impozitelor și încasarea în avans a dividendelor de la companiile în care statul este acționar. Similar oricărei piețe în care oferta scade, reducerea lichidității din piața interbancară determină o creștere a prețului, respectiv a ratelor ROBOR, în acest caz. ARB a emis recomandări cu privire la riscurile asociate contractării de credite în perioade în care indicele ROBOR se afla la minime istorice și și-a exprimat punctul de vedere, încă din anul 2008, referitor la riscurile generate de stabilirea ROBOR drept rată de referință pentru contractele de credit, din cauza volatilității acestui indice. Industria bancară din România poate și își dorește să contribuie pe mai departe la dezvoltarea durabilă a României și societății românești per ansamblu. Instituțiile de credit au o contribuție substanțială la creșterea economică și la reducerea excluziunii sociale și financiare. Este un deziderat a cărui atingere poate fi accelerată, în condițiile unui cadru normativ echilibrat și predictibil, un cadru care să permită creșterea atractivității pieței locale și valorificarea pe deplin a potențialului industriei, în beneficiul final al tuturor românilor.

Este important ca stakeholderii sistemului bancar și factorii decizionali să fie deschiși la un dialog constructiv cu industria bancară, având în vedere rolul sectorului în economie, și să adopte măsuri pentru menținerea stabilității sistemului și pentru creșterea intermedierei financiare necesare dezvoltării economice a României. Viteza de convergență a României poate fi îmbunătățită prin eliminarea barierelor la nivel național venite din zona de legiferare.

DEVELOPMENTS IN THE BANKING SECTOR

The local banking sector maintains its soundness with the solvency and liquidity ratios standing at comfortable levels and with a quick ratio up by 2 percentage points, thus reaching 40%. The solvency ratio across the banking sector stood at 20.07% in June 2018, a level slightly higher compared to the similar period in 2017. The maintaining of the solvency ratio at more than the double the minimal threshold set in conformity with the European CRD IV/CRR regulatory framework, i.e. 8%, took place mainly due to shareholders' additional capital contributions. The banking sector had a positive evolution generated primarily by extremely positive macroeconomic developments – and not only taking into account figures but rather contemplating the population's trust in the economy in general, a level of trust which led to lending gaining momentum. Following the constant efforts of the banking sector, the NPL rate went down from the alert level to the signal level. The NPL rate went down to 5.71% in June 2018 (compared to 8.32% a year ago), the cut being a four-times cut compared to the year 2014.

At the end of 2017, the Romanian banking sector included 35 credit institutions: two banks with total or majority capital held by the Romanian state; four credit institutions with majority Romanian private capital; 22 banks with majority foreign capital and seven branches of foreign banks. In 2017, about 77% of the banking sector's assets in Romania were held by institutions with foreign capital, a downward trend compared to the 91.3% at the end of 2016. At the end of 2017, the banks with Austrian capital had a market share of 25%, followed by the banks with French and Dutch capital (a 13.5% market share for each), those with Italian capital (10%) and the banks with Greek capital (9%). Banks adjusted their staff number in the sector to about 55,000 people, while the number of bank outlets went down to 4,500 at the end of 2017. Last year, very good results were obtained, and this positive trend makes us be optimistic about banks being able to focus their efforts and resources on their main business, namely to finance the economy and, implicitly, the Romanians' welfare. The profitability ratio development was determined by the favourable macroeconomic context, by the significant

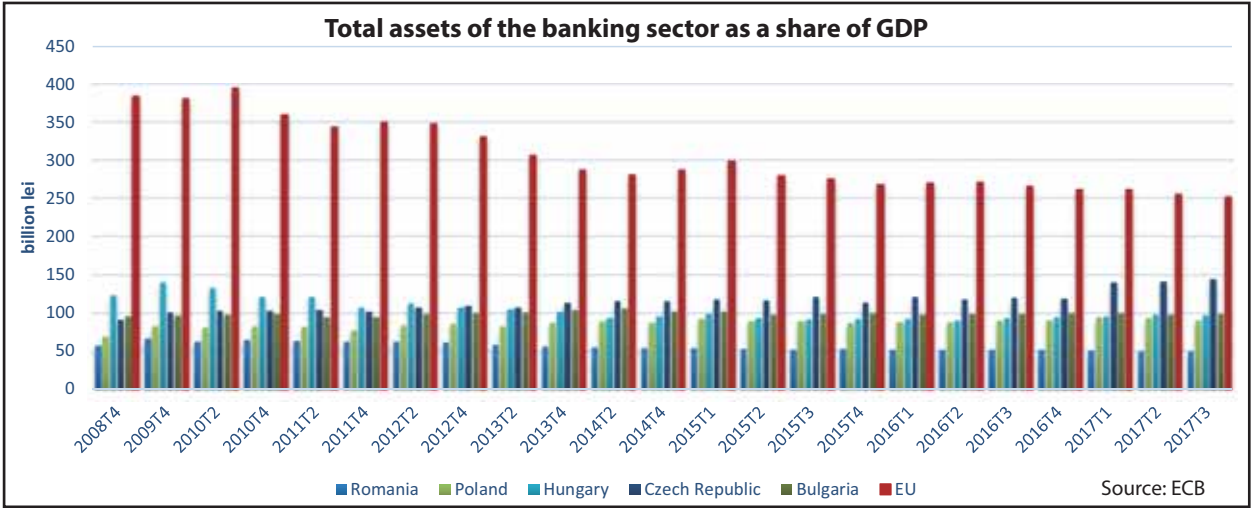
reduction of the net expenditure with depreciation adjustments and by the low level of funding costs. Thus, the banking sector's profitability has continued to improve, with ROE standing at 15.71% in June 2018, compared to 12.91% in June 2017. ROA stood at 1.66% in June 2018. It is important to underline two aspects here: the need to analyse a ratio on a longer time horizon and the difference between accounting profit and fiscal result. Profitability should not be analysed only at a certain moment in time; we should rather contemplate longer periods of time.

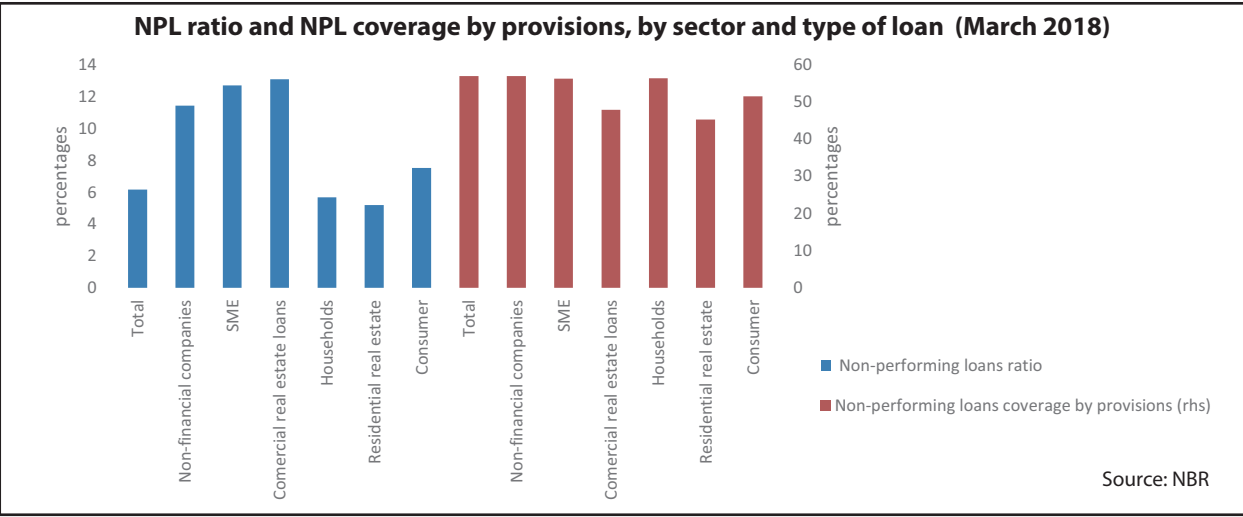
When analysing longer periods of time - for instance the last ten years - the average yearly profitability of the Romanian banking sector stands at 0.3% as return on assets and at 3.2% as return on capital. Such an analysis reveals the fact that Romania does not rank among the front runners across European states as regards profitability. The second aspect is related to the clear distinction which should be made between accounting profit and fiscal result. Surveys conducted by well-known consultants mention the fact that most EU Member States allow the utilization of fiscal losses from previous years to offset future profits, except for Estonia which, because of the manner in which it applies tax on profit, cannot use past losses. There are 14 countries in the European Union which use unlimited-in-time recoverability (losses from future profits), namely: Austria, Belgium, Denmark, Germany, France, Italy, Ireland, Latvia, Lithuania, Malta, Slovenia, Spain, Sweden and the UK. In Luxemburg, they allow recoverability to last for 17 years, 10 years in Finland, 9 years in the Netherlands and 7 years in Romania. Thus, if a bank or a company incurs losses in previous years, future profits will cover these losses. This is the reason why, although they post accounting profit, this is not recorded in the fiscal result. During a crisis, the banking sector, at its turn, absorbed the losses from the economy. The financial results of the banking sector in recent years have been influenced by the effects of the economic crisis, by the measures imposed in order to strengthen the sector's resilience, by the mitigation of credit risk via covering NPLs with provisions, by interest rate cuts and by the changing of the computation manner due to the conversion to IFRS starting with

2012. Many banks have already covered their fiscal losses and so we will see profit tax reporting. The positive performance when it comes to profitability was accompanied by the boosting of lending even though, in Romania, financial intermediation stands at the lowest level among European Union Member States (26.4%), down from 40% in 2011. Financial disintermediation was influenced, besides reimbursements, on the one hand, by the GDP's fast advance and, on the other hand, by banks cleaning their balance sheets of NPLs. The weight of bank assets against the GDP stands at 50%. In comparison, across the EU, the weight of bank assets against the GDP stands at 255%, and in the euro area at 288%. The distribution of the financial sector's assets in Romania shows that credit institutions hold a weight of 75.3%. The forecast non-government credit annual growth is 6.4% for 2018, in conformity with banks' strategies, taking into account the fact that, in 2017, the advance of non-government credit stood at 5.6%. The non-government credit balance returns to €50 billion, a level that we had at the beginning of the crisis, despite the fact that, meanwhile, we had full reimbursements, principal reimbursements, sales of fully provisioned NPLs etc. 2018 brought about changes in the structure of the loans granted to the private sector. Thus, at the end of March, the weight of lei-denominated loans represented 63.8% of total loans – the highest level post 1996. For 2018, there are signals that give birth to positive expectations. We expect that the Romanian banking sector maintains its soundness and carries out successfully its mandate of financier of the Romanian economy. From a legal/regulatory point of view, for the banking sector, the year 2018 has meant so far a number of challenges and here we could mention the implementation of IFRS9, the enforcement of law no. 258/2017 on payment accounts with basic features, the transposition of directive PSD2, the implementation of Regulation 679/2016 on the protection of natural persons regarding personal data processing (GDPR), the transposition of Directive 4 AML and some local legal initiatives related to consumers which are not in line with economic principles. As main risk to financial stability, the banking sector has been men-

tioning the legal changes that are not compliant with European law. The legal initiatives submitted - without any impact studies and without consulting the market players - could have unwanted effects, affecting on long-term lending and the population's welfare. According to a KPMG survey drawn up upon RAB's request, a potential reduction in household lending is estimated to have a significant impact on consumption, on output and on investments, as well as adverse effects on the state budget. Thus, a 5% reduction in lending has a negative impact on the GDP estimated to be of 1.8%.

The highest systemic risk identified by the National Bank of Romania (NBR) in its Stability Report published in June 2018, pertains to the deterioration of investors' trust in emerging economies. The default risk on contracted loans granted to the non-government sector is a high systemic risk identified by the NBR in its latest report on financial stability. For the banking sector, the challenges which could materialise are related to the developments in interest rates - which until recently stood at historically low levels. Last year, the specific element was the reverse trend of the key rate, i.e. ROBOR going up, after a period of seven years of a downward trend. ROBOR's current value is similar with the one we had four years ago, i.e. about 3%. Since ROBOR is a variable benchmark index, such movements are predictable, not forgetting the fact that it stood at historically low levels and therefore it was but natural to expect it to go up. Contemplating the fact that in 2017 we had a change of trend as regards interest rate developments, the Romanian Association of Banks has analysed the possibility of using on a wider scale fixed interest rates when lending to individuals. Hence, consumers could benefit from additional protection against the risk of variable interest rates; this supposes the setting up of some mechanisms that would foster fixed-interest rate loans. At the same time, we need to give momentum to the setting up of a secondary market for government securities with different maturities and we also need to have a yield curve, while encouraging the capital market to develop its corporate bonds segment. We had an increase in newly

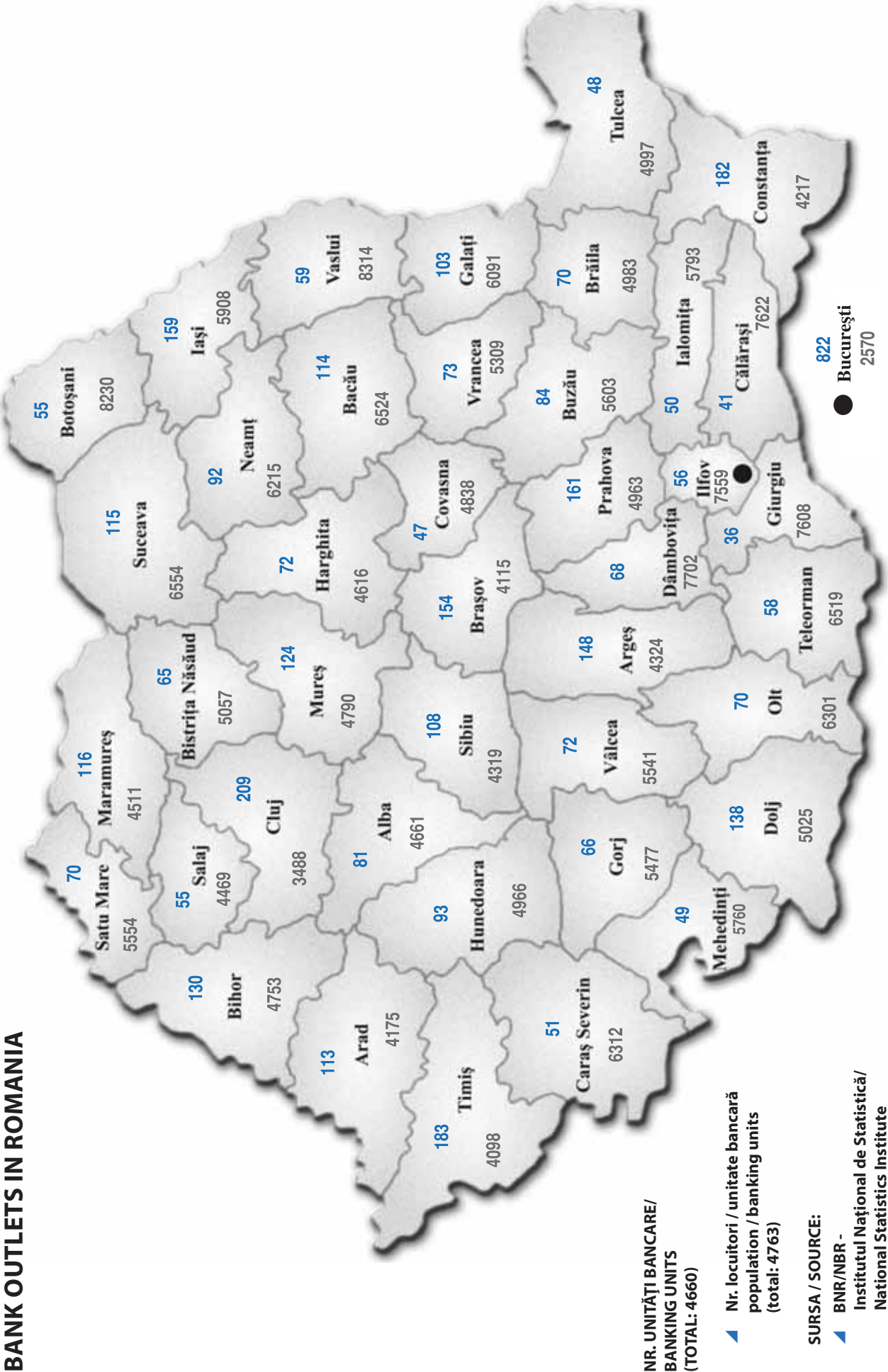

originated loans with fixed interest rates, i.e. 27% of mortgage loans and 79% of consumer loans granted during January – March 2018 are fixed-interest rate loans. By comparison, only 6% of the mortgage loans granted during the similar period in 2017 represented fixed-interest rate loans. The outlook continues to be an increase in interest rates, taking into account the fact that the NBR inflation forecast for 2018 is 3.6%, with effects on variable interest rates for the loans denominated in domestic currency, a situation which will implicitly influence the level of the instalments that must be reimbursed for the respective loans. We have already been witnessing increases in the monetary policy rate due to inflationary pressure up to 2.5%. Moreover, this trend of interest rate increases is an international trend and, in Romania, things cannot be different from other countries. In addition, the acceleration of the pace of interest rate increases can be generated also by circumstantial factors such as the withdrawal from the market of significant amounts of money like for example a better tax collection and the cashing in in advance of the dividends distributed by companies where the state is a shareholder. Similar to any other market where the supply goes down, less liquidity on the interbank market brings about higher prices, respectively ROBOR rate increases, in this

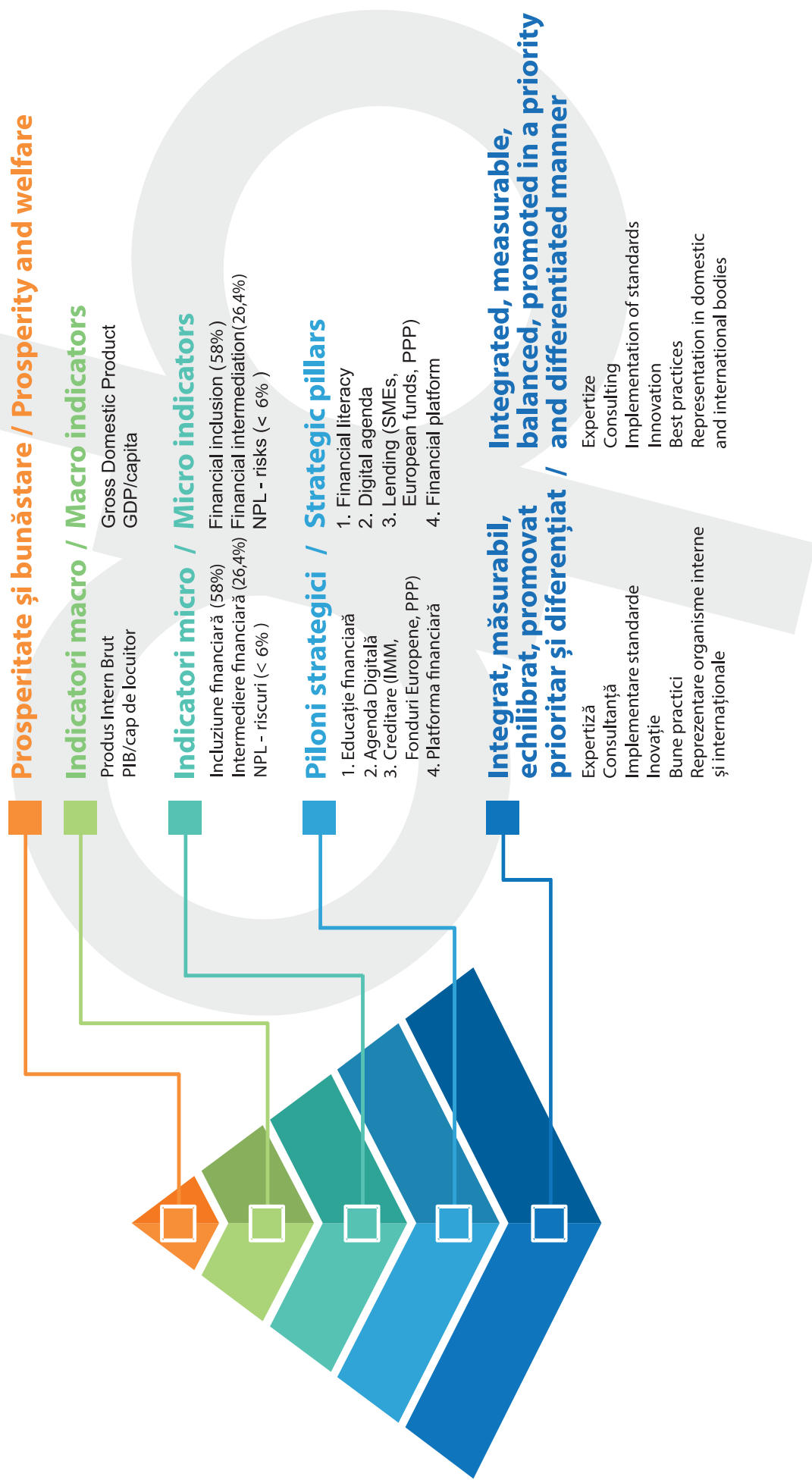
case. RAB has issued recommendations regarding the risks associated to loan contracting in periods of time when the ROBOR index was at historical low levels and made public their opinion, in 2008 already, regarding the risks generated when using ROBOR as the benchmark rate for credit contracts, because of the index's volatility. The banking industry from Romania can and intends to go on contributing to the sustainable development of Romania and of the Romanian society in general. Credit institutions have a significant contribution to economic growth and to the reduction of social and financial exclusion. This is a desideratum whose carrying out can be speeded up, in the presence of a balanced and predictable normative framework which would foster the enhancing of the local market's amenity and the full turning to account of the industry's potential, to the benefit of all Romanians, at long last. It is important that the banking sector's stakeholders and the decision-makers be open for a constructive dialogue with the banking industry - taking into account this sector's role in the economy - adopt measures to maintain the system's stability and enhance financial intermediation so much needed for Romania's economic development. Romania's convergence speed can be improved by eliminating the national barriers generated by the law-making process.

Aggregate Indicators for Credit Institutions (banks, foreign banks' branches and Creditcoop)		Source: NBR
	June 2018	June 2017
Number of credit institutions	35	36
of which foreign banks' branches	7	8
Total net assets (RON bill.)	434.6	398.6
Assets of private-owned institutions (% in total assets)	91.7	91.5
Assets of foreign-owned institutions (% in total assets)	74.5	91
Capital Adequacy Ratio (≥8%) (%)	20.07	19.83
Leverage Ratio (%)	9	9.12
ROA (%)	1.66	1.36
ROE (%)	15.71	12.91
Operating income / operating expenses (%)	178.77	179.79
Loan-to-Deposit Ratio (%)	75.22	79.99
Non-performing loans ratio based on EBA's definition (%)	5.71	8.32

BANK OUTLETS IN ROMANIA

Abordare strategică / Strategic approach

Rolul băncilor în creșterea prosperității economice / Banks' role in enhancing economic prosperity

**Educație financiară /
Financial literacy**

**Creditare PPP /
Lending PPPs**

**Agenda digitală /
Digital agenda**

**prosperitate /
prosperity**

**Fonduri europene /
European funds**

**Creditare IMM /
Lending SMEs**

Bunăstarea economică poate
fi considerată obiectiv național /
Economic welfare can be considered a
national objective

ARB promovează un dialog deschis și
constructiv cu toți factorii de decizie
instituțională /

RAB has been promoting an open,
constructive dialogue with all
institutional decision-makers

ARB are **24** de comisii
și peste **800** de specialiști /
RAB has **24** commissions
and over **800** experts

ANCORE/ANCHORS

- Aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică /
Romania's joining the Organization for Economic Cooperation and Development
- Intrarea României în zona euro / Romania's joining the euro area

EDUCAȚIA FINANCIARĂ

România înregistrează cel mai scăzut grad de intermediere financiară din Uniunea Europeană, 26,4% ca pondere a creditului neguvernamental în PIB, și un nivel redus de bancarizare. Potrivit raportului Global Findex al Băncii Mondiale, care a analizat gradul de bancarizare în 140 de țări din întreaga lume, 58% dintre adulții din România au un cont bancar, România situându-se astfel printre țările cu cele mai reduse grade de bancarizare din Europa. Astfel, gradele de bancarizare în rândul țărilor din regiune sunt Bulgaria (72%), Slovenia (98%), Serbia (71%), Polonia (87%) și Cehia (81%).

Potrivit raportului Global Findex al Băncii Mondiale, milioane de persoane din întreaga lume ar putea fi bancarizate dacă autoritățile ar introduce distribuirea plăților guvernamentale în sistemul de plăți digitale. În România, 30% dintre bugetari sunt plătiți doar numerar, acesta fiind cel mai mare procent din regiune.

Relația dintre educația financiară și incluziunea financiară poate funcționa cu dublu sens: în timp ce o mai bună educație financiară poate conduce la creșterea incluziunii financiare, operarea unui cont sau utilizarea altor produse financiare poate, de asemenea, să contribuie la îmbunătățirea abilităților financiare ale consumatorilor.

Nevoia de educație financiară la nivel național este considerabil mare, dat fiind că România se poziționează pe locuri codășe din punct de vedere al nivelului de educație financiară la nivel european dar și la nivel mondial, fiind clasată pe locul 123 din 143 de țări, iar strategia de dezvoltare a României ar trebui să includă tactici de atenuare a deficitului în raport cu media europeană.

Potrivit studiilor, doar 1 din 5 adulți au o înțelegere a produselor financiare de bază, plasând România pe ultimul loc în Europa, cu o rată a educației financiare de 22%.

Lipsa educației financiare a populației reprezintă, la rândul său, un obstacol în calea creșterii creditării, dar și a dezvoltării economiei. România are cel mai scăzut nivel de bunăstare din Uniunea Europeană, iar soluția este tratarea cauzelor care plasează țara noastră pe această poziție. PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media Uniunii Europene în 2016 față de 26,4% în 2008, iar exprimat în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 63% în 2017 față de 49% în 2008.

România trebuie să-și cadenteze pașii pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Strategia Europa 2020 propune trei priorități pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în Europa. Pentru atingerea țărilor au fost stabilite 5 obiective la nivelul UE care au fost transpuse în obiective naționale, inclusiv în România, dintre care trei implică creșterea nivelului de educație, de cunoaștere. Monitorul educației și formării publicat în noiembrie 2017, un instrument al Comisiei Europene, relevă un fapt cunoscut deja publicului: există un decalaj în România ce trebuie recuperat pentru anumiți indicatori cheie.

La nivelul Uniunii Europene există un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, în baza căruia s-a convenit asupra a cinci criterii de referință care trebuie atinse de statele membre până în 2020.

✓ **Primul obiectiv este ca, în medie, cel puțin 15% dintre adulți să participe la programele de învățare de-a lungul vieții, până în 2020.**

În România, rata de participare a adulților (25 - 64 ani) la procesul de învățare continuă era de doar 1,2% în anul 2016, comparativ cu media UE de 10,8%, potrivit Monitorului educației și formării publicat în noiembrie 2017.

- ✓ **Al doilea criteriu de referință menționează că până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ar trebui să fie mai mic de 15%.**

În România, la nivelul anului 2015, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire era de 38,7%, la matematică procentul era de 39,9% și știință cu 38,5%. Media UE este sub 22% pentru toate cele trei.

- ✓ **Criteriul numărul trei menționează că proporția persoanelor de 30-34 de ani care frecventează învățământul terțiar ar trebui să fie de cel puțin 40%, până în anul 2020.**

Ponderea absolvenților de studii superioare era de 25,6% în 2016, față de o medie europeană de 39,9%.

- ✓ **Până în 2020, proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 10%.**

Părăsirea școlară timpurie din sistemele de educație și formare ocupă o pondere dublă față de media europeană, fiind de 18,5%, față de 10,7%, la nivelul anului 2016.

- ✓ **Cel puțin 95% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară.**

Proporția celor incluși era de 87,6% în 2015, față de media europeană de 94,8%.

Asociația Română a Băncilor joacă un rol activ în promovarea educației financiare pentru susținerea economiei și facilitarea accesului populației la servicii financiare adaptate propriilor nevoi. În acest sens, ARB și toți stakeholderii industriei financiare și-au asumat leadershipul comun al unui proiect mobilizator în interesul românilor prin inițiativa public - privată Platforma de Educație Financiară. Obiectivul membrilor Platformei de Educație Financiară este creșterea nivelului de educație financiară în România. Platforma de Educație Financiară concentrează 21 de entități public – private.

În premieră pentru industria financiară din România în materie de proiecte educaționale comune în beneficiul consumatorilor, membrii Platformei de Educație Financiară au lansat, în luna martie 2018, Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare. Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare reprezintă o sinteză de informații utile clienților actuali și viitori care utilizează servicii și produse financiare sau oricărei persoane care dorește să se familiarizeze cu concepte

din piața bancară, piața de capital, asigurări, pensii și leasing. Manualul practic este disponibil pentru toți consumatorii pe site-ul www.educatiefinanciara.info și www.arb.ro și pe site-urile membrilor Platformei. Acest material de educație financiară este primul proiect educațional care concentrează contribuția tuturor componentelor pieței serviciilor financiare având ca obiective promovarea și explicarea produselor, serviciilor și conceptelor financiare și dezvoltarea competențelor necesare pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul financiar. Conținutul Manualului practic pentru utilizatorul de servicii financiare este realizat de experți din industria financiară și este validat de profesori universitari reputați. Convingerea noastră este că acest demers al membrilor Platformei de Educație Financiară va genera un impact pozitiv în educarea și în informarea consumatorilor.

Prin intermediul acestei lucrări ne dorim să ajutăm clienții sau potențialii viitori utilizatori să conștientizeze drepturile lor, beneficiile pe care le pot obține, dar și obligațiile și riscurile implicate cu care s-ar putea confrunta, atunci când vor avea în vedere atât bunăstarea proprie, cât și pe cea a familiei. Cu sprijinul Ministerului Educației Naționale ne dorim ca acest manual să fie distribuit profesorilor care susțin orele opționale de Educație Financiară și să reprezinte încă un pas în atingerea dezideratului comun ca educația financiară să ajungă disciplină obligatorie în programele școlare.

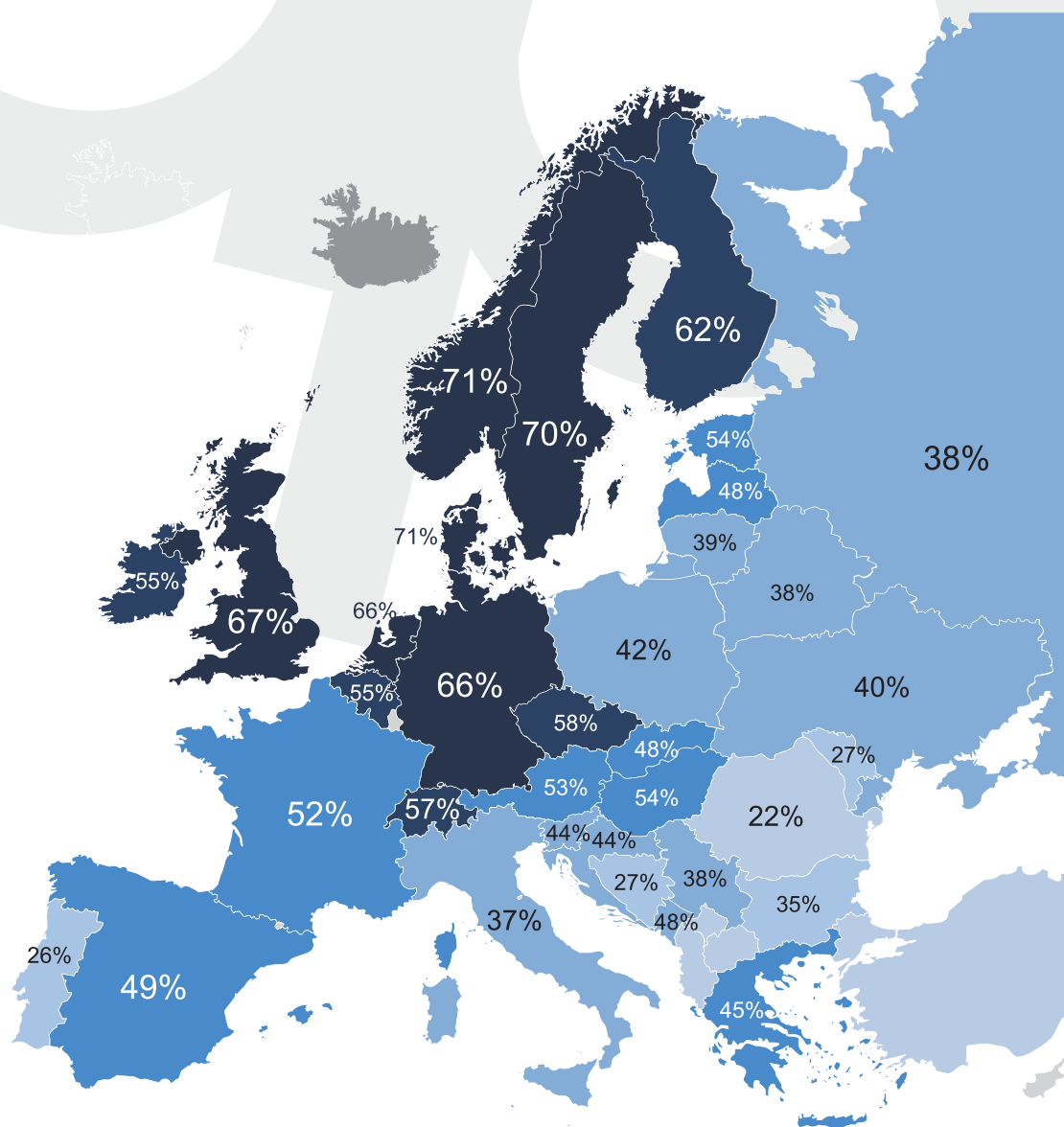
Acord de colaborare pentru elaborarea Strategiei Naționale de Educație Financiară

Ministerul Educației Naționale, Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor Publice, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Asociația Română a Băncilor au încheiat un Acord de colaborare pentru realizarea de activități comune în domeniul educației financiare și elaborarea Strategiei Naționale de Educație Financiară (SNEF). Scopul acordului vizează dezvoltarea, însușirea și aprofundarea unor elemente ale educației financiare la nivelul învățământului primar, gimnazial, liceal, universitar și al persoanelor adulte. Acordul de colaborare asigură un cadru inter-instituțional prin intermediul căruia cele cinci părți semnatare vor realiza activități comune în domeniul educației financiare pentru grupurile țintă și schimburi de experiență privind inițiativele existente ale partenerilor în domeniul educației financiare.

Etapele premergătoare elaborării Strategiei Naționale de Educație Financiară vizează conceperea „Cărții albe” - lista actorilor angrenați în activități sau proiecte din domeniul educației financiare, precum și a unui studiu național referitor la nivelul actual al cunoștințelor din domeniul educației financiare.

Educația financiară

- 22%, nivelul educației financiare în România; locul 123 din 143 și ultimul loc în UE (2015)
- 38,8%, ponderea persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale din populația României, față de 23,5% în UE (2015)
- În România, ponderea populației nebancarizate este de 40%, față de 10 % media UE. Bănci > conturi > incluziune financiară > creșterea bunăstării
- PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media UE în 2016 față de 26,4% în 2008, iar în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 63% în 2017 față de 49% în 2008
- Rolul educației financiare este esențial în creșterea bunăstării economice

15%
în
2020

Dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții (1,2% în 2016)

15%
în
2020

Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ar trebui să fie sub acest nivel (citire 38,7%, matematică 39,9% și științe exacte 38,5% în 2016).

95%
în
2020

Dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară (87,6% în 2016)

40%
în
2020

Proporția persoanelor de 30-34 de ani care frecventează învățământul terțiar (25,6% în 2016)

10%
în
2020

Proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub acest nivel (18,5% în 2016)

Sursa: Monitorul educației și formării 2016 - CE

Cum creștem gradul de educație financiară

Platforma de Educație Financiară - creată de stakeholderii industriei financiare; Manualul practic de educație financiară

Elaborarea Strategiei Naționale de Educație Financiară
Opționalul de educație financiară să devină disciplină obligatorie

Elaborarea, alături de Ministerul Educației Naționale, de concepte financiare simple

Programe de educație financiară: seminar mediul academic, EU COFILE pentru jurnaliști, European Money Week, www.educatiefinanciara.info

Pregătirea și specializarea personalului din sectorul bancar prin Institutul Bancar Român

Elaborarea de cercetări academice de înaltă clasă în domeniul reglementării bancare prin Institutul Bancar European

FINANCIAL LITERACY

Romania has the lowest level of financial intermediation in the European Union (EU), i.e. 26.4%, as weight of non-government credit against the GDP and a low level of access to and usage of banking services. According to the Global Findex report drawn up by the World Bank which analysed the level of access to and usage of banking services in 140 de countries all over the world, 58% of adults in Romania have a bank account, as such Romania being among the countries with the lowest usage of bank services in Europe. In the region, the access to and usage of banking services in countries is as follows: Bulgaria (72%), Slovenia (98%), Serbia (71%), Poland (87%) and the Czech Republic (81%).

According to the World Bank's Global Findex report, millions of people all over the world would use banking services if the authorities introduced the distribution of government payments in the digital payments system. In Romania, 30% of the state employees are paid in cash, this percentage being the highest in the region. The relationship between financial education and financial inclusion can function both ways: while a better financial education can lead to more financial inclusion, the usage of an account or of other financial products can also contribute to improving consumers' financial skills. At national level, the need for financial literacy is considered as being high, since Romania ranks among the last as regards financial education at European level and at global level as well, ranking 123 out of 143 countries; Romania's development strategy should include tactics to mitigate the gap compared to the European average. According to surveys, only 1 of 5 adults only understands basic financial products, making Romania rank last in Europe, with a financial education rate of 22%. The absence of financial literacy represents, at its turn, a barrier for the boosting of lending and of economic development for that matter.

Romania has the lowest level of welfare in the European Union, and the solution is to deal with the causes which place our country in this position. GDP/capita in current prices reached 28% of the European Union average in 2016 compared to 26.4% in 2008; expressed as the standard purchasing power, GDP/capita reached 59% in 2016 compared to 49% in 2008.

Romania should contemplate a lively pace of its steps in order to reach the objectives of the Europe 2020 Strategy. The Europe 2020 Strategy proposes three priorities for a clever, sustainable and favourable growth of inclusion in Europe. In order to reach the targets, 5 objectives were set at EU level, objectives that were transposed into national goals, including in Romania, of which three involve increasing the level of literacy and of knowledge. The Education and Training Monitor, an instrument of the European Commission published in November 2017, mentions something already known to the public at large: for certain key indicators, we have a gap in Romania, gap which has to be closed.

At the European Union level, there is a strategic framework for European cooperation in the field of education and training, based on which five reference criteria were agreed on, criteria which must be met by the Member States by 2020. They are as follows:

- ✓ **The first objective is that, on average, at least 15% of adults participate to life-long learning programmes by 2020.**

In Romania, the rate of participation of adults (25 - 64 years) in the process of life-long learning stood at merely 1.2% in 2016, compared to the EU average of 10.8%, according to the Education and Training Monitor published in November 2017.

- ✓ **The second reference criterion mentions that, by 2020, the percentage of people aged 15 or older with underachievement in reading, maths and science should stand at less than 15%.**

In Romania, in 2015, the percentage of people aged over 15 with underachievement in reading stood at 38.7%, in maths the percentage was 39.9% and in science it was 38.5%. The EU average is under 22% for all three domains.

- ✓ **Criterion number three mentions that, by 2020, the proportion of people aged 30 to 34 years who attend tertiary education should stand at 40%, at least.**

The weight of university graduates stood at 25.6% in 2016 in our country compared to a European average of 39.9%.

- ✓ **By 2020, the proportion of early leavers from education and training should stand at less than 10%.**

Early leaving school in education and training systems has a double weight here compared to the European average, standing at 18.5% compared to 10.7% in 2016.

- ✓ **At least 95% of the children aged between 4 years and the age of mandatory enrolment in early education should benefit from early education and care.**

In Romania, the proportion of those included stood at 87.6% in 2015, compared to the European average of 94.8%.

The Romanian Association of Banks (RAB) plays an active role in promoting financial literacy with a view to support the economy and to facilitate the population's access to financial services adapted to their own needs. In this respect, RAB and all the stakeholders of the financial industry have committed to the common leadership of a mobilising project for the Romanians' interest, via a public – private initiative, called the Platform for Financial Education. The goal of the Platform for Financial Education members is to enhance the level of financial literacy in Romania. The Platform for Financial Education concentrates 21 public – private entities. For the first time in the Romanian financial industry as regards common educational projects to the benefit of consumers, the members of the Platform for Financial Education launched, in March 2018, a Practical Handbook for the users of financial services. This Practical Handbook for the users of financial services is a summary of information useful to current and potential customers who use financial services and products or to any other person who wants to get conversant with the concepts utilised on the banking and

the capital market or in insurance, pensions and leasing. The Practical Handbook is available to all consumers on our site www.educatiefinanciara.info and www.arb.ro and also on the sites of the Platform members.

This book having as aim financial literacy is the first educational project which concentrates the contribution of all the components of the financial services market, having as goal to promote and explain financial products, services and concepts and develop competences needed to deepen financial knowledge. The content of the Practical Handbook for the users of financial services was written by financial industry experts and was validated by well-known academics. Our strong belief is that this action of the Platform for Financial Education members will generate a positive impact in terms of consumers' education and informing. Via this action, we intend to help current and potential customers become aware of their rights and of the benefits they can get, but also of their obligations and the implicit risks they could face when considering their own welfare as well as the welfare of their families. With the support of the Ministry for National Education, we would like this Handbook to be distributed to all the teachers who hold optional courses in Financial Education, thus representing yet another step in reaching the common desideratum that financial education become a mandatory discipline in school curricula.

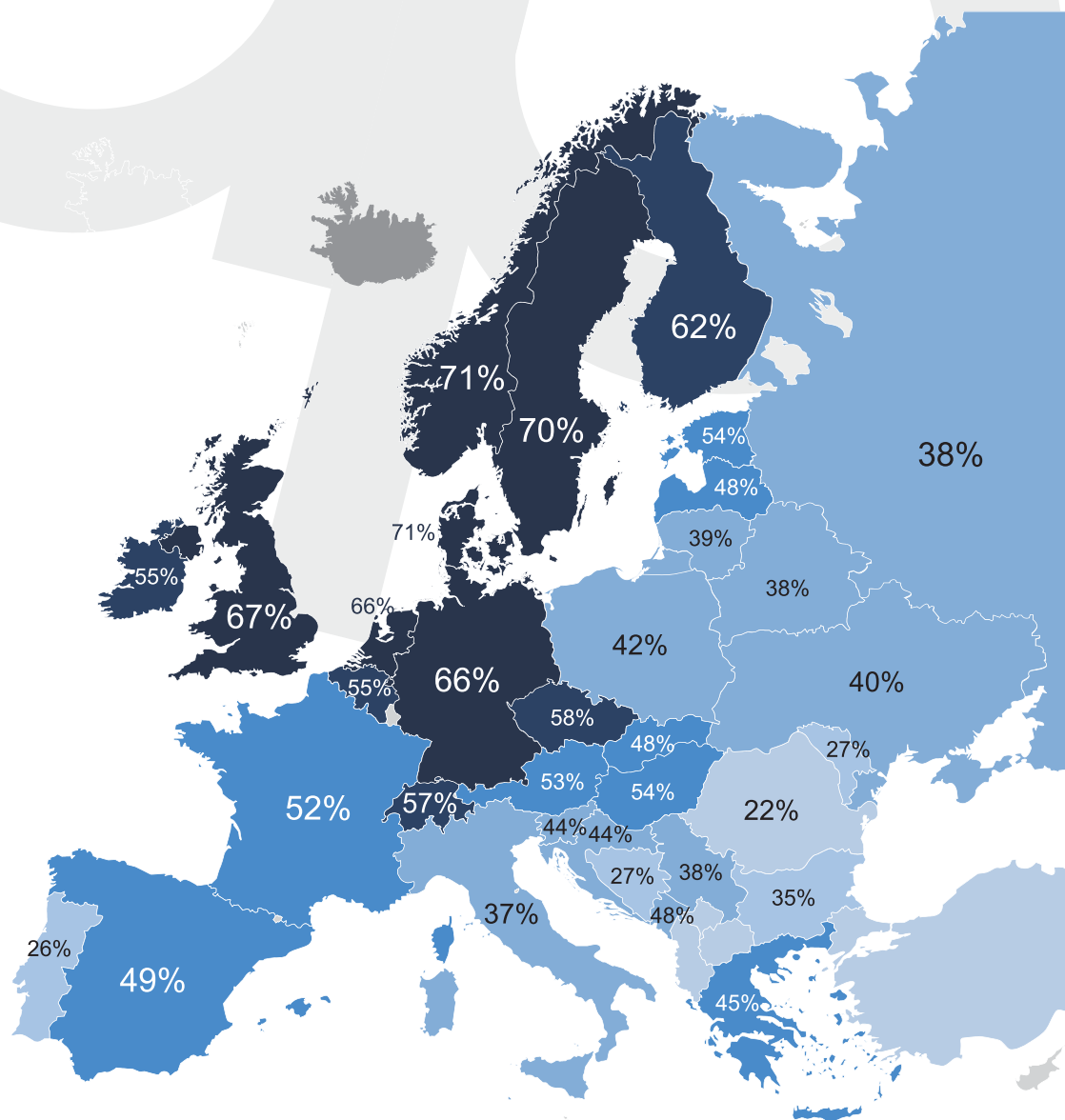
Collaboration Agreement for the drawing up of the National Strategy on Financial Literacy

The Ministry for National Education, the National Bank of Romania, the Ministry for Public Finance, the Financial Supervisory Authority and the Romanian Association of Banks have concluded a Collaboration Agreement for the carrying out of common actions on financial literacy and for the drawing up of a National Strategy on Financial Literacy (NSFL). The aim of this agreement is the development, the acquiring and the gaining of new insights as regards some elements of financial education during the primary, secondary, high school and university education plus training for adults.

This Collaboration Agreement provides an inter-institutional framework via which its five signatories will conduct common actions for enhancing some targeted groups' financial literacy, accompanied by an experience exchange on the partners' initiatives in the field of financial education. The preliminary stages before the drawing up of the National Strategy on Financial Literacy pertain to devising a "White Book" – the list of the players involved in financial literacy activities or projects and conducting a national survey on the current level of knowledge about financial matters.

Financial literacy

- 22%, the level of financial literacy in Romania; position 123 out of 143 and the last position in the EU (2015)
- 38.8% of Romania's population is the weight of the people exposed to poverty risk or to social exclusion compared to 23.5% in the EU (2015)
- In Romania, the weight of non-banked population is 40% compared to 10% the EU average. Banks > accounts > financial inclusion > more welfare
- GDP/capita in current prices reached 28% of EU average in 2016 compared to 26.4% in 2008, while the standard purchasing power GDP/capita stood at 63% in 2017 compared to 49% in 2008.
- The role of financial literacy is essential in enhancing economic welfare.

15%
in
2020

Adults should participate to life-long learning programmes (1,2% in 2016);

15%
in
2020

The percentage of people aged 15 with poor competences in reading, mathematics and exact sciences should be under this level (reading 38.7%, mathematics 39.9% and exact sciences 38.5% in 2016).

95%
in
2020

The children aged between 4 and the age for the compulsory registration to attend the primary school should benefit from pre-school education (87.6% in 2016)

40%
in
2020

The proportion of people aged between 30-34 attending tertiary education (25,6% in 2016)

10%
in
2020

The proportion of early school abandoning from the education and training systems should be below this level (18,5% in 2016)

Source: 2016 Education and Training Monitor - European Commission

How do we increase the level of financial literacy?

The platform for Financial Education – created by the financial industry's stakeholders; The Practical Handbook for the users of financial services

Drawing up of the National Strategy on Financial Literacy

The optional discipline called 'financial literacy' should become mandatory

Drawing up, together with the Ministry for National Education, simple financial concepts accompanied by exercises that must be included in the school curricula

Financial education programmes

The Romanian Banking Institute – vocational training, training and specialization of the employees in the financial & banking sector

The European Banking Institute (EBI) = RAB – support member + ASE
– academic member – high class
academic research in the field of banking regulations

PLATFORMA PENTRU AGENDA DIGITALĂ

Comunitatea bancară din România înțelege pe deplin oportunitățile și beneficiile pe care adoptarea tehnologiilor digitale le prezintă pentru economia românească și pentru români. Mai mult, datorită rolului crucial pe care îl are în cadrul circuitelor economice și financiare, atât în relația cu mediul investițional, cât și cu cetățenii, sistemul bancar își propune să fie în prima linie a implementării soluțiilor digitale și a promovării cât mai largi a aplicabilității acestora.

Indiferent că vorbim de aplicabilitatea în domenii punctuale sau de creșterea transparenței, simplificarea procedurilor birocratice și apropierea administrației de cetățeni, sub conceptul specific al e-guvernării, au fost stabilite axe prioritare de acțiune și măsuri avute în vedere, atât în cadrul Agendei Europa Digitală 2020, cât și, în plan local, în cadrul Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020. Obiectivul constă în accelerarea adoptării tehnologiilor digitale (digitalizarea) economiei europene, respectiv românești.

Adoptarea tehnologiilor digitale în serviciile financiar-bancare adresează un orizont de așteptare și cerințe ale consumatorilor privind simplificarea accesului la operațiuni bancare prin intermediul noilor tehnologii informaționale și de telecomunicații, crescând totodată

gradul de incluziune financiară a persoanelor din zonele mai puțin dezvoltate.

Atractivitatea generală a economiei românești în fața investitorilor străini, ca și îmbunătățirea competitivității în orice domeniu, prin asigurarea unui teren de acces în condiții simple și egale la aplicații și servicii de plăți, investiții, împrumut și depozitare, sunt consecințe directe ale digitalizării în domeniul financiar-bancar.

Pentru sistemul bancar, implementarea pe scară largă a soluțiilor digitale și valorificarea la maxim a potențialului lor de aplicabilitate duce la creșterea satisfacției clienților, dar și la extinderea bazei de clienți și la reduceri de costuri, ceea ce, în final, se va transfera tot în beneficiul consumatorilor prin reduceri de tarife pentru accesul și derularea diferitor operațiuni financiare bancare.

Asociația Română a Băncilor promovează dialogul cu toate părțile interesate - factori instituționali, reprezentanți ai asociațiilor de consumatori, mediul de afaceri, mass media – pentru îmbunătățirea și armonizarea cadrului legal în vigoare, astfel încât acesta să permită accelerarea procesului de adoptare a tehnologiilor digitale în domeniul financiar-bancar.

Proiectul urmărește câteva tipuri de probleme care pot fi adresate pentru atingerea obiectivului menționat:

- ✓ Simplificarea procedurilor de autentificare și verificare a identității clienților în cadrul procedurilor de „cunoaștere a clientului”:
 - recunoașterea mediului digital ca un mediu sigur pentru derularea activităților de cunoaștere a clientului, ca și a procedurilor de acest tip derulate de alte bănci;
 - clarificarea și simplificarea legislației privind externalizarea acestor proceduri;
 - adaptarea legislației privind schimbul de informații între instituții publice și private pentru verificarea identității, cu respectarea prevederilor privind protecția datelor cu caracter personal;
- ✓ Acceptarea documentelor digitale și a acordului clienților în format digital:
 - transferul de documente în format digital;
 - realizarea unei proceduri de verificare automate și în timp real cu diferiți parteneri instituționali;
 - recunoașterea acordului transmis electronic de clienții care se conectează prin aplicații de Internet sau mobile banking;
- ✓ Simplificarea procedurilor care privesc dovada veniturilor clientului:

- permiterea scoringului bazat pe informațiile deținute de bancă pentru clienții cu un istoric al conturilor de venituri.

Platforma pentru Agenda Digitală are la bază mai multe proiecte în derulare la nivelul comunității bancare din România, care privesc nivelul relațiilor interbancare și nivelul infrastructurilor de plăți, astfel:

- Adoptarea standardelor SEPA pentru plățile în lei – SEPA RON,
- Administrarea Schemelor Naționale de Plăți la nivelul comunității bancare,
- Platforma electronică pentru publicarea și administrarea standardelor MyStandards,
- Transpunerea și aplicarea prevederilor noilor reglementări europene: Regulamentul Interchange Fee (MIF), Directiva revizuită a Serviciilor de Plăți (PSD2), Regulamentul SEPA (260/2012), Directiva privind conturile bancare (92/2014), Directiva NIS privind securitatea sistemelor și rețelelor, Recomandările BCE/Cerințele EBA privind securitatea plăților prin Internet, etc.
- Cooperarea la nivelul sistemului bancar pentru întărirea măsurilor de securitate cibernetică;
- Dezvoltarea unui sistem pentru procesarea electronică a popririlor;
- Adoptarea unei Scheme de plăți Instant și dezvoltarea unui sistem de plăți Instant în lei.

THE DIGITAL AGENDA PLATFORM

The banking community from Romania is au fait with the opportunities and benefits represented by adopting digital technologies for the Romanian economy and for the Romanians alike. Moreover, due to its crucial role in economic and financial circuits – in its relationship with investors and citizens – the banking sector intends to be in the frontline as regards the implementation of digital solutions and a wide scope promotion of their applicability.

Irrespective whether we have in mind applicability in precise domains or enhancing transparency, simplifying bureaucratic procedures and an administration closer to its citizens, under the specific e-governance concept, priorities of action and measures were contemplated both under the Digital Agenda for Europe 2020 and, locally, under the National Strategy regarding the Digital Agenda for Romania 2020. The objective pertains to accelerating the adopting of digital technologies (digitalization) in the European economy, respectively the Romanian one.

The adopting of digital technologies in financial and banking services addresses consumers' expectations and requirements concerning simplifying access to banking operations via the new information and telecommunication technologies, while enhancing

financial inclusion for the people living in less developed regions.

The general attractiveness of the Romanian economy for foreign investors, alongside competitiveness improving in any field by assuring access – via a level playing field - to applications and services related to payments, investments, loans and deposits are all the direct consequences of digitalization in the financial and banking sector.

For the banking sector, the wide scope implementation of digital solutions and the maximum turning to account of their applicability potential bring about more satisfied customers, a larger customer base and lower costs which, at the end of the day, will all mean benefits for consumers by cutting tariffs for the access to and the deployment of diverse financial and banking operations.

The Romanian Association of Banks has been promoting a dialogue with all interested parties - institutional factors, representatives of consumers' associations, the business environment, the mass media – in order to improve and harmonize the legal framework in force, so as to allow the acceleration of the process of adopting digital technologies in the financial and banking sector.

.....

The project targets a certain kind of issues that can be addressed, with a view to reach the mentioned objective:

- ✓ Simplifying the procedures for customer identity authentication and verification, under the KYC procedures, as follows:
 - recognising the digital environment as a safe environment for the deployment of the KYC activities and similar procedures performed by banks;
 - clarifying and simplifying the legislation on outsourcing these procedures;
 - adapting the legislation on the information exchange between public and private institutions for identity verification, while observing the provisions regarding personal data protection;
- ✓ Accepting digital documents and customers' agreement in a digital format:
 - document transfer in a digital format;
 - drawing up an automated and real-time verification procedure with different institutional partners;
 - recognising the agreement sent electronically of the customers who connect via the Internet or via mobile banking applications;
- ✓ Simplifying the procedures on proof of customer revenues:

- accepting the scoring based on the information held by banks for the customers with a track record of their revenue accounts.

The Digital Agenda Platform has several projects under deployment across the banking community from Romania, projects pertaining to inter-bank relationships and payment infrastructures, as follows:

- Adopting SEPA standards for lei payments – SEPA RON;
- The management of the National Payment Schemes across the banking community;
- An electronic platform for the publication and management of MyStandards standards;
- Transposing and enforcing the provisions of the new European regulations: the Multi-interchange Fee Regulation (MIF), the revised Directive on Payment Services (PSD2), the SEPA Regulation (260/2012), the Directive on payment accounts (92/2014), Directive NIS on security of network and information systems, the ECB recommendations/EBA requirements on the security of Internet payments etc.;
- Cooperation across the banking sector in order to tighten cyber security rules;
- Developing a system for garnishment electronic processing;
- Adopting a new Instant Payment Scheme and developing an Instant lei payment Scheme.

Agenda digitală

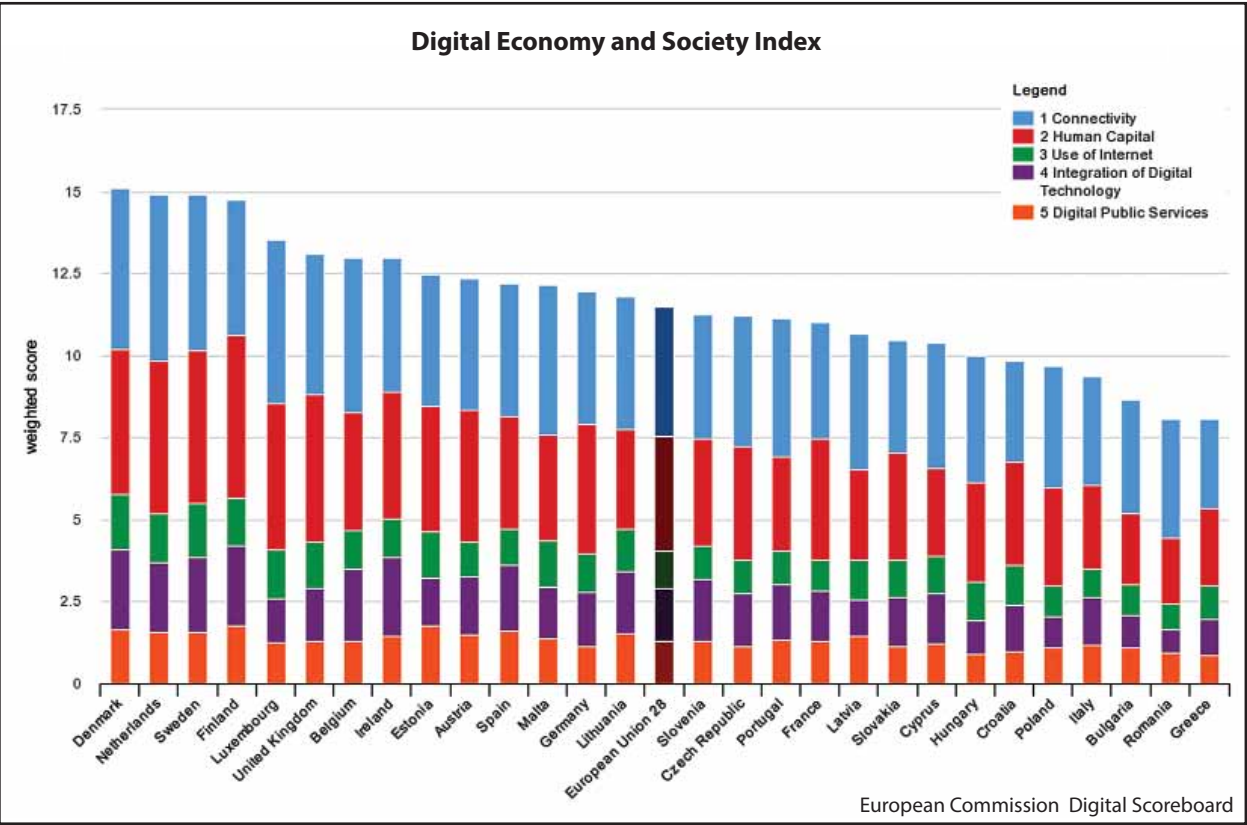
- Rata de bancarizare la nivel global a ajuns la 69%, față de 51% în 2011.
- 94% tranzacții cash în România, față de 68% în vestul UE.
- 7% - rata de participare la tranzacții online a IMM-urilor din România față de 17% în UE; cea mai scăzută proporție de întreprinderi cu un grad ridicat de intensitate digital.
- -5% reducerea pieței "gri" prin creștere cu cel puțin 10% pe an timp de 4 ani consecutivi a plăților electronice.
- 52% dintre adulți au efectuat plăți electronice la nivel mondial în 2017, față de 42% în 2014
- 23% dintre utilizatorii de internet din România au făcut cumpărături online în anul 2017, față de 68% media UE.
- 11% dintre utilizatorii de internet au folosit internet bankingul în România, față de 61% media UE

Digitalizarea în relația cu banca > productivitate la companii > stimularea creditării și investițiilor > creștere și crearea de locuri de muncă > bunăstare

The digital agenda

- At global level, the rate of the access to and usage of banking services reached 69% compared to 51% in 2011.
- 94% cash transactions in Romania against 68% in Western Europe.
- 7% - the rate of SMEs' participation to online transactions in Romania against 17% in the EU; the lowest percentage of enterprises with high level digital intensity.
- -5% drop in the "grey" market via the increase of electronic payments by at least 10% per annum, for 4 years in a row.
- at global level, 52% of adults made electronic payments in 2017 compared to 42% in 2014
- 23% of internet users in Romania shopped online in 2017 compared to 68% the EU average
- 11% of internet users used internet banking in Romania compared to 61% the EU average.

Digitalization in the relationship with banks > productivity for companies > momentum of lending and investments > growth and new jobs > welfare

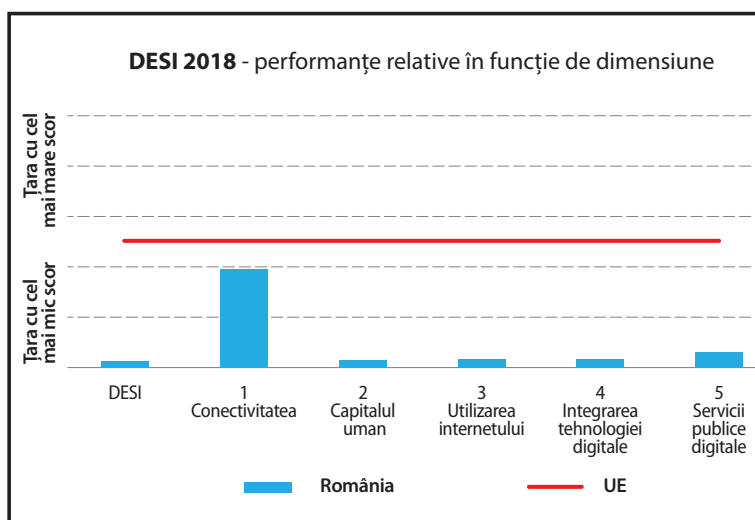
Agenda digitală context actual

Colaborare și cooperare pentru **armonizarea legislației**, în paralel cu participarea la procesul de transpunere la nivel național a unor noi reglementări europene.

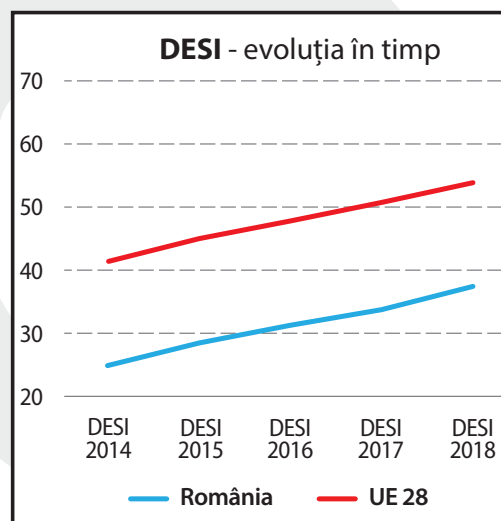
Prioritizarea digitalizării bancare în cadrul proiectelor de digitalizare a României.

Know-how bancar în implementarea serviciilor digitale și în securitatea cibernetică
- Transpunerea și aplicarea prevederilor noilor reglementări europene: MIF, Reg. SEPA, PSD2, Dir. 92, Dir. NIS etc.

Cooperarea pentru asigurarea securității cibernetică

Sursa: Raport de țară pentru România privind Indicele economiei și societății digitale (DESI)1 pentru anul 2018

The digital agenda in today's context

Collaboration and cooperation with a view to **harmonize the legislation**, in parallel with the participation in the process of transposing the new European regulations at national level.

Prioritizing banking digitalization in the projects for Romania's digitalization.

Banks' know-how for implementing digital services and for cyber security – Transposition and enforcement of the provisions of the new European regulations: MIF, SEPA Reg., PSD2, Dir. 92, Dir. NIS etc.

Cooperation to provide for cyber security

CREDITAREA – PILON STRATEGIC DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI ROMÂNIEI

Asociația Română a Băncilor, instituție care reprezintă întreaga piață bancară, își manifestă întreaga disponibilitate pentru colaborare și dialog în dezvoltarea celor mai sustenabile abordări de politici publice cu impact pozitiv asupra mediului de afaceri și, în final, asupra economiei României în vederea creșterii sustenabile a intermediarii financiare cu asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar.

Dezideratul ARB este implementarea unor politici la nivel național de creștere a intermediarii financiare în România, în parametri care să evite derapaje sau viteze mari de creștere. Aceasta este și rațiunea pentru care ARB are ca pilon strategic creditarea, în mod special a IMM-urilor, integrarea intermediarii financiare pentru creșterea gradului de accesare a fondurilor europene, dezvoltarea Parteneriatului Public Privat și finanțarea proiectelor mari de investiții.

Apreciem cu atât mai necesară creșterea creditării în condițiile în care România înregistrează o serie de decalaje în raport cu statele membre ale Uniunii Europene ceea ce fragmentează eforturile de integrare și conduce la o serie de efecte adverse cum sunt reducerea avuției nete și adâncirea diferențelor dintre clasele sociale, creșterea migrației, etc:

- Gradul intermediarii financiare în România este cel mai scăzut din rândul statelor din Uniunea Europeană (26,4%)
- Ponderea activelor bancare în PIB se află la 50%. Prin comparație, la nivelul UE ponderea activelor sectorului bancar în PIB este de 255%, iar în zona euro de 288%.
- România se confruntă cu o vulnerabilitate în piața muncii determinată de problema demografică în condițiile în care emigrația a atins un nivel îngrijorător, de 15% din populația țării, respectiv 25% din populația activă.

Considerăm că este interesul autorităților să adopte măsuri care conduc la reducerea diferențelor dintre clasele sociale, pentru creșterea bunăstării economice, reducerea migrației și creșterea demografiei.

Apreciem că sunt necesare aceste măsuri pentru asigurarea unor condiții competitive egale în cadrul pieței interne, astfel încât toți actorii economici să beneficieze de reglementări uniforme, condiții de profitabilitate similare, cu menținerea disciplinei de plată.

Comunitatea bancară este profund îngrijorată de consecințele preponderent negative, atât asupra consumatorilor cât și asupra economiei, ce ar fi generate de potențiala intrare în vigoare a celor trei proiecte de lege care se află în diferite stadii de dezbateră în Camera Deputaților: plafonarea dobânzilor, limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate și eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit. Proiectele de lege, realizate fără studii de impact și fără consultarea jucătorilor din piață, pot avea efecte nedorite, care să afecteze pe termen lung creditatea și bunăstarea populației.

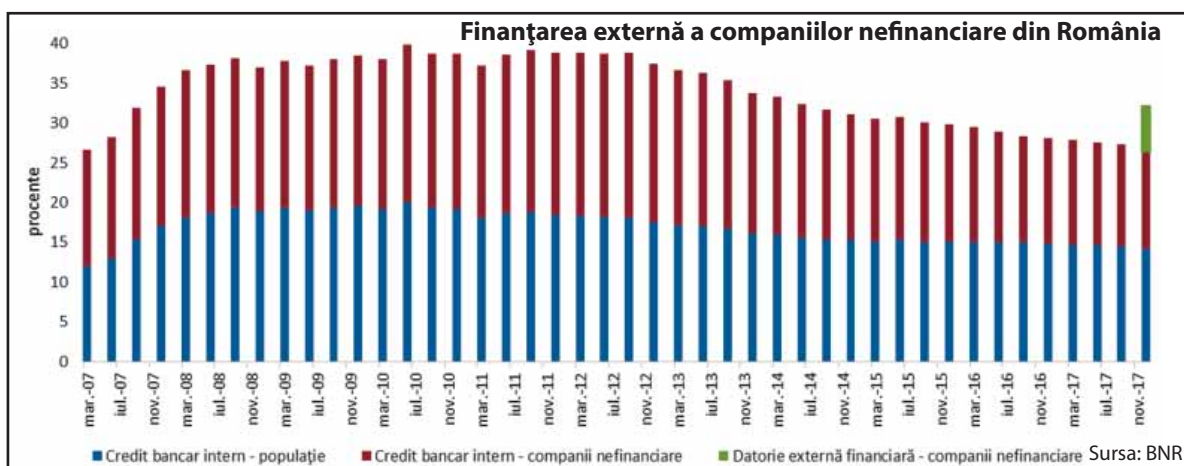
Potrivit KPMG, o potențială reducere a creditării populației este estimată a avea un impact semnificativ asupra consumului, producției și investițiilor, și cu efecte asupra bugetului de stat. Astfel, o reducere de 5% a creditării va avea un impact negativ asupra PIB de 1,8%. Efectele primare ale proiectelor de lege privind plafonarea dobânzilor, limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate și eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit sunt deja resimțite atât la nivelul așteptărilor publicului cât și la nivelul percepției asupra sistemului bancar. Aceste proiecte de lege permit crearea unui spațiu al așteptărilor nerealiste. Toate aceste inițiative vin cu costuri pentru industria bancară, inclusiv de imagine, și, în mod paradoxal, se întâmplă în statul membru al Uniunii Europene unde intermedierea financiară ocupă nivelul cel mai redus, de 26,4%. Diferențele mari în ceea ce privește standardele de reglementare adoptate de statele membre contribuie la fragmentarea pieței unice, ceea ce afectează libera circulație a capitalurilor și a serviciilor în UE, conduce la o concurență insuficientă și încetinește dezvoltarea unei piețe secundare funcționale a creditelor bancare.

Promovarea acestor inițiative, care în instanța a doua produc o serie de efecte nedorite, intră în contradicție cu demersurile realizate la nivelul Uniunii Europene pentru soluționarea nivelurilor ridicate de credite neperformante, având în vedere că acestea sunt considerate a reprezenta un risc la adresa stabilității financiare și a creșterii economice.

În acest sens, salutăm publicarea de către Comisia Europeană, în luna martie 2018, a unui pachet de măsuri pentru a aborda riscurile legate de nivelurile ridicate ale creditelor neperformante în Europa. Pachetul include o propunere de directivă privind administrării de credite, cumpărătorii de credite și recuperarea garanțiilor reale, o propunere de regulament privind modificarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește acoperirea minimă a pierderilor pentru expunerile neperformante și un proiect privind înființarea de societăți naționale de administrare a investițiilor.

Așa cum este menționat și în textul propunerii de Directivă, reducerea stocurilor mari de credite neperformante și acumulările viitoare este esențială pentru finalizarea Uniunii bancare, pentru asigurarea concurenței în domeniul bancar și pentru menținerea stabilității financiare. Se au în vedere măsuri pentru creșterea eficienței procedurilor de recuperare a creanțelor prin existența unei proceduri de executare a garanțiilor extrajudiciare accelerate și se încurajează dezvoltarea piețelor secundare ale creditelor neperformante. În vederea eliminării impedimentelor pentru transferul creditelor către instituții non-bancare – statelor membre li se va solicita să ridice orice restricții existente în legislațiile naționale care împiedică transferurile împrumuturilor către instituții non-bancare.

Având în vedere măsurile ce urmează a fi implementate la nivel European prin care se elimină obstacolele nejustificate în zona creditării și a transferului de credite în vederea dezvoltării în continuare a piețelor secundare pentru creditele neperformante, apreciem că proiectele de lege care conduc la acumularea de credite neperformante vin în contradicție cu recomandările de la nivel european și cu angajamentele României în raport cu Fondul Monetar Internațional. Astfel sunt afectate măsurile de reducere a riscurilor existente la nivelul pieței bancare naționale și chiar europene. Măsurile europene, inclusiv cele care urmează a se implementa, permit băncilor reducerea expunerilor neperformante și concentrarea pe activitatea de bază, de finanțare a consumatorilor și companiilor.

Creditare IMM

fișă informativă

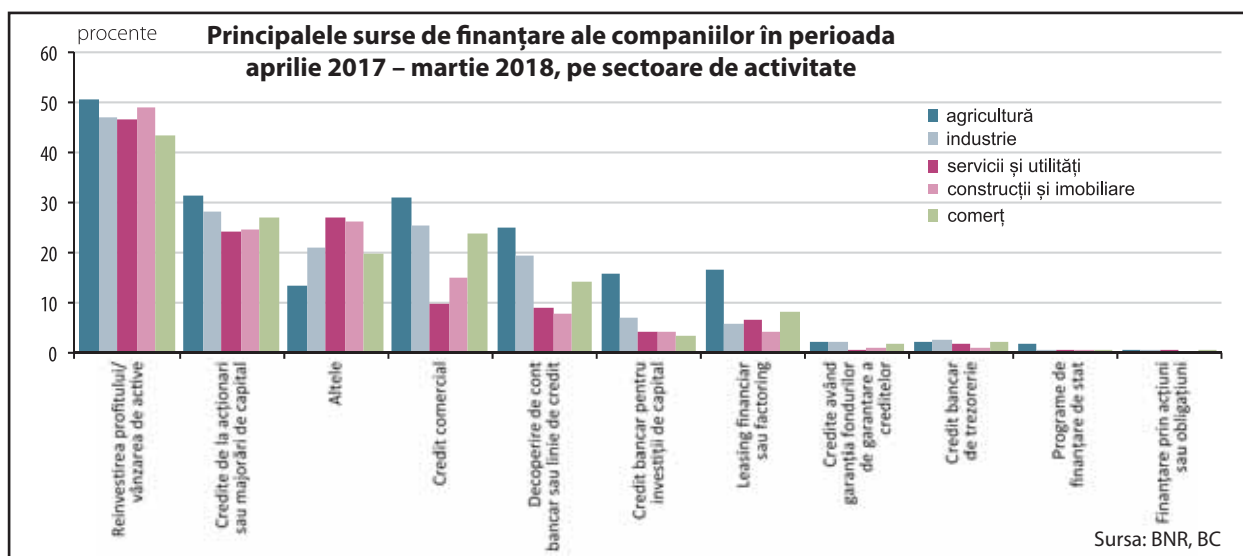
Small Business Act - România 2017

	România		UE-28		România		UE-28		România		UE-28	
	număr	procent	procent		număr	procent	procent		mld. euro	procent	procent	
Micro	412.452	88,5%	93,0%		915.629	23,1%	29,8%		11.7	17,9%	20,9%	
Mici	44.012	9,4%	5,8%		886.830	22,4%	20,0%		11.1	16,9%	17,8%	
Medii	7.945	1,7%	0,9%		831.804	21,0%	16,7%		11.8	18,0%	18,2%	
total IMM	464.409	99,7%	99,8%		2.634.263	66,4%	66,6%		34.6	52,8%	56,8%	
Mari	1.571	0,3%	0,2%		1.333.113	33,6%	33,4%		30.9	47,2%	43,2%	
Total general	465.980	100%	100,0%		3.967.376	100%	100%		65.6	100%	100%	

IMM-urile din România asigură aproximativ două treimi din totalul locurilor de muncă din economia non-financiară și sunt responsabile pentru 52.8% din valoarea totală adăugată. În ce privește valoarea adăugată, acest nivel este ușor mai mic decât media UE. IMM-urile în România angajează în medie 5,7 persoane, comparat cu media europeană de 3,9 persoane. Productivitatea IMM-urilor din România, definită ca valoare adăugată per persoană angajată, este mai mică de o treime din media UE.

Astfel de măsuri asigură stabilitatea financiară și pot asigura creșterea economică. Sistemul bancar românesc a aplicat măsuri de reducere a portofoliilor de credite neperformante. Implementarea măsurilor prevăzute în proiectul de lege național va conduce la o reversare a trendului de curățare a bilanțurilor băncilor.

Evoluția creditării

Sistemul bancar a înregistrat o evoluție pozitivă determinată în principal de cadrul macroeconomic favorabil, ceea ce a condus și la o accelerare a creditării. Creșterea anuală prognozată a creditului neguvernamental este de 6,4% pentru anul 2018 conform strategiilor bancare, în condițiile în care în anul 2017 avansul creditului neguvernamental a fost de 5,6%. Soldul creditului neguvernamental a revenit la 50 miliarde de euro, nivel înregistrat la începutul crizei, în pofida faptului că între timp am asistat la rambursări totale, rambursări de principal, vânzarea creditelor neperformante integral provizionate, etc. Structura creditării neguvernamentale pe segmente este împărțită astfel: 53% sunt credite acordate populației și 47% companiilor. Anul 2018 a adus schimbarea structurii creditelor acordate mediului privat. Astfel, la finalul lunii martie, ponderea creditelor în lei reprezenta 63,8% din total credite – cel mai ridicat nivel post 1996.

În contextul în care în anul 2017 am asistat la schimbarea de trend în ceea ce privește evoluția dobânzilor, în sensul creșterii indicelui ROBOR, Asociația Română a Băncilor a analizat posibilitatea utilizării mai largi a dobânzilor fixe în activitatea de creditare a persoanelor fizice. Astfel, consumatorii ar putea fi protejați suplimentar de riscul de variație a ratei dobânzii prin crearea unor mecanisme de natură să permită stimularea mai amplă a împrumuturilor cu dobândă fixă.

S-a înregistrat o creștere a creditelor noi acordate cu dobândă fixă, 27% din împrumuturile ipotecare și 79% din creditele de consum acordate în intervalul ianuarie – martie 2018 fiind cu dobândă fixă. Prin comparație, doar 6% din creditele ipotecare acordate în perioada similară din 2017 au fost la dobânzi fixe.

În urma eforturilor constante depuse de sistemul bancar, rata creditelor neperformante a coborât de la pragul de alertă, la pragul de semnal. Rata creditelor neperformante a scăzut până la 5,71% în iunie 2018 (comparativ cu 8,32% în urmă cu un an), reducerea fiind de aproape 4 ori față de anul 2014. În ceea ce privește rata de neperformanță pe componente publicată de Banca Națională a României pentru luna martie 2018, aceasta înregistra o pondere de 11,44% pe sectorul companiilor, unde rata de neperformanță pe zona IMM era de 12,7%, în timp ce indicatorul era de 5,68% pe zona populației. În România, gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante se plasează la un nivel ridicat, fiind de 57%. Creditarea bancară în România are un potențial de creștere ridicat, în special pe zona corporată, cu efecte benefice la nivelul economiei per ansamblu, însă sunt necesare eforturi comune ale industriei bancare, susținute de factorii de decizie, prin proiectele pe care le promovează.

Creditarea companiilor

Companiile mici și mijlocii reprezintă circa 90% din totalul întreprinderilor la nivel global și acoperă peste 50% din forța de muncă. Acestea sunt esențiale pentru dezvoltarea economiilor, jucând un rol important în ceea ce privește crearea locurilor de muncă și dezvoltarea sistemelor inovative. În România, ponderea IMM-urilor este de 99,7%, în totalul companiilor, comparativ cu o medie de 99,81% în UE, acestea acoperind 66,4% din totalul forței de muncă, nivel similar cu media europeană (66,63%), potrivit datelor Eurostat pentru 2016.

Ținând cont de rolul crucial pe care IMM-urile îl joacă pentru ocuparea forței de muncă în condițiile în care la nivel național, 2 din 3 angajați lucrează în IMM, este esențială asigurarea accesului la o finanțare viabilă, care să le susțină proiectele de extindere, înnoire și dezvoltare.

În România, IMM - urile sunt preponderent companii importatoare, datele BNR arată că deficitul balanței comerțului exterior pe acest segment este de 10 mld. euro la finalul anului 2017. Statistica publicată de BNR arată ca firmele cu capital privat autohton reprezintă aproximativ 90% din ansamblul firmelor, concentrează 45% din activele totale ale sectorului și contribuie cu 44% la valoarea adăugată brută generată de acesta. Firmele cu capital privat majoritar românesc sunt mai eficiente comparativ cu cele private cu capital străin. Astfel, în primul semestru din anul 2017, companiile cu capital majoritar privat autohton au înregistrat o rentabilitate a capitalului de 19,2%, comparativ cu 17% în cazul companiilor private străine, se arată în Raportul asupra stabilității financiare. Pentru comparație, indicatorii de rentabilitate a capitalului și a activelor (ROE și ROA) la nivelul sistemului bancar au fost la finele anului trecut de 12,50% și 1,30%, sub nivelul raportat de companiile private din România.

Statisticile arată că firmele se finanțează preponderent din datorii comerciale (19,3 % din total pasiv), urmate de datorii față de acționari și entități afiliate (10,6 %) și de creditele interne la bănci și la instituțiile financiare nebankare. Ponderea firmelor care se finanțează de la bănci în total este de 10,4%.

Creditarea IMM-urilor este un obiectiv principal al membrilor Asociației Române a Băncilor, iar datele BNR ne arată că există un potențial ridicat în această zonă. Astfel, potrivit datelor BNR, 14.300 de companii, din care 13.400 mii sunt IMM-uri, ar putea susține un volum de împrumuturi de 113 miliarde lei.

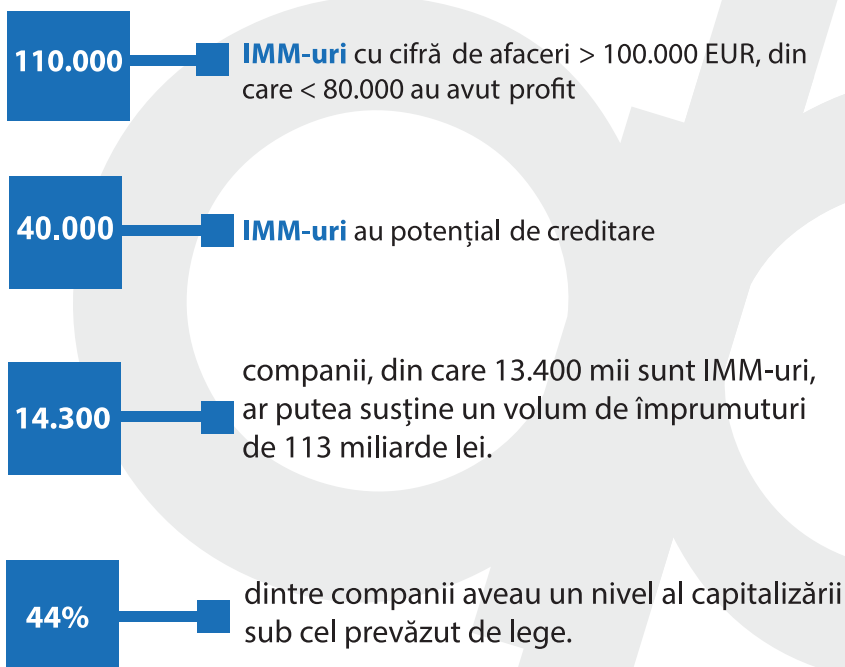
O mare parte dintre companiile românești nu sunt bancabile, în condițiile în care au capitaluri proprii negative. La nivelul anului 2016, o treime dintre firme au raportat pierderi, iar 44 % dintre companii aveau un nivel al capitalizării sub cel prevăzut de lege. Instituțiile de credit au resursele necesare pentru susținerea creditării, cu indicatori de solvabilitate și lichiditate la niveluri ridicate, însă pentru expansiunea corespunzătoare a creditării pe zona companiilor este necesar ca acestea să fie bancabile. Există o serie de vulnerabilități, precum gradul ridicat de îndatorare sau termenul ridicat pentru recuperarea creanțelor, care îngreunează efortul de creditare al băncilor. În privința termenului mediu de recuperare a creanțelor, întreprinderile mici și mijlocii reușesc să recupereze creanțele în 104 zile, se observă astfel că se utilizează creditul comercial. Primele trei cele mai presante probleme cu care se confruntă firmele sunt în continuare fiscalitatea ridicată, impredictibilitatea mediului fiscal și concurența, potrivit sondajului BNR. Accesul la finanțare ocupă poziția a 9-a ca problemă presantă pentru firme.

Studiile arată că în România nu este încă înrădăcinată o cultură a IMM-urilor, mai mult de jumătate din companiile înființate dispărând în cel mult 10 ani de la data înregistrării. În cazul companiilor, pierderea în caz de nerambursare (LGD) estimată de bănci pentru împrumuturile care au intrat în stare de nerambursare în T4/2017 s-a plasat la 42% în creștere de la 40% cu un an în urmă. Într-un climat local general caracterizat de existența unui grad ridicat de impredictibilitate, planurile de afaceri sunt din start amânate, reevaluate și apetența pentru investiții este redusă. Ne exprimăm deschiderea pentru inițierea unui dialog continuu cu autoritățile române pentru identificarea celor mai eficiente programe de susținere a creditării. În acest sens, ARB susține înființarea unui Grup de lucru care să aibă ca obiectiv creșterea gradului de intermediere financiară în România.

Creditare IMM

Potențialul de creditare sustenabilă a IMM este semnificativ
=> rezolvarea unor provocări ce țin atât de latura cererii (îmbunătățirea sănătății financiare și a disciplinei la plată a firmelor), cât și a ofertei de finanțare

IMM-urile

- IMM-urile din România asigură aproximativ două treimi din totalul locurilor de muncă din economia non-financiară și sunt responsabile pentru 52,8% din valoarea totală adăugată. În ce privește valoarea adăugată, acest nivel este ușor mai mic decât media UE.
- IMM-urile în România angajează în medie 5,7 persoane, comparat cu media europeană de 3,9 persoane. Productivitatea IMM-urilor din România, definită ca valoare adăugată per persoană angajată, este mai mică de o treime din media UE.
- Accesul la finanțare este identificată ca cea mai puțin presantă problemă de IMM-uri în perioada aprilie 2017 – martie 2018.
- Creditele noi au fost acordate în ponderi sensibil mai apropiate între moneda națională și valute (53%, respectiv 47%), majoritatea îndreptându-se către IMM (69%).
- În privința termenului mediu de recuperare a creanțelor, corporațiile sunt caracterizate de valori sensibil mai reduse ale indicatorului comparativ cu IMM (68 de zile, față de 104 zile, în iunie 2017).

LENDING – A STRATEGIC DEVELOPMENT PILLAR FOR ROMANIA’S ECONOMY

The Romanian Association of Banks, an institution which represents the entire banking market, expresses its readiness for collaboration and dialogue in order to develop the most sustainable approaches to public policies with a positive impact upon the business environment and, in the end, upon Romania’s economy, with a view to bring about the sustainable growth of financial intermediation, while providing at the same time the stability and credibility of the banking sector.

The RAB desideratum is the implementation of certain policies at national level with a view to enhance financial intermediation in Romania, under parameters which should avoid slippages or high-growth speed. This is the reason why RAB has as its strategic pillar lending, especially lending to SMEs, next to the integration of financial intermediation, in order to increase the level of accessing European funds, develop Public-Private Partnerships and finance large investment projects. We appreciate the boosting of lending as being all the more necessary, taking into account the fact that Romania has a number of gaps to close against European Union Member States, a situation which fragments integration efforts and leads to a series of adverse effects such as the shrinking of net wealth and the deepening of social disparities, more migration etc.:

- In Romania, the level of financial intermediation is the lowest from among the countries of the European Union (26.4%)
- The weight of bank assets against the GDP stands at 50%. By comparison, at EU level, the weight of bank sector assets against the GDP stands at 255% while in the euro area it stands at 288%.
- Romania has been facing vulnerability on the labour market, brought about by a demographic issue - contemplating the fact that immigration reached a worrying level of 15% of the country’s population, respectively 25% of the active population.

We think that it is in the authorities’ interest to adopt measures which would lead to the reduction of social disparities, in order to enhance economic welfare, reduce migration and boost demographics.

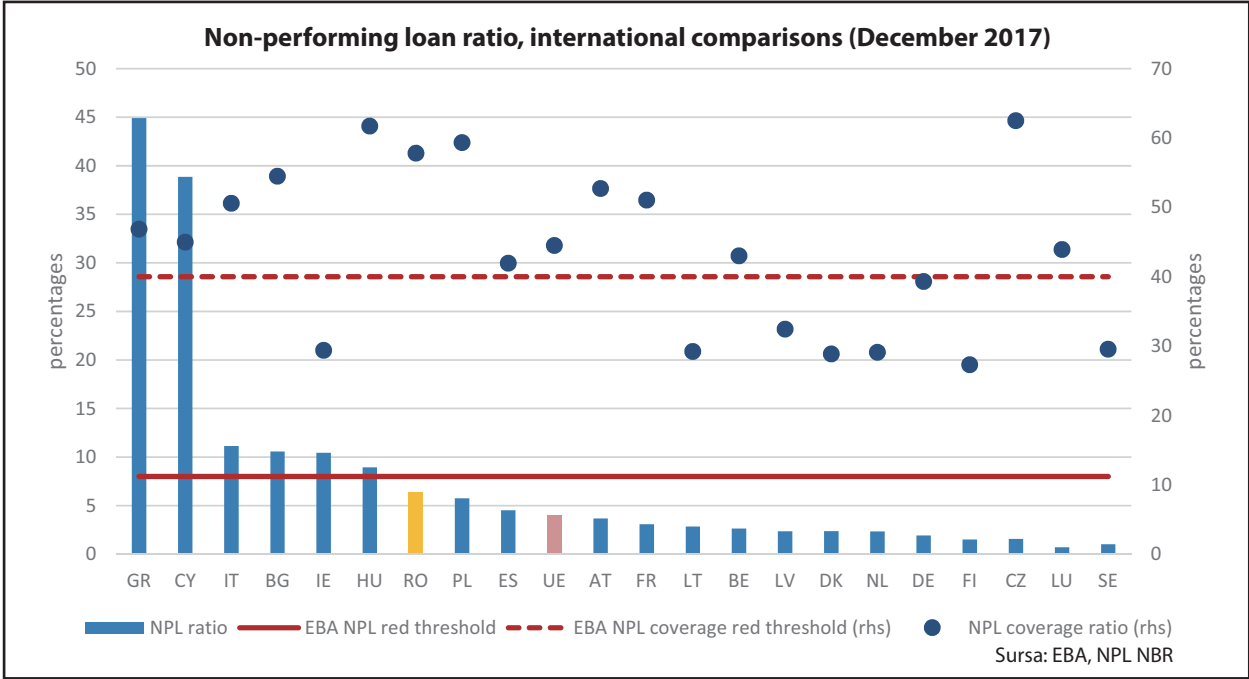
We are of the opinion that these measures are needed with a view to provide a level playing field on the domestic market, so that all economic players benefit from uniform regulations and similar profitability conditions, while maintaining payment discipline.

The banking community is deeply worried about the consequences mainly negative, both for consumers as well as for the economy, which could be generated by the potential coming into force of the three law drafts which are under different stages of debate in the Chamber of Deputies, namely: interest rate restrictions, limitation of the recoverable amount of assigned receivables and elimination of the writ of execution feature of credit contracts. These law drafts, drawn up without any impact study and without consulting market players, could have unwanted effects which would affect, on long-term for that matter, lending and the population's welfare.

According to KPMG, a potential shrinking of household lending is estimated as having a significant impact on consumption, output and investments, with negative effects on the state budget. Therefore, a 5% reduction of lending will have a negative impact upon the GDP amounting to 1.8%. The primary effects of these law drafts on interest rate restrictions, the limitation of the recoverable amount of assigned receivables and the elimination of the writ of execution feature of credit contracts have already been felt in terms of the public's expectations and its perception of the banking sector. These law drafts permit the generation of unrealistic expectations.

All these initiatives mean costs for the banking industry, including image costs and, paradoxically, this happens in a country a European Union Member State where financial intermediation has the lowest level, i.e. 26.4%. The big differences as regards the regulatory standards adopted by Member States contribute to the fragmentation of the single market, a situation which affects the free circulation of capital and services across the EU, leading to insufficient competition and

to the slowing down of the development of a functional secondary market for bank loans. The promotion of these initiatives, which in a second instance brings about a number of unwanted effects, contradicts the actions taken at the European Union level, with a view to resolve the high levels of NPLs, contemplating the fact that these loans are considered risk to financial stability and to economic growth. In this respect, we welcome the publication by the European Commission, in March 2018, of a package of measures in order to approach the risks related to the high levels of NPLs in Europe. This packet includes a directive draft on credit servicers, credit purchasers and the recovery of collateral, a proposal for a regulation amending Regulation (EU) no. 575/2013 as regards minimum loss coverage for nonperforming exposures and a draft on setting up national asset management companies. As mentioned in the wording of the Directive proposal, the cut of the high NPL stock and of future accumulations is essential for the completion of the Banking Union, for competition in banking and for the maintenance of financial stability. They contemplate measures to enhance the efficiency of claim recovery procedures via some accelerated out-of-court procedures for collateral enforcement, while fostering the development of a secondary market for NPLs. With a view to eliminate the impediments to credit transfer to non-bank institutions, Member States will be requested to lift any restrictions in force in their national legislations which prevent loan transfers to non-bank institutions. Taking into account the measures that are to be implemented at European level which eliminate the unjustified impediments in lending and in loan transfer in order to continue developing the NPL secondary markets, we are of the opinion that the law drafts which lead to the accumulation of NPLs contradict the recommendations at European level

and Romania's commitments with the International Monetary Fund. Hence, the measures to mitigate the risks in national and even European banking markets are affected. The European measures, including the ones that are to be implemented, allow banks to reduce their non-performing exposures and focus on their core business, i.e. financing consumers and companies. Such measures provide financial stability and can even provide economic growth. The Romanian banking sector has applied measures to cut NPL portfolios. The implementation of the measures set forth in the national law drafts will lead to a reversal in the trend of banks cleaning their balance sheets.

Developments in lending

The banking sector has had a positive evolution brought about mainly by the favourable macroeconomic framework, a situation which led to the boosting of lending. The forecast annual growth in non-government credit stands at 6.4% for 2018 in line with banks' strategies, contemplating the fact that in 2017, the advance of non-government credit stood at 5.6%. The non-government credit balance returned to €50 billion, a level we had at the beginning of the crisis, despite the fact that, in the meantime, we have had full reimbursements, principal reimbursements, sales of NPLs fully provisioned etc.

The structure of non-government credit broken down on segments is as follows: 53% are the loans granted to households and 47% to companies. The year 2018 brought about changes in the structure of lending to the private sector. Thus, at the end of March, the weight of lei-denominated loans represented 63.8% of total loans – the highest level post 1996. In the context in which in 2017 we witnessed a trend change as regards interest rate developments - i.e. ROBOR went up - the Romanian Association of Banks has analysed the possibility of a wider usage of fixed interest rates when lending to natural persons.

This way, consumers could be additionally protected from the risk of interest rate variations by the setting up of some mechanisms that would allow for the fostering of fixed interest rate loans. We had an increase in newly originated fixed interest rate loans, i.e. 27% of mortgage loans and 79% of consumer loans granted during January – March 2018 are fixed interest rate loans. By comparison, merely 6% of the mortgage loans granted during the similar period in 2017 were fixed interest rate loans. Following the on-going efforts of the banking sector, the NPL rate went down from the alert threshold to the signal threshold.

The NPL rate dropped to 5.71% in June 2018 (compared to 8.32% a year ago), the cut being almost four-times a cut compared to the year 2014. As regards the

non-performance rate per components published by the National Bank of Romania for March 2018, non-performance had a weight of 11.44% for the companies' sector – with SMEs non-performance rate of 12.7% - while the index stood at 5.68% for households. In Romania, the NPL provision coverage rate stands at a high level, i.e. 57%. In Romania, bank lending has a high growth potential, especially corporate lending, with beneficial effects upon the economy on the overall; but, common efforts are needed of the banking industry supported by decision-makers via the projects they promote.

Corporate lending

Small and medium-sized companies represent about 90% of total enterprises at global level and they cover over 50% of the labour force. They are essential for developing economies, playing a major role as regards the creation of jobs and the development of innovative systems. In Romania, SMEs weight stands at 99.7% against total companies compared to an average of 99.81% in the EU; SMEs cover 66.4% of total labour force, a level similar to the European average (66.63%), according to the Eurostat data for the year 2016. Taking into account the crucial role that SMEs play in employment - contemplating the fact that at national level, 2 or 3 employees work in SMEs - it is essential to provide access to viable financing to support their expansion, innovation and development projects.

In Romania, SMEs are mainly importing companies, the NBR data showing that the deficit of the external trade balance on this segment stood at €10 billion at the end of 2017. The statistics published by the NBR mention that the firms with domestic private capital represent about 90% of total firms, concentrating 45% of total assets of the sector and contributing with 44% to the gross added value generated.

The firms with majority Romanian private capital are more efficient compared to the private foreign capital firms. Thus, in the first semester of 2017, companies with majority Romanian private capital had a ROE of 19.2% compared to 17% of the companies with private foreign capital, shows the Report on Financial Stability. At the end of last year, for comparison, ROE and ROA across the banking sector stood at 12.50% and 1.30% respectively, under the level reported by private companies in Romania.

Statistics show that companies get financing mainly via commercial debt (19.3% of total liabilities), followed by debts from shareholders and affiliate entities (10.6%) and internal loans in the case of banks and non-bank financial institutions. The weight of the companies that apply to banks for funding is in total 10.4%.

Lending to SMEs is the main objective of the members of the Romanian Association of Banks, and the NBR data show us that there is a lot of potential here. According to the NBR data, 14,300 companies, of which 13,400 are SMEs, could support a loan volume of 113 billion lei.

The majority of Romanian companies are not eligible for banks, considering that they have negative equity. In 2016, one third of companies reported losses, and 44 % of companies had a level of capitalization under the statutory level. Credit institutions have the resources needed to support lending, with solvency and liquidity ratios at high levels but, for the appropriate expansion of corporate lending, companies must become eligible for banks.

There are a series of vulnerabilities such as the high level of indebtedness or the long period of time needed for claim recovery which burden banks' lending efforts. Regarding the average period of time needed for claim recovery, SMEs manage to recover their receivables in 104 days; we

realize that supplier credit is used. The first three most pressing issues that companies face continue to be high taxation, the unpredictability of the fiscal environment and competition, according to an NBR survey. Access to financing ranks only number 9 as a pressing issue for firms.

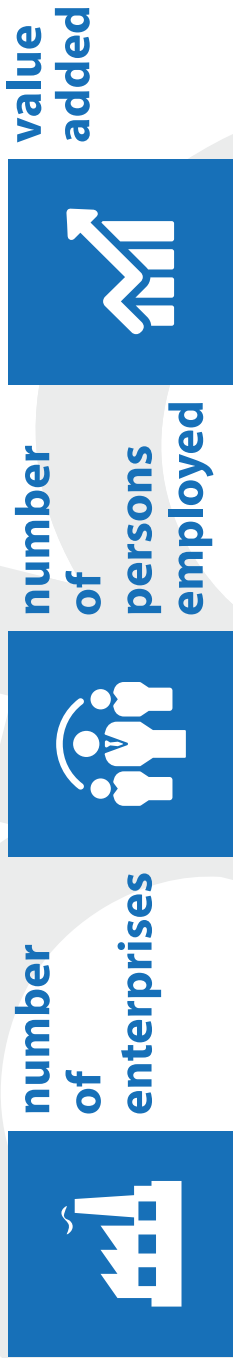
Surveys show that, in Romania we do not still have installed a culture as regards SMEs, with more than half of the set up companies disappearing after at most 10 years since their registration. In the case of companies, loss given default estimated by banks for the loans that were in default in Q4/2017 stood at 42% up from 40% a year ago. In a local climate generally characterized by high unpredictability, business plans are delayed from the start and reassessed while the investment appetite is low. We are open to initiating an on-going dialogue with the Romanian authorities in order to identify the most efficient programmes in order to support lending. In this respect, RAB supports the setting up of a working group which has as objective enhancing the level of financial intermediation in Romania.

SMEs

- The SMEs of Romania provide about two thirds of total jobs in the non-financial economy and are accountable for 52.8% of the total added value. As regards the added value, this level is slightly lower than the EU average.
- The SMEs of Romania hire on average 5.7 people compared to the European average of 3.9 people. In Romania, SMEs' productivity – defined as added value per hired person – is lower than one third of the EU average.
- Access to financing was identified as being the least pressing issue for SMEs during April 2017 – March 2018.
- The newly originated loans were granted in rather close weights between domestic and foreign currencies (53% respectively 47%), most loans being granted to SMEs (69%).
- Regarding the average period to recover claims, corporations are characterized by rather lower values of this index compared to SMEs (68 days compared to 104 days in June 2017).

SMEs Small Business Act - Romania 2017

	Romania		EU-28	Romania		EU-28	Romania		EU-28
	Number	Share	Share	Number	Share	Share	Billion €	Share	Share
Micro	412452	88.5%	93.0 %	915629	23.1%	29.8%	11.7	17.9%	20.9%
Small	44012	9.4%	5.8%	886830	22.4%	20.0%	11.1	16.9%	17.8%
Medium-sized	7945	1.7%	0.9%	831804	21.0%	16.7%	11.8	18.0%	18.2%
SMEs	464409	99.7%	99.8%	2634263	66.4%	66.6%	34.6	52.8%	56.8%
Large	1571	0.3%	0.2%	1333113	33.6%	33.4%	30.9	47.2%	43.2%
Total	465980	100%	100.0%	3967376	100%	100%	65.6	100%	100%

The SMEs of Romania provide about two thirds of total jobs in the non-financial economy and are accountable for 52.8% of the total added value. As regards the added value, this level is slightly lower than the EU average. The SMEs of Romania hire on average 5.7 people compared to the European average of 3.9 people. In Romania, SMEs' productivity – defined as added value per hired person – is lower than one third of the EU average.

BĂNCI MEMBRE ARB / RAB MEMBER BANKS

ALIOR BANK S.A. VARȘOVIA - SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJS-40-071

Data / Date: 14.01.2016

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/14725/03.12.2015

Sediul social / Headquarters: București, P-ta Charles de Gaulle, nr. 15, et. 3, sector 1

Website: www.telekombanking.ro

ALPHA BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-022

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/28415/1993

Sediul social / Headquarters: București, Calea Dorobanților 237 B, sector 1

Website: www.alphabank.ro

Tel: 08008 25742 ; (+4) 021 455.99.99; Fax: (+4) 021 231.65.70;

Email: info@alphabank.ro

ALPHA BANK

BANCPOST

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-013

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/9052/1991

Sediul social / Headquarters: București, Bd. Dimitrie Pompeiu, nr. 6 A, sector 2, 020337

Website: www.bancpost.ro

Tel: 0800 110. 200; Fax: (+4) 021 331.84.75

BLOM BANK FRANCE PARIS - SUCURSALA ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJS-40-058

Data / Date: 18.10.2007

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/16930/2007

Sediul social / Headquarters: București, Bd. Unirii, nr. 66, bl. K3, Mezanin, sector 3,

Website: www.blomfrance.com

Tel: (+4) 021 302.72.00; Fax: (+4) 021 302.72.75

BANCA CENTRALĂ COOPERATISTĂ - CREDITCOOP

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: ROCC-CC-01-40-0001

Data / Date: 11.11.2002

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/8830/1996

Sediul social / Headquarters: București, Calea Plevnei nr. 200, sector 6

Website: www.creditcoop.ro;

Tel: (+4) 021 317.74.05; Fax: (+4) 021 317.74.86

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-008
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/90/1991
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Regina Elisabeta nr. 5, sector 3
Website: www.bcr.ro
Tel: (+4) 0373.51.42.27

BCR BANCA PENTRU LOCUINȚE

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-064
Data / Date: 03.07.2008
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/6985/2008
Sediul social / Headquarters: București,
Calea Victoriei, nr. 15, parter Turn, sector 3, 030023
Tel: (+4) 021 312.00.05; Fax: (+4) 021 312.00.06

BANCA COMERCIALĂ FERROVIARA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-067
Data / Date: 17.08.2009
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/3215/2009
Sediul social / Headquarters: București, Str. Popa Tatu,
nr. 62 A, tronson A, sector 1
Website: www.bancaferoviara.ro
Tel: (+4) 021 303.40.00, (+4) 037 411.10.00; Fax: (+4) 021 311.37.91

BANCA COMERCIALĂ INTESA SANPAOLO ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-02-032
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului /
Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/2449/2015
Sediul social / Headquarters:
București, Str. Nicolae Caramfil, nr. 85A, Art Business Center, et. 4, sector 1
Website: www.intesasanpaolobank.ro
Tel: (+4) 021 40.53.600; Fax: (+4) 021 40.53.606; Tel. Verde: 0800 800 888
Email: headoffice@intesasanpaolo.ro

BANCA DE EXPORT-IMPORT A ROMÂNIEI EXIMBANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-015
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/8799/1992
Sediul social / Headquarters: București, Barbu Delavrancea, nr. 6A, sector 1
Website: www.eximbank.ro
Tel: (+4) 021 405.30.96; Fax: (+4) 021 405.34.06
Email: informatii@eximbank.ro

BANK LEUMI ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-12-012

Data / Date: 19.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/2496/2002

Sediul social / Headquarters: București, Bd Aviatorilor nr. 45, sector 1

Website: www.leumi.ro

Tel: (+4) 021 206.70.53; Fax: (+4) 021 206.70.50

BANCA ROMÂNĂ DE CREDITE ȘI INVESTIȚII

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-004

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/456/1991

Sediul social / Headquarters: București, Str. Ștefan cel Mare nr. 3, parter și etajul 1, sector 1

Website: www.brci.ro

Tel: (+4) 021 303.07.00; (+4) 021 200.61.11; Fax: (+4) 021 303.07.32

Email: brci@brci.ro

BRD - GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALÉ

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-007

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/608/1991

Sediul social / Headquarters: București, Turn BRD - Bd. Ion Mihalache nr. 1-7, sector 1, 011171

Website: www.brd.ro

Tel: (+4) 021 301.61.00; Fax: (+4) 021 301.66.36

BANCA ROMÂNEASCĂ - MEMBRĂ A GRUPULUI NAȚIONAL BANK OF GREECE

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-017

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/29196/1992

Sediul social / Headquarters: București, Str. George Constantinescu, nr. 3, Clădirea BoC, etaj 1, 2, și 3, sector 2

Website: www.banca-romaneasca.ro

Tel: (+4) 021 305. 90.00; Fax: (+4) 021 305. 91.91

BANCA TRANSILVANIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-12-019

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J12/4155/1993

Sediul social / Headquarters: Cluj-Napoca,

Str. George Barițiu, nr. 8, județul Cluj

Website: www.bancatransilvania.ro

Tel: (+4) 0264 407.150; Fax: (+4) 0264 407.179

BNP PARIBAS SA PARIS SUCURSALA BUCUREȘTI

BNP PARIBAS

The bank for a changing world

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJS-40-072

Data / Date: 27.07.2017

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr/Number: J40/11832/2017

Sediul social / Headquarters: București,

Str. Banul Antonache nr. 40-44, etaj 5, sector 1

Website: www.bnpparibas.com

Tel: (+4) 021 401.17.00; Fax: (+4) 021 401.17.18

BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA PARIS, SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with Trade Register

Număr / Number: RB-PJS-40-074

Data / Date: 15.01.2018

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/20815/2017

Sediul social / Headquarters: București, Str. Clucerului nr. 78-80, sector 1

Website: www.cetelem.ro

Tel: (+4) 021 312.02.20; (+4) 021.312.02.19

BNP PARIBAS
PERSONAL FINANCE

CEC BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-046

Data / Date: 17.09.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/155/1997

Sediul social / Headquarters: București, Calea Victoriei nr.13, sector 3

Website: www.cec.ro

Tel: (+4) 021 311.11.19; Fax: (+4) 021 312.54.25

CEC Bank

CITIBANK EUROPE PLC, DUBLIN - SUCURSALA ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJS-40-065

Data / Date: 22.12.2008

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/21058/2008

Sediul social / Headquarters: București, Calea Victoriei, nr. 145, Sector 1, 010072

Website: www.citibank.ro

Tel: (+4) 021 203.55.50; Fax: (+4) 021 203.55.65

citi

CREDIT EUROPE BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-018

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/18074/1993

Sediul social / Headquarters: București,

Bd. Timișoara nr. 26Z, Clădirea Anchor Plaza, sector 6

Website: www.crediteurope.ro

Tel: (+4) 021 406.40.01; Fax: (+4) 021 317.21.82

Credit EuropeBank

CREDIT AGRICOLE BANK ROMANIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-033
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/3797/1996
Sediul social / Headquarters: București, Str. Berzei nr.19, sector 1
Website: www.credit-agricole.ro / E-mail: conect@credit-agricole.ro
Tel.: (+4) 021 304.03.00; Fax: (+4) 021 311.72.43

GARANTI BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register:
Număr / Number: RB-PJR-40-066
Data / Date: 17.08.2009
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/4429/2009
Cod unic de înregistrare / sole registration code 25394008
Sediul social / Headquarters: București, Șos. Fabrica de Glucoză nr. 5,
Business Center, Novo Park 3, Clădirea F, Et. 5 si 6, Sector 2
Website: www.garantibank.ro / www.bonuscard.ro
Tel: (+4) 021 208.92.60; Fax: (+4) 021 208.92.86

IDEA BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-043
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/2416/1998
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Dimitrie Pompei nr. 5-7,
et. 6, sector 2
Website: www.idea-bank.ro
Tel: (+4) 021 318.95.15; Fax: (+4) 021 318.95.16

ING BANK AMSTERDAM NV - BUCHAREST BRANCH

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-024
Data / Date: 18.02.1999
Sediul social / Headquarters: București,
Bd. Iancu de Hunedoara, nr. 48, sector 1
Website: www.ing.ro
Tel: (+4) 021 222.16.00

LIBRA INTERNET BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-037
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/334/1996
Sediul social / Headquarters: București, Str. Semilunei nr. 4-6, sector 2
Website: www.librabank.ro
Tel: (+4) 021 208.80.00; Fax: (+4) 021 230.65.65

MARFIN BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-044

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/4436/1998

Sediul social / Headquarters: București,

Str. Emanoil Porumbaru nr. 90-92, et. 3-6, sector 1

Website: www.marfinbank.ro

Tel: (+4) 021 206.42.00; Fax: (+4) 021 206.42.82

OTP BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-028

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/10296/1995

Sediul social / Headquarters: București, Str. Buzești nr. 66-68,
sector 1, 011017

Website: www.otpbank.ro

Tel: (+4) 021 307.57.00; Fax: (+4) 021 308.51.80

office@otpbank.ro

PATRIA BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-32-045

Data / Date: 15.07.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/9252/2016

Sediul social / Headquarters: București, Șos. Pipera, nr. 42,

Clădirea Globalworth Plaza, et. 7, 8 și 10

Website: www.patriabank.ro

Tel: 0800 410.310

PIRAEUS BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR- 40-026

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/1441/1995

Sediul social / Headquarters: București, Șos. Nicolae Titulescu, nr.29-31, sector 1

Website: www.piraeusbank.ro

Tel: (+4) 021 303.69.69; Fax: (+4) 021 303.69.68

PIRAEUS BANK

PORSCHE BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-23-052

Data / Date: 27.09.2004

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J23/812/2004

Sediul social / Headquarters: Voluntari, Bd. Pipera nr. 2,

clădirea Porsche Bank, județul Ilfov

Website: www.porschebank.ro

Tel: (+4) 021 208.26.00; Fax: (+4) 021 208.26.05

PROCREDIT BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-050

Data / Date: 20.05.2002

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/3762/2002

Sediul social / Headquarters: București,
Str. Buzești nr. 62-64, et.1,2, și 4, sector 1

Website: www.procreditbank.ro

Tel: (+4) 021 201.60.00; Fax: (+4) 021 305.56.63

RAIFFEISEN BANK S.A

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-009

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/44/1991

Sediul social / Headquarters: București, Calea Floreasca 246C, sector 1, Cod 014476

Website: www.raiffeisen.ro

Tel: (+4) 021 306.10.00; Fax: (+4) 021 230.07.00

RAIFFEISEN - BANCA PENTRU LOCUINȚE

**Raiffeisen
Banca pentru Locuințe**

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-051

Data / Date: 31.05.2004

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/5871/2004

Sediul social / Headquarters: București, Calea Floreasca, nr 246 D
et 6, zona A, sector 1, cod 014476

Website: www.rbl.ro

Tel: (+4) 021 233.30.00

TBI BANK EAD SOFIA - SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-068

Data / Date: 30.08.2012

Sediul social / Headquarters: București,
Str. Puțul lui Zamfir, nr. 8-12, etaj 4, sector 1

Website: www.tbibank.ro

Tel: (+4) 021 529. 86. 00

UNICREDIT BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-011

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/7706/1991

Sediul social / Headquarters: Bd. Expoziției Nr.1 F, Sect 1, București,
Cod Poștal 012101, România

Website: www.unicredit.ro

Tel: (+4) 021 200 20 20

Fax: (+4) 021 200 20 22

MEMBRI AFILIAȚI

CABINET DE AVOCAT AVRAM MARIETA

Înregistrarea în Baroul București / Registration with Bucharest Bar
Număr / Number: 981/1
Data / Date: 13.03.2008
Sediul social / Headquarters: București, Str. Maica Domnului nr. 2, Bl. T58, sc. 2, et. 2, ap. 34, sector 2
Website: www.avram.law; Email: office@avram.law
Tel. : (+4) 031 426.15.18; Fax: (+4) 031 426.15.19

DELOITTE AUDIT SRL

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/6775/1995
Sediul social / Headquarters: București, Șos. N. Titulescu 4-8, 011141, America House, East Wing, et. 2,3 și 6, sector 1
Website: www.deloitte.ro;
Tel. : (+4) 021 222.16.61; Fax: (+4) 021 222.16.60
Email: romania@deloittece.com

ERNST & YOUNG SRL

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/10259/1992
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Ion Mihalache, nr 15-17, 011171, Clădirea Bucharest Tower Center, Sector 1
Website: www.ey.com;
Tel. : (+4) 021 402.40.00; Fax: (+4) 021 310.72.19
Email: office@ro.ey.com

MAZARS ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/756/1995
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Dimitrie Pompeiu, nr. 6 E, etaj 5, cam 4-5 și 8, sector 2,
Website: www.mazars.ro; Email: contact@mazars.ro
Tel: (+4) 031 229.26.00; Fax: (+4) 031 229.26.01

ORANGE MONEY IFN SA

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/13883/2014
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Lascăr Catargiu nr. 47-53, Europe House, camera E3.27 și E3.01, et.3, sectorul 1
Website: www.orange.ro/money;
Tel. : (+4) 037 449.01.11
Email: backoffice.om@orange.com

STOICA & ASOCIAȚII SCA

Înregistrarea în Baroul București / Registration with Bucharest Bar
Număr / Number: 46
Data / Date: 29.11.1995
Sediul social / Headquarters: București, Opera Center II, str. Dr. N. Staicovici nr. 2, etaj 2, sector 5, 050558
Website: www.stoica-asociatii.ro;
Tel: (+4) 021 402.09.30; Fax: (+4) 021 402.09.31
Email: sca@stoica-asociatii.ro

STOICA & Asociații
SOCIETATE CIVILĂ DE AVOCAȚI - ATTORNEYS AT LAW

PILONII SISTEMULUI BANCAR

BANKING SYSTEM PILARS

1991 IBR	Contribuie la perfecționarea profesională, pregătirea și specializarea personalului bancar Contributes to vocational training, the training and specialization of bank employees
1994 ROMCARD	Monitorizează activitatea de emitere și acceptare a cardurilor Monitors card issuance and acceptance
1996 FGDB	Garantează depozitele constituite la bănci Guarantees the deposits established by banks
1997 CIP	Monitorizează incidentele de plăți produse de agenții economici Monitors the payment incidents generated by economic agents
2000 CRC	Contorizează expunerea din credite bancare a agenților economici Quantifies economic agents' exposure to bank loans
2001 TRANSFOND	Efectuează operațiuni de compensare a încasărilor și plăților la nivelul sistemului bancar Performs clearing operations for the collections and payments in the banking sector
2004 BIROUL DE CREDIT	Monitorizează expunerea și incidentele de plăți din credite angajate de persoane fizice Monitors exposure and payment incidents related to household loans
2005 SEP	Efectuează electronic operațiunile de încasări și plăți la nivelul sistemului bancar Performs electronic operations of collections and payments in the banking sector
2015 CSALB	Soluționează gratuit litigiul dintre client și bancă Solves free of charge any litigation between customers and banks

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE

Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare a fost înființat în anul 1996, fiind constituit ca persoană juridică de drept public. Obiectivul principal al Fondului este garantarea rambursării depozitelor constituite la instituțiile de credit potrivit condițiilor și limitelor stabilite prin legea de funcționare a Fondului, precum și desfășurarea activității ca administrator special, administrator interimar ori ca lichidator al instituțiilor de credit, în cazul desemnării sale în una din aceste calități.

Încă de la înființarea Fondului de Garantare a Depozitelor Bancare, reprezentanții Asociației Române a Băncilor au avut un rol activ în elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor privind mecanismul de garantare a depozitelor și de plată a compensațiilor către depunători, în situații de faliment a unor bănci. Băncile au contribuit și contribuie exclusiv la finanțarea ex-ante a Fondului.

În prezent, plafonul de garantare per deponent garantat și per instituție de credit este stabilit la echivalentul în lei al sumei de 100.000 de euro.

CENTRUL DE SOLUȚIONARE ALTERNATIVĂ A LITIGIILOR DIN SISTEMUL BANCAR

Asociația Română a Băncilor invită consumatorii care au un litigiu financiar bancar să se adreseze Centrului de Soluționare Alternativă a Litigiilor din sistemul bancar (CSALB), entitate înființată prin efectul legii care soluționează gratuit și în cel mult 90 de zile litigiul dintre client și bancă.

Un obiectiv al strategiei pe termen lung asigurat de industria bancară este îmbunătățirea reputației și creșterea încrederii consumatorilor în sistemul bancar românesc. Contribuția la restabilirea încrederii se poate face prin intensificarea comunicării, programe de educație financiară, creșterea transparenței și prin metode alternative de soluționare a litigiilor.

THE BANK DEPOSIT GUARANTEE FUND

The Bank Deposit Guarantee Fund was set up in 1996, as a legal entity of public law. The Fund's purpose is to guarantee the reimbursement of deposits with credit institutions, according to the terms and limits established by the law on the Fund's operating. The Bank Deposit Guarantee Fund conducts activities as special administrator, interim administrator or liquidator of credit institutions, if appointed to act in such a capacity.

Since its setting up, the Bank Deposit Guarantee Fund together with the Romanian Association of Banks representatives have had an active role in the drawing up and enforcement of regulations on the mechanism that guarantees deposits and payment of compensations to depositors, if a bank goes bankrupt.

Currently, the threshold per secured depositor and per credit institution is set at the lei equivalent of the amount of 100,000 Euros.

ALTERNATIVE BANKING DISPUTE RESOLUTION CENTRE

The Romanian Association of Banks kindly invites the consumers who have a banking dispute to go to the Alternative Banking Dispute Resolution Centre (ABDRC), an entity set up via the effect of the law which solves, free of charge and in a period of time no longer than 90 days, any litigation between customers and banks.

An objective of the long-term strategy determined by the banking industry pertains to improving its reputation and enhancing customers' trust in the Romanian banking system. The contribution to restoring trust can be done by intensifying communication, by programmes of financial education, by enhancing transparency and by alternative methods for dispute resolution.

BIROUL DE CREDIT

Înființat la inițiativa sectorului bancar românesc, Biroul de Credit își propune să sprijine participanții la sistem prin furnizarea de informații reale, actualizate și consistente referitoare la persoanele fizice care au contractat credite de la bănci sau societățile financiare, au achiziționat un produs în sistem leasing sau au fost asigurate împotriva riscului de neplată de o societate de asigurări. Biroul de Credit este o societate pe acțiuni care are ca acționari 25 de bănci.

Biroul de Credit este operațional din august 2004 și, în prezent, gestionează informații negative și pozitive, date referitoare la fraudulenți și inadvertențe, provenite din surse bancare și non-bancare. Obiectul de activitate al Biroului de Credit include:

- colectarea / prelucrarea datelor privind portofoliul de credite acordate clienților - persoane fizice;
- informații și analize oferite participanților în scopul identificării și cuantificării riscului de credit, creșterii calității creditelor, diminuării riscului de fraudă și protejării creditorilor;
- stabilirea criteriilor uniforme de apreciere a clientelei (scoring);
- consultanță financiar-bancară.

THE CREDIT BUREAU

Established following the initiative of the Romanian banking community, the Credit Bureau aims to support the participants to the banking system by providing them real, updated, aggregated and consistent information regarding individuals who have outstanding loans with banks or financial companies, have purchased an asset via leasing or have been insured against default risk with an insurer. The Credit Bureau is a joint stock company having as shareholders 25 banks.

The Credit Bureau has been operational since August 2004 and, currently, manages negative and positive data and data regarding fraudulent customers and irregularities, coming from banks and non-banks. The business of the Credit Bureau includes:

- collecting / processing data on customer portfolios - individual customers;
- information and analyses offered to participants in order to identify and measure credit risk, better quality loans, fraud risk mitigation and loan protection;
- establishing uniform criteria for scoring;
- financial and banking consulting.

TRANSFOND

Ca urmare a eforturilor deosebite depuse atât de banca centrală, cât și de comunitatea bancară pentru o reformă structurală a sistemelor de plăți și decontări din România, în prezent România dispune de un sistem de plăți modern, la nivelul celor existente în Uniunea Europeană.

Operatorul Sistemului Electronic de Plăți din România este TRANSFOND – Societatea de Transfer de Fonduri și Decontări, o companie privată fondată de comunitatea bancară din România, având ca acționari Banca Națională a României și 23 bănci comerciale.

Domeniul principal de activitate al TRANSFOND este furnizarea de servicii de compensare și decontare a plăților fără numerar în monedă națională, pentru instituțiile de credit, Banca Națională a României, Trezoreria Statului și alte instituții financiare.

Principalele atribuții ale TRANSFOND sunt:

- administrarea și operarea sistemului SENT (casa automată de compensare);
- administrarea tehnică și operarea sistemului ReGIS (sistemul de decontare pe bază brută în timp real), conform mandatului acordat de către Banca Națională a României;
- operarea tehnică a sistemului SaFIR (sistemul de depozitare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat);
- asigurarea de servicii de suport pentru participanții la cele trei sisteme.

TRANSFOND

Following the special efforts of the central bank and the banking community to conduct a structural reform of the payment and settlement systems in Romania, currently, Romania has a modern payment system, compatible with those of the European Union.

The operator of the Electronic Payment System of Romania is TRANSFOND – the Company for Fund Transfer and Settlement, a private firm established by the banking community of Romania, having as shareholders the National Bank of Romania and 23 commercial banks. The main line of business of TRANSFOND is to provide clearing and settlement services of cashless payments in national currency for credit institutions, the National Bank of Romania, the State Treasury and other financial institutions.

The main tasks of TRANSFOND are:

- to manage and operate the SENT (automated clearing house) system;
- the technical administration and the operating of the ReGIS (real-time gross settlement system) system, according to the mandate given by the National Bank of Romania;
- the technical operating of the SaFIR (system for deposit and settlement of government securities) system;
- to provide support services for the participants in the three systems.

INSTITUTUL BANCAR ROMÂN

Înființat în anul 1991, Institutul Bancar Român are ca principal obiectiv perfecționarea profesională, pregătirea și specializarea personalului bancar, în conformitate cu cerințele stabilite de instituțiile de credit și Banca Națională a României, în cooperare cu Asociația Română a Băncilor și cu programele aprobate de Consiliul de Administrație al Institutului Bancar Român.

Relația și colaborarea Asociației Române a Băncilor cu Institutul Bancar Român se realizează de pe poziția ARB de membră fondatoare și de membră a Consiliului de Administrație.

În ultimii ani, colaborarea cu Institutul Bancar Român s-a intensificat, prin legătura directă permanentă a reprezentanților institutului cu specialiștii comisiilor de specialitate ale Asociației Române a Băncilor, la nivelul cărora se dezbate problemele de actualitate pe fiecare segment al activității bancare, din care a rezultat și necesitatea organizării unor cursuri, seminarii, ateliere de lucru ce au fost organizate de IBR pentru angajații sistemului bancar.

CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI

Înființată în anul 1997 în cadrul Băncii Naționale a României, Centrala Incidentelor de Plăți este un centru de intermediere care gestionează informația specifică incidentelor cu instrumente de plată (cecuri, cambii, bilete la ordin), atât din punct de vedere bancar (tragerea în descoperit de cont, neonorarea angajamentelor asumate prin aceste instrumente), cât și din punct de vedere social (pierdere / furt / distrugere).

Transmiterea informației la Centrala Incidentelor de Plăți se face pe cale electronică, prin utilizarea Rețelei de Comunicații Interbancare ce leagă centrala BNR cu centralele tuturor băncilor.

THE ROMANIAN BANKING INSTITUTE

Set up in 1991, the Romanian Banking Institute (RBI) has as main target vocational training, by specializing the staff working in banks, according to the requirements established by credit institutions and the National Bank of Romania, in cooperation with the Romanian Association of Banks and the programmes endorsed by its Board.

The relationship and the collaboration of the Romanian Association of Banks with the Romanian Banking Institute are conducted considering that the RAB is a founding member and a Board member of the RBI.

Lately, the collaboration with the Romanian Banking Institute has become stronger, due to the ongoing direct link of the Institute representatives with the experts of the specialised commissions of the Romanian Association of Banks, where current topics are being debated for each segment of banking, out of which course, seminar and workshop requirements are being devised, subsequently organized by the Romanian Banking Institute for the employees working in the banking sector.

THE PAYMENTS INCIDENTS REGISTER

Set up in 1997 inside the National Bank of Romania, the Payments Incidents Register is an intermediation centre managing information specific to incidents with payments instruments (cheques, promissory notes, bills of exchange), both from the bank's point of view (overdraft, not honouring the obligations undertaken via these instruments) and from the social point of view (lost / stolen / damaged).

The information to Payments Incidents Register is conveyed by computer system through the Interbank Communication Network, which links the head office of the National Bank of Romania to the head offices of all banks.

CENTRALA RISULUI DE CREDIT

Centrala Riscului de Credit - CRC (fostă Centrala Riscurilor Bancare) reprezintă o structură specializată în colectarea, stocarea și centralizarea informațiilor privind expunerea fiecărei persoane declarante din România față de acei debitori care au beneficiat de credite și/sau angajamente al căror nivel cumulat depășește suma minimă de raportare (20.000 lei), precum și a informațiilor referitoare la fraudele cu carduri produse de către posesori.

Persoanele declarante sunt constituite de instituțiile de credit, instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul special, instituțiile de plată care înregistrează un nivel semnificativ al activității de creditare sau instituțiile emitente de monedă electronică care înregistrează un nivel semnificativ al activității de creditare. Utilizatorii informațiilor existente în baza de date a CRC sunt persoanele declarante și Banca Națională a României. Schimbul de informații de risc de credit se realizează electronic prin Rețeaua de Comunicații Interbancară.

ROMCARD

Înființată în anul 1994 de cinci bănci din România, ROMCARD este o societate comercială care are ca obiect de activitate procesarea tranzacțiilor cu carduri bancare.

ROMCARD furnizează servicii privind tranzacțiile cu carduri bancare, domeniul său de activitate incluzând autorizarea tranzacțiilor cu carduri, administrarea bazelor de date, switching național și internațional, decontarea și procesarea tranzacțiilor cu carduri, soluții de securitate pentru băncile acceptatoare și emitente pentru servicii de e-commerce.

Sistemul de procesare al ROMCARD este realizat și certificat conform standardelor internaționale.

CENTRAL CREDIT REGISTER

The Central Credit Register - CCR (former Banking Risk Register) represents a specialised structure for collecting, storing and centralising the information on the exposure of each declarant person from Romania before the debtors who benefitted from loans and/or commitments whose cumulated level exceeds the reporting limit (20,000 lei), as well as information on card frauds committed by card holders.

Declarant persons are credit institutions, non-bank financial institutions registered with the special Register, payment institutions that have as significant business lending or the institutions issuers of electronic cash that have a significant level of lending business. The users of the information existing in the data base of CCR are declarant persons and the National Bank of Romania. The exchange of credit risk information is made electronically, via the Interbank Communication Network.

ROMCARD

ROMCARD is joint company, set up in 1994 by the five Romanian banks, having as objective the processing of cards transactions.

ROMCARD provides services regarding bank card transactions, its domain of activity including card transactions authorization, databases administration, national and international switching, card transactions processing and settlement, security solutions for acquiring and issuing banks for e-commerce services.

ROMCARD processing system is built and certified in conformity with international standards.

CUPRINS / CONTENT

MESAJUL PREȘEDINTELUI / MESSAGE OF THE PRESIDENT	2
PREZENTARE ARB / RAB PRESENTATION	6
COLABORARE / COLLABORATION	9
STRUCTURA ORGANIZATORICĂ / ORGANIZATIONAL STRUCTURE	10
COMISII - PUNCTE DE REPER - OBIECTIVE / COMMISSIONS - HIGHLIGHTS - OBJECTIVES	13
PERSPECTIVELE MACROECONOMICE ALE ROMÂNIEI / MACROECONOMIC OUTLOOK FOR ROMANIA	21
INTERMEDIEREA FINANCIARĂ ÎNCOTRO ? / WHERE IS FINANCIAL INTERMEDIATION HEADING TO?	23
EVOLUȚIA SECTORULUI BANCAR / DEVELOPMENTS IN THE BANKING SECTOR.....	31
EDUCAȚIA FINANCIARĂ / FINANCIAL LITERACY	40
PLATFORMA PENTRU AGENDA DIGITALĂ / THE DIGITAL AGENDA PLATFORM	48
CREDITAREA – PILON STRATEGIC DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI ROMÂNIEI/ LENDING – A STRATEGIC DEVELOPMENT PILLAR FOR ROMANIA’S ECONOMY	54
BĂNCI MEMBRE ARB / RAB MEMBER BANKS	65
PILONII SISTEMULUI BANCAR / THE BANKING SYSTEM PILARS	73

